

INFORMATIVNO-POLITIČKI TJEDNIK
IZLAZIO OD 1945. DO 1956.
OBNOVLJEN 2003.

HRVATSKA RIJEČ

ISSN 1451-4257

BROJ
511

Subotica, 18. siječnja 2013. Cijena 50 dinara

DANI BISKUPA
IVANA ANTUNOVIĆA

PRODAJA DRŽAVNOG
ZEMLJIŠTA STRANCIMA?

STOTI BROJ »HRCKA«

SREDSTVA KASNILA,
UDRUGE SE SNALAZILE

INTERVJU
STANKO KRSTIN

NOVI POČETAK

SUBOTICAGAS

Јавно комунално предузеће “Суботицагас” - Суботица

Szabadkai Gázművek Kommunális Közvéllalat - Szabadka

Javno komunalno poduzeće “Suboticaplin” - Subotica

24000 Subotica, Jovana Mikića 58

tel: 024/641-200, fax: 024/641-220

Dežurna služba: 024/641-211

PRODAJTE SVE ŠTO VAM JE SUVIŠNO

www.svastara.rs

VOJVODANSKA
Svaštara - PLUS

Prodaja kompleta tjednika »Hrvatska riječ«

NIU »Hrvatska riječ« prodaje neukorištene komplete tjednika od 1. do 300. broja, po cijeni od 3000 dinara. Komplet se može preuzeti osobno u prostorijama NIU »Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II u Subotici ili preuzeti putem pošte. U tom slučaju, poštanske troškove snosi kupac.

Karadordev put 2, Subotica, 024/555-765

Detalji na sajtu: www.tippnet.rs

SUPER PONUDA!

Lenovo B570e

Procesor: Intel Dual-Core B950 2.10 Ghz

Memorija: 4 GB DDR3

HDD: 500 GB SATA

Monitor: 15.6" HD (1366x768)

LED Glare

Garancija: 2 godine

39.999 RSD

Dell Inspiron M5040

Procesor: AMD® E-450, 2 jezgra

(Brazos) 1.65 GHz

Memorija: 3 GB DDR3

HDD: 320 GB SATA

Monitor: 15,6" HD (1366x768) LED

Garancija: 3 godine

35.590 RSD

Majkin Salaš
ETNO PARK, PALIĆ

VODIMO VAS NA MAJKIN SALAŠ!

Kupovinom laptopa do kraja siječnja
sudjelujte u nagradnoj igri!

Još niste zakasnili!!!

IZVLAČENJE 04.02.2013.

JÖVÖ
VODA POWER
ENERGIA
WATER
BUDUĆNOST
VÍZ FUTURE
ENERGIA

JKP Vodovod i Kanalizacija
Subotica

Novi početak

Otopljanje u odnosima između Srbije i Hrvatske najavljivano je već neko vrijeme. Ono je započelo u srijedu 16. siječnja, točno u podne, kada je hrvatski premijer Zoran Milanović došao u radni posjet Beogradu gdje se susreo s premijerom Srbije Ivicom Dačićem.

Premijer Srbije koji već dulje vrijeme »zaziva« u medijima spomenuto »otopljanje leda« i čije su se izjave »dopale« i predsjedniku Hrvatske Ivi Josipoviću kaže kako je susret bitan ali ne i povijesni. Nadamo se, jer »povijesnih« susreta i događaja je bilo i previše, a da se nakon njih ništa bitno nije promijenilo.

Nakon susreta dvaju premijera, hrvatski premijer se susreo i s predstavnicima Hrvata u Srbiji. Jedan od sudionika sastanka, predsjednik DSHV-a, Petar Kuntić očekuje od ovoga susreta određeni zaokret ne samo u bilateralnim odnosima već i na planu rješavanja pozicije i problema i Hrvata u Srbiji. O rezultatima sastanka s premijerom iz kuta predstavnika Hrvata čitajte više u sljedećem broju. Kako neslužbeno saznajemo zajednička »platforma« hrvatske manjinske zajednice u Srbiji postoji – hoće li je uspjeti predložiti premijeru Milanoviću i kakve će biti reakcije čut ćemo nakon susreta.

I na koncu da podsjetimo, osim što se krajem siječnja navršava deseta obljetnica izlaženja obnovljene »Hrvatske riječi« i ovaj broj je slavljenički jer u ovom broju objavljujemo 100-ti broj podlistka za djecu »Hrcko«. Svim urednicima, suradnicima i svim malim i velikim Hrckovcima čestitamo rođendan.

J. D.

SADRŽAJ

AKTUALNO

Najavljena prodaja državnog zemljišta: zdrava ekonomija ili bolesne ambicije?

NAŠE, A SVJETSKO!.....6-7

TEMA

Javni poziv za dodjelu novca iz proračuna R. Hrvatske

SREDSTVA KASNILA, UDRUGE SE SNALAZILE.....20-21

INTERVJU

Stanko Krstin, predsjednik Unije poslodavaca Vojvodine i vijećnik HNV-a

MORAMO POJAČATI RAD NA SEBI.....12-14

SUBOTICA

XXI. »Razgovor« biskupa Ivana Antunovića

JE LI VJERA NUŽNA ZA OPSTANAK I NAPREDAK NARODA?.....18-19

DOPISNICI

Jedinstven pothvat Poljoprivredne stručne službe u Somboru

SAČUVANE STARE SORTE POVRĆA.....24-25

KULTURA

Žene iz HKD-a »Šid« sastajat će se svakoga tjedna

OŽIVLJENA TRADICIJA »POSILA«..33

SPORT

Leona Rogić, klizačica Spartaka iz Subotice

TRENIRAM PO SVIM VREMENSKIM UVJETIMA.....49

Posljednjih mjeseci užarila se borba protiv narko-mafije. Ono što već godinama teče u vidu iznenadnih akcija policije – zapljena droge, privođanja dilera, oduzimanje imovine stečene kriminalom, prerasta u veliku akciju lociranja balkanskog kralja droge. Akcija koju je prije više godina pokrenula američka agencija za borbu protiv narkotika DEA, na čijem se udaru našao »Balkanski ratnik«, što je kodno ime kartela iz Pljevalja, metastazirala je u traženje tragova koji vode prema ulasku tog novca u legalne tijekove, takozvano "pranje novca".

Uopće ne želeći podcjenjivati tu akciju koja ide za time da se identificiraju osobe koje siju smrt među mladima, ipak realno misleći pojedinci postavljaju određena pitanja. Prvo je naravno pitanje koliko uspjeha ima DEA u svojoj više desetljeća dugoj borbi u svojem dvorištu, SAD-u? Prema dostupnim informacijama, rat je daleko od pobjede. Usprkos strogim zakonima, oduzimanju imovine, spaljivanju plantaža i uništavanju laboratorija, droga se i dalje nesmanjeno »valja«.

Svi smo čuli kako je teško ostaviti, »skinuti se« s droge. To nema veze s dilerima. Ako policija uhiti jednog, već sutra će na njegovo mjesto doći novi diler. Ovisnici su zajamčena dobit. Svjetska iskustva pokazuju kako se problem mora rješavati u korijenu.

Ako se uzmu u obzir istraživanja po kojima je pušenje kanabisa manje štetno i stvara manju ovisnost od primjerice duhana, te niz država koje medicinsko uzimanje kanabisa radi opuštanja od boli i stresa ne smatra kaznenim djelom, postavlja se pitanje postiže li se bolji efekt strogošću ili blagošću?

Portugal je krenuo tim drugim putem prije 10 godina. Legalizirali su i blage i teške droge. Smrt uzrokovana drogom pala je za 50 posto. Broj ovisnika je sada dva ili tri puta manji od drugih europskih država. Državni resursi koji su trošeni na progon i kažnjavanje okrenuti su prema liječenju ovisnika. Naravno, dilerima je promet pao, kriminal se smanjio.

Potpuno drugi primjer imamo na Dalekom istoku. U Tajlandu se prije par godina rasprostranila sintetička droga koja je izazvala val nasilja, otmice i brutalno nasilništvo osoba pod utjecajem tog određenog sredstva. Premijer je uz potporu kralja pokrenuo akciju u kojoj je u dva tjedna na početku 2011. godine uhićeno 21.000 osoba! U Indoneziji je na snazi smrtna kazna za šverc droge.

Kod nas je pak nedavno formirana Republička komisija za psihoaktivne kontrolirane supstancije, pod Vladinim okriljem radi dvadesetak istaknutih stručnjaka. Oni sastavljaju listu droga čija se preprodaja i posjedovanje kažnjavaju. Naravno, kod nas je opet ona poznata situacija da lutamo između radikalnih rješenja, pa imamo polovične rezultate. Tako se dogodilo da smo imali rupu u zakonu, te prodaja sintetičkih droga nije bilo kazneno djelo! Kao što su mediji pisali ove jeseni, ekstazi, amfetamin i metamfetamin su zbog neusklađenosti zakona izostali s liste psihotropnih supstancija. Okrivljeni dileri i proizvođači droga pripremaju svoje obrane.

Stoga bi netko mogao smatati kako je sve ovo gubljenje vremena u nespremnosti da se primijene efikasni modeli, bilo legalizacija, bilo uvođenje smrtno kazne. Još nam samo fali da narko bossove proglase svjedocima suradnicima, pa da ih još i specijalna policija štiti o našem trošku.

Nikola Perušić

NAJAVLJENA PRODAJA DRŽAVNOG ZEMLJIŠTA

»Tko je njih birao? Jesu li ih birali iz Ujedinjenih Arapskih Emirata ili oni trebaju biti u funkciji naših građana?«

Ovim riječima, koje se prije svega odnose na premijera Ivicu Dačića i ministra financija i gospodarstva Mladana Dinkića, obratio se u utorak novinarima predsjedavajući Upravnog odbora Asocijacije poljoprivrednika Miroslav Kiš. Povod je, naravno, najavljena prodaja i izdavanje u koncesiju državnog zemljišta kompaniji »Al Dahra« iz Ujedinjenih Arapskih Emirata.

PRODAJA ZEMLJIŠTA STRANCIMA

Ističući kako je riječ o protuzakonitom činu Kiš je postavio pitanje zbog čega vrh Vlade to isto zemljište nije najprije ponudilo poljoprivrednicima da do njega dođu putem javnog nadmetanja, jer je potražnja za zemljištem ionako izuzetno velika. Koliko je u pravu najbolje govore same činjenice. Naime, dogovorom o dugoročnom najmu (na 30 godina) predviđeno je da »Al Dahra« za oko 3.000 hektara plaća 250 eura po hektaru, a, podsjetimo, 13. prosinca prošle godine u Subotici je za izdavanje u najam na jednu godinu (!) postignuta cijena od 75.000 dinara, dok su

ŠTA: ZDRAVA EKONOMIJA ILI BOLESNE AMBICIJE?

svjetsko!

poljoprivrednici za istu površinu u Zmajevu nedavno dali i 94.000!

Zacijelo je Kiš u pravu i kada tvrdi da prodaja i(li) koncesija državnog poljoprivrednog zemljišta nije u funkciji toliko, i od same države, propagiranog ruralnog razvika. Predsjedavajući Upravnog odbora Asocijacije ističe kako će stranci u obradu zemlje sredstva uložiti u najmoderniju tehnologiju, a ne u »plug i motiku«, odnosno u zapošljavanje domaće radne snage. To isto, na internetskoj stranici »Agrarije«, tvrdi i bivši ministar poljoprivrede Goran Živkov riječima kako će u selima, gdje se nalazi zemlja na prodaju, namjesto 50 do 100 obitelji koje će živjeti od obrade od 20 do 100 hektara zemlje, »sada postojati jedan

vlasnik, jedan inženjer, pet traktorista, tri čuvara i dva skladištara«. Mnogo ozbiljnijim tonom Živkov u istom tekstu kaže kako se dogovor između jedne države i strane kompanije suštinski želi izjednačiti s međudržavnim. Podsjećajući da po sadašnjem zakonu prodaja zemljišta strancima nije dopuštena, on ovu namjeru države naziva pravnim nasiljem za koje će, oni koji su napravili sporazum s »Al Dahrom«, jednog dana odgovarati, »makar pred moralnim i političkim sudom«.

NAŠI I ONI DRUGI

U prilog odlučnim »NE!« ovoj namjeri državnog vrha ide i raniji zahtjev Asocijacije poljoprivrednika (koja oku-

Namjera Mlađana Dinkića da proda ono što nije njegovo naišla na oštru osudu Asocijacije poljoprivrednika i bivšeg ministra poljoprivrede Gorana Živkova, koji tvrdi da bi Vlada potpisivanjem dogovora s kompanijom »Al Dahra« iz Ujedinjenih Arapskih Emirata 31. ožujka ove godine svjesno prekršila zakon * Iako se »Al Dahri« u javnosti sudi i prije no što joj se pružila prilika dokazati da će 100 milijuna eura zaista utrošiti u sustav za natanje, agrotehnički razvoj i obrtna sredstva, ista ta javnost dostojanstveno gleda na kontinuirane neuspjehe domaćih tajkuna koji su, osim što dokazuju da im ne ide, oštetili i državu i na tisuće radničkih obitelji

plja preko 50 udruga iz cijele države) da se strancima odgodi mogućnost kupovine domaćeg zemljišta 15 godina nakon ulaska Srbije u Europsku Uniju. Međutim, s obzirom na to da se u Srbiji ovih dana naveliko gata o datumu početka pregovora o pristupanju Srbije u istu zajednicu, teško je povjerovati da se za nekih tridesetak godina na planu kupovine, odnosno prodaje zemljišta ništa neće promijeniti. Primjerice, iako i to sporo ide, stvari će sigurno promijeniti početak primjene Zakona o restituciji kada će zemljište ponovno dobiti svoje stvarne vlasnike koji će sigurno imati neku ideju što će s njivama koje su davno obrađivali njihovi preci. Zapravo, na namjeru države da za 100 milijuna proda 9.000 hektara s osam kombinata, uključujući i njihovu imovinu, možda se može gledati upravo s tog stajališta. Teško je, naime, povjerovati da bi Dinkić isti aranžman sklapao da je riječ o njegovoj zemlji. Međutim, kako se i u PKB-u, Starčevu ili Dolovu, primjerice, bliži dan kada će netko s papirima za zemlju reći »ovo je moje!« šeičkočivijaški sporazum čini se kao

najlakši način da se na račun trećega do 31. ožujka – kada je predviđeno zaključivanje dogovora – učari još ponešto.

Međutim, stavimo li malo milu nam odomaćenu ksenofobiju na stranu otvorit će se i još poneko zanimljivo pitanje. Primjerice, zbog čega udruge poljoprivrednika i dio javnosti općenito nisu s tolikom žestinom reagirali na iste pojave i kada je riječ o ranijim kupovinama poljoprivrednih dobara u ničijem vlasništvu? Zbog čega se, recimo, »Al Dahri« sudi i prije nego što joj je omogućeno da dokaže kako će stvarno uložiti 100 milijuna eura u sustav za natapanje, agrotehnički razvoj i obrt kapitala, a ne sudi se, recimo, Živojinu Dorđeviću koji je, osim što je dokazao da mu ne ide niti kada je riječ o »Podrumu Palić« ili »Medoproduktu«, usput oštetio i državu i ojadio na desetine subotičkih obitelji, otpuštajući uposlene ili ih mjesecima i godinama držao u uvjetima gorim i od najranijih početaka kapitalizma? Odgovor je vjerojatno jednostavan i toliko puta ponavljani: »Nek je lopov. Al je makar naš«.

Z. R.

OTVARANJE DIJALOGA IZMEĐU SRBIJE I HRVATSKE

Kraj polugodišnjeg zamrzavanja odnosa

Službeni posjet premijera Milanovića Beogradu treba doprinijeti rješavanju problema kroz regionalnu suradnju

Prvi službeni susret hrvatskog premijera *Zorana Milanovića* i srbijanskog premijera *Ivice Dačića* održan je u srijedu, 16. prosinca, na dan kada smo zaključili ovaj broj našeg tjednika. Službeni sastanak dvojice premijera u Beogradu održan je na inicijativu šefa Vlade Republike Hrvatske *Milanovića*, nekoliko dana nakon što je *Dačić* izjavio da odnose Srbije i Hrvatske treba »odlediti, resetirati i početi ponovno«, te da je spreman za susret s *Milanovićem*. *Dačić* je prošlog tjedna istaknuo i da dvije države »moraju surađivati, biti praktične i ostvarivati komunikaciju koja će im omogućiti da njihovi odnosi ne budu kao u ledeno doba«. Da se radi na pripremi susreta dvojice premijera već neko vrijeme, rekla je još ranije potpredsjednica hrvatske Vlade i ministrica vanjskih i europskih poslova *Vesna Pusić*.

Kako je i najavljivano, glavne teme razgovora dvojice premijera bile su regionalna suradnja i podrška na putu europskih integracija. Bio je to prvi posjet hrvatskog premijera Srbiji, odkada je u svibnju prošle godine stupio na dužnost, a tijekom boravka u Beogradu premijer *Milanović* se sastao i s predstavnicima hrvatske manjinske zajednice u Srbiji, narodnim zastupnikom i predsjednikom Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini *Petrom Kuntićem*, predsjednikom Hrvatskog nacionalnog vijeća *Slavenom Bačićem*, dopred-

sjednicima HNV-a *Zlatkom Načevim* i *Matom Matarićem*, direktorom NIU »Hrvatska riječ« *Ivanom Karanom*, ravnateljem Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata *Tomislavom Žigmanovim* i podtajnikom Tajništva za obrazovanje, upravu i nacionalne zajednice APV *Matom Groznicom*.

PUSIĆ: BEZ KONFRONTACIJE

»Srbija i Hrvatska, kao dvije susjedne zemlje, nemaju racionalnog opravdanja za nesuradnju, a susret premijera dviju zemalja poslat će poruku javnosti u obje zemlje o mogućnosti rješavanja problema kroz regionalnu suradnju, a ne kroz konfrontaciju«, izjavila je u ponedjeljak za Hinu *Vesna Pusić*.

»Na razini ministara vanjskih poslova mi radno surađujemo kontinuirano, dogovorili smo i tri područja na

kojima treba raditi: jedno su teme preostale iz rata, drugo su ekonomske teme, u prvom redu vezano za hrvatski izlazak iz CEFTA-e nakon ulaska u EU i treća grupa tema su

suda, ministrica *Pusić* je rekla da Hrvatska poštuje pravnu proceduru i da je za nju taj slučaj završen.

»Punopravna suradnja s Haškim sudom je bila kriterij

Zoran Milanović i Ivo Dačić

europske - zajednička europska budućnost, jer je Hrvatska pred članstvom, a Srbija i ostali susjedi su kandidati«, rekla je *Pusić* koja je boravila u posjetu Bruxellesu.

Upitana može li susret na razini predsjednika vlada utjecati na smirivanje napetosti i prihvatanja presuda Haškog

za naše napredovanje prema članstvu u EU, za nas je taj slučaj sada završen. Što se reakcija u Srbiji tiče, one su u početku bile žestoke, ali sada smo na drugim temama. Svatko ima pravo postaviti se kako god hoće, ali nema drugog načina, nego poštovati institucije i procedure. Hrvatska i Srbija imaju interesa za suradnju, od političke do ekonomske, i to je nešto što mi kao odgovorna zemlja u regiji moramo raditi. Nema racionalnog opravdanja za nesuradnju«.

Predsjednik Hrvatske *Ivo Josipović* ocijenio je dobrima *Dačićeve* izjave o tome da se želi naći s *Milovanovićem* i nedavno je rekao da je dobro što će doći do susreta srpskog i hrvatskog premijera, jer će taj susret, nakon nekih neprihvatljivih poruka iz Beograda, ponovno okrenuti odnose dviju zemalja u dobrom pravcu.

VRIJEME NARASLIH NAPETOSTI

Nakon pobjede *Tomislava Nikolića* na srbijanskim predsjedničkim izborima u svibnju prošle godine neki su analitičari predviđali zaoštavanje odnosa između Hrvatske i Srbije, zbog dolaska na vlast osoba čije je djelovanje u devedesetima »bilo više nego radikalno«. Onda je uslijedilo nekoliko »nespretnih« izjava novoizabranog predsjednika *Nikolića*, poput one da je Vukovar srpski grad. Njegov kabinet je to opovrgnuo, a hrvatski predsjednik *Josipović* je potom ocijenio da je »dobro, ako je porekao«, ali da tekst s tom izjavom u *Franfurter Allgemeine Zeitungu* stoji, te da »znamo da je povijest njegova odnosa prema Hrvatskoj loša. Ja sam izrazio svoje uvjerenje, želju i nadu da će promijeniti svoje stajalište i naravno, pod tim uvjetima bit će moguća i suradnja«, rekao je tada *Josipović*. Napetosti su posebice porasle nakon haške oslobađajuće presude hrvatskim generalima *Anti Gotovini* i *Mladenu Markaču*.

MILANOVIĆ: HRVATSKA ĆE BITI FER

Poslije sastanka premijera Srbije i Hrvatske, Ivica Dačić je izjavio kako je suradnja ključna za regiju, a Zoran Milanović je ponudio pomoć Srbiji na putu ka EU, prenosi Tanjug.

Poslije sastanka, na zajedničkoj konferenciji, Dačić je rekao da se razgovaralo o Europskoj Uniji, ekonomskoj suradnji i o »svim« otvorenim pitanjima, te susret ocijenio kao pozitivan.

»Dogovorili smo se da se naši odnosi trebaju normalizirati i definirati tri korpusa pitanja. Prvi korpus problema se odnosi na pitanja iz prošlosti, većina datira od sredine devedesetih, a jedna od novijih je pitanje presuda Haškog tribunala. Drugi korpus pitanja je ekonomska suradnja, a treći približavanje Europskoj Uniji«, rekao je Dačić i naglasio da »želimo otvoriti pitanje suradnje Srbije i Hrvatske, bez obzira na promjene koje će uslijediti zbog ulaska Hrvatske u Europsku Uniju«.

Premijer Zoran Milanović izjavio je da je do susreta sa srpskim kolegom Ivicom Dačićem moglo doći i ranije i da odnosi Beograda i Zagreba nisu bitni samo za te dvije zemlje, već i za regiju. Premijer Milanović je naglasio da će Srbija imati teži put pridruživanja EU od Hrvatske i pozvao Srbiju da se obrati za pomoć, istaknuvši da će Hrvatska biti fer.

»Obratite nam se za pomoć. Mi ćemo biti fer, a vi gledajte da li će to tako biti. Hrvatska bez zadnje misli će dati sve od sebe«, poručio je Milanović, kako saznajemo iz agencijskih vijesti prije zaključenja našeg tjednika.

REZULTAT PRITISAKA EU

Beogradski i zagrebački politički analitičari pozdravili su najavljeni posjet i složili se da je bilo krajnje vrijeme da se »odmrznu« odnosi dviju zemlje. Nekadašnji veleposlanik Srbije u Njemačkoj *Ognjen Pribićević* je za Tanjug rekao da će taj posjet doprinijeti »otopljavanju« odnosa između Hrvatske i Srbije, poslije šest-sedam mjeseci njihovog zamrzavanja.

»Ne treba, međutim, previše očekivati od njega. Još desetljeće, dva, odnosi će prolaziti kroz fazu toplo-hladno, ovisno od političkih događaja. Bit će potrebno sigurno nekoliko desetljeća da ti odnosi dobiju jedan normalan i umjeren tijek, gdje bi se odnosi bazirali na ekonomskoj i kulturnoj razmjeni, a ne na razmjeni između političkih elita. I ova dostignuta razina je u većoj mjeri rezultat pritiska EU, nego neke iskrene želje, bilo s jedne ili druge strane«, naveo je Pribićević. S takvom ocjenom suglasan je i profesor Fakulteta političkih znanosti i nekadašnji vele-

poslanik Srbije u Francuskoj *Predrag Simić*. Zaoštreni odnosi Srbije i Hrvatske, koji traju već skoro pola godine, prema Simićevim riječima, nisu prihvatljivi ni za Hrvatsku, njihove susjede, a najmanje za EU, za koju kaže da vjeruje kako stoji iza inicijative dolaska hrvatskog premijera.

Hrvatski politički analitičar *Žarko Puhovski* ocijenio je da je ovo najbolji državnički potez premijera Milanovića.

»Očigledno je da se s obje strane shvatilo da se ne smije dozvoliti da stvari budu još gore«, rekao je Puhovski i naglasio kako smatra da je Srbiji ovaj posjet potrebniji nego Hrvatskoj, te da je od samih tema sastanka bitnije da Milanović ide u Beograd.

ODGOVORNOST I ZA STANJE U REGIJI

Predsjednik Srpskog nacionalnog vijeća i potpredsjednik Samostalne demokratske srpske stranke i saborski zastupnik *Milorad Pupovac* ocijenio je kako je »veoma važno da se dvojica premijera sastaju nakon razdoblja

zastoja u odnosima Hrvatske i Srbije i verbalnih poruka koje su pogoršavale atmosferu u odnosima dviju zemalja. Smatramo taj susret važnim i podupiremo odluku premijera Milanovića da se ne sastaje na nekom trećem mjestu, već da ode u Beograd na susret s Dačićem«, prenosi Hina.

Prema njegovim riječima, dvije zemlje moraju riješiti brojna pitanja, od pitanja

izbjeglica i nestalih i suđenja za ratne zločine, do borbe protiv organiziranog kriminala.

»Također, postoji potreba da se nastave razgovori oko granica i međusobnih tužbi za genocid pred Međunarodnim sudom pravde, koje opterećuju državne odnose i državne proračune«, rekao je Pupovac i naglasio da »dvije zemlje imaju odgovornost i za stanje u regiji, koje stagnira, ako one ne surađuju«.

Predsjednik opozicione Hrvatske demokratske zajednice *Tomislav Karamarko* izjavio je da su dobri odnosi potrebni i Hrvatskoj i Srbiji, istakavši u prvi plan gospodarske odnose. »Imamo veliku robnu razmjenu i moramo otopiti taj led u međusobnim odnosima o kojem govori Dačić«, rekao je Karamarko, ali je istaknuo i da bi Srbija, kada je riječ o odnosima dviju zemalja, »morala shvatiti jednu stvar, pomiriti se s istinom da je bila agresor koji nije uspio u svojoj agresiji«.

Priradio: Z. S.

KUNTIĆ: DA SE »KNJIGA« NE ZATVORI PONOVO

»U posljednjih deset godina bio sam sudionik svih događanja u odnosima službenog Beograda i Zagreba na političkom polju«, kaže Petar Kuntić. »Svaki puta, kao i ovoga, veliku su pozornost u medijima imali takvi politički susreti, međutim, većina problema koji su bili u fokusu tih razgovora poslije nekoliko dana nakon tih službenih sastanaka ostajali su neriješeni, 'knjiga' se zatvarala, a problemi ostajali. Tako to traje već godinama na relaciji Beograda i Zagreba. No, neki put, u onoj mjeri koliko je to potrebno zbog europskih integracija, ti odnosi idu korak naprijed, a dva natrag, a neki put dva koraka naprijed, a jedan natrag. Značajnijih pomaka nije bilo, a ovoga puta očekujem određeni zaokret s obzirom da je s hrvatske strane riječ o energičnom premijeru, dok premijer Dačić vrši koreniti zaokret u vođenju svoje politike. Može se desiti da ovoga puta bude i nekih rezultata ne samo na bilateralnom polju, nego i po pitanju pozicije i problema srpske manjine u Hrvatskoj i nas Hrvata ovdje u Srbiji«.

POKRAJINSKI DUŽNOSNICI NAJOŠTRIJJE OSUDILI PALJENJE ZASTAVE VOJVODINE

»Opasnost koja se ne smije ignorirati«

Ne možemo dozvoliti da se ovakvi izlivi mržnje toleriraju, a njihovi počinitelji ne snose odgovornost

za narušavanje mira i sigurnosti u Vojvodini, naglasio je István Pásztor

Predsjednik Skupštine AP Vojvodine István Pásztor najoštrije je osudio spaljivanje zastave AP Vojvodine koje se dogodilo u nedjelju naveče u Novom Sadu, ocjenjujući da oni koji su spremni zapaliti

nosti u Vojvodini«, naglasio je Pásztor i istaknuo kako je pojavljivanje plakata sa popisima »antisrpskih medija i nevladinih organizacija« signal koji upozorava na opasnost koji se ne smije ignorirati.

izdajnika. Teško je zamisliti veće izdajnike svoje otadžbine od onih koji pozivaju na nasilje i na povratak u devedesete godine prošloga stoljeća, kao što to rade takozvani 'Naši', istaknuo je Vrebalov.

Prema njegovim riječima, ekstremisti poput pokreta »Naši« očigledno su ohrabreni činjenicom da u Srbiji danas glavnu riječ u politici vode upravo oni koji su nas u posljednjem desetljeću 20. stoljeća svojom nasilničkom i anticivilizacijskom politikom izolirali od suvremenog svijeta i zavadili nas sa susjednim narodima i državama.

»Sada nas očigledno žele zavaditi i sa samima sobom, unutar države Srbije. Poslije pravljenja popisa o stranim plaćenicima i špijunima, je li sljedeće pravljenje sendviča i proterivanje ne-Srba izvan Srbije i ponavljanje devedesetih i Hrtkovaca? Ukoliko nas aktualna republička vlast zaista želi uvjeriti kako je za europske integracije naše zemlje, neka stane na put ekstremistima koji u Srbiji stvaraju atmosferu linča i progona neistomišljenika. U suprotnom, smatrat ćemo ih saučesnicima«, poručio je Milivoj Vrebalov.

»NOVOGODIŠNJA ČESTITKA« LSV-U

Podsjetimo, aktivisti Srpskog narodnog pokreta (SNP) »Naši« spalili su u noći

između nedjelje i ponedjeljka zastavu AP Vojvodine ispred stranačkih prostorija Lige socijaldemokrata Vojvodine u Novom Sadu.

Kako prenose mediji, iz toga pokreta priopćili su da su ostatke nagorjele i pokidane zastave zakvačili na vrata LSV-a »kao novogodišnju čestitku« toj stranci.

Inače, aktivisti SNP-a »Naši« su tijekom minule godine u nekoliko navrata palili zastavu pokrajine – u Novom Sadu, Zrenjaninu i u Bačkoj Palanci.

Mediji navode i da su aktivisti ovog udruženja tijekom vikenda na više mjesta u Novom Sadu izlijepili i plakate s popisom tzv. »antisrpskih medija i nevladinih organizacija« koje, po njihovom mišljenju, financiraju zapadne obavještajne službe.

Na popisu su mediji: B92, Blic, Peščanik, Danas, Vreme, Republika, kao i udruge i nevladine organizacije - Neovisna udruga novinara Srbije (NUNS), Fond za humanitarno pravo, Žene u crnom, Centar za kulturnu dekontaminaciju, JUKOM, Helsinški odbor za ljudska prava i druge organizacije.

U 2012. pred Ustavnim sudom Srbije pokrenuta je inicijativa za zabranu djelovanja SNP »Naši«, ali je najviša sudska instancija Republike Srbije odbila taj zahtjev.

D. B. P.

Nagorjela zastava na vratima LSV-a

ustavnu kategoriju, a zastava Vojvodine to jest, ne žele dobro ni toj pokrajini, ni njezinim građanima, ni zemlji u kojoj žive, navodi se u priopćenju iz njegova kabineta.

István Pásztor je ocijenio kako bi meritorna državna tijela trebala poduzeti sve zakonom predviđene mogućnosti za sankcioniranje ovog djela i njegovih počinitelja, te da s ovim poslom ne bi trebalo odugovlačiti, s obzirom na to da je SNP »Naši« preuzeo odgovornost i priopćio da stoji iza ovog čina.

»Ne možemo dozvoliti da se ovakvi izlivi mržnje toleriraju, a njihovi počinitelji ne snose odgovornost za narušavanje mira i sigurnosti

»Ne smijemo dozvoliti da požar bukne i da onda tražimo vodu kojom ćemo ga gasiti«, ocijenio je Pásztor.

STATI NA PUT EKSTREMISTIMA

Paljenje zastave najoštrije je osudio i potpredsjednik Skupštine AP Vojvodine Milivoj Vrebalov i pozvao meritorne da konačno pronađu i adekvatno kazne počinitelje takvog i drugih sličnih nedjela.

»Činjenica da je Ustavni sud Srbije odbio da zabrani organizaciju 'SNP Naši' svakako je ohrabrila ove ekstremiste da nastave paliti, prijetiti i praviti popise takozvanih

NOVI NAČELNIK SJEVERNOBAČKOG OKRUGA NIKOLA REPAC

Ponašat ćemo se kao vlast

Pored najava većeg značaja ove institucije i boljeg rada institucija, načelnik se posebno zalaže za poljoprivredu

Vlada Srbije je 28. studenoga prošle godine na dužnost načelnika Sjevernobačkog upravnog okruga postavila *Nikolu Repca*, člana Srpske napredne stranke. Ta vijest nije odmah izazvala mnogo pozornosti, ali nam ipak govori kako se neke stvari u našem okruženju mijenjaju.

Podjela Srbije na upravne okruge zakonski je usvojena ljeta ratne 1991. godine, a Vladina uredba od siječnja 1992. godine bliže je odredila pravni okvir. U Sjevernobačkom okrugu načelnici su u proteklih 20 godina bili: *Dragan Božinović* (SPS), *Mile Jovičić* (SPS), *Oliver Dulić* (DS), *Dragan Rokvić* (DS), *Zoran Prčić* (G17), te *Erzsébet Kis* (LSV). U javnosti postoji podijeljenost oko ovog vida administrativne teritorijalne podjele na 29 okruga koji ne djeluju po principu demokratskog izbora od strane građana već Vladinog postavljanja kadrova. Ujedno postavlja se pitanje zašto su općine Potisja koje gravitiraju i de facto pripadaju Bačkoj po ovoj podjeli pripojen Banatu? Pitanje je naravno i zašto manjinske stranke koje su stup lokalne vlasti i demokratskih promjena nisu dobile ovu funkciju tijekom navedenog razdoblja? Izgleda da više od 10 godina demokracije nije bilo dostatno da se uvede kvalitetna decentralizacija. Stoga smo ostali na tome da u Srbiji ukupno 285 ljudi

radi u okruzima što državnu kasu košta više od 4 milijuna eura. No ova teorijska pitanja zatvaraju se praktičnim rješenjima. Imamo novog načelnika, pogledajmo tko je i što najavljuje.

Novi načelnik okruga, diplomirani veterinar Nikola Repac, rođen 1950. u Beogradu, poznat je po svom angažmanu u ZZ »Ravnica«, gdje uz jedan prekid radi još od 1975. godine. Posljednjih 15 godina tamo je proveo na mjestu direktora, boreći se za opstanak poduzeća i uposlenika, te dočekuje i privatizaciju. Nakon toga više nije na vodećoj poziciji u tvrtki. Prije dvije godine iz SPS-a prelazi u SNS gdje sudjeluje u definiranju strategije za poljoprivredu ove stranke. Ima odraslu djecu, kćer i sina koji žive u Novom Sadu i Chicagu.

Za sebe kaže kako nije sklon nastupima u medijima niti davanju političkih obećanja, više se voli dokazivati rezultatima. Ipak, prihvaća davanje ekskluzivne izjave za »Hrvatsku riječ«:

»Moj se rad treba prepoznati po radu onih za koje sam zadužen. Moj će se rad sastojati i iz razgovora s građanima. Hoću čuti građane i žitelje sela, da mi postavljaju pitanja i sugestije. Nikakvih tajni neće biti, to je politika stranke kojoj pripadam. Bliski su mi problemi sela, možda ću prvi javni nastup imati upravo u Bajmoku. Što se okruga tiče, on će dobiti na značaju u idućem razdoblju. Država je ovdje predstavništvo vlasti i ubuduće ćemo se tako i ponašati. Prije se nije znalo ni tko je načelnik

Okruga, što sam i rekao svojoj prethodnici. To ubuduće neće biti tako. Svaki ministar koji dođe, prvo će se naći ovdje«, rekao je Repac.

Kako saznajemo, načelnik Okruga se već sastao s gradonačelnikom Subotice *Modestom Dulićem* i najavljena je iskrena suradnja, bez obzira na političke razlike. Zanimljivo je uočiti kako je Repac, po svom priznanju, gradonačelniku rekao isto što je gradonačelnikov brat Oliver s te funkcije prije 11 godina poručivao tadašnjem gradonačelniku Subotice, a to je da »vrata prema Vladi idu preko Okruga«. Repac kaže i kako će se posebice baviti poljoprivredom, ukazujući

na razna iskustva u koja je imao uvida tijekom posjeta Austriji, Nizozemskoj i drugim europskim državama.

Osvrćući se na nacionalnu raznolikost ove regije, Repac kaže kako poštuje sve skupine, a da se prava nacionalnih zajednica mogu limitirati jedino ako počinju ići na uštrb drugih.

»Moramo živjeti zajedno, jedni s drugima i jedni uz druge. Kod mene se to osjeća«, kaže Repac i naglašava kako će institucije sustava morati raditi, ali da se ništa ne može dogoditi preko noći – »Nadam se da ćemo mnoge stvari pomaknuti, ali neće biti spektakla.«

Nikola Perušić

Temeljem članka 10. Zakona o procjeni utjecaja na životni okoliš (»Službeni glasnik RS« broj 135/04, 36/09) Gradska uprava, Služba za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj, Subotica - Trg slobode br. 1.

OBAVJEŠTAVA

Da je podnesen zhtajev za odlučivanje o potrebi procjene utjecaja na životni okoliš Projekta: BAZNA STANICA MOBILNE TELEFONIJE – PALIĆ 4 na Paliću, a koja se planira u objektu hotela »Prezident«, Olge Penavin br.2.

Nositelj projekta »Telenor« DOO, Beograd, osigurao je dokument STRUČNA OCJENA OPTEREĆENJA ŽIVOTNOG OKOLIŠA U LOKALNOJ ZONI BAZNE STANICE MOBILNE TELEFONIJE »Palić 4«. U okviru ovog dokumenta na osnovu izmjerenog opterećenja, izvršen je proračun očekivanog intenziteta elektromagnetne emisije u lokalnoj zoni emisije antenskog sustava. Cilj mjerenja i proračuna intenziteta elektromagnetne emisije je provjera usaglašenosti sa zakonskom regulativom u oblasti izlaganja ljudi radio-frekvencijskim elektromagnetnim poljima.

Uvid u podatke, obavještenja i dokumentaciju iz zhtajeva nositelja projekta, može se izvršiti u prostorijama Službe za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj II. kat, Stare gradske kuće, soba 226 u periodu od 18.1.2013. do 29.1.2013, u vremenu od 10 do 12h.

Molimo vas da u gore navedenom roku, dostavite mišljenje, primjedbe o zhtajevu za odlučivanje o potrebi procjene utjecaja na životni okoliš predmetnog objekta na životni okoliš ovom nadležnom tijelu.

STANKO KRSTIN, PREDSEDNIK UNIJE POSLODAVACA VOJVODINE I VIJEĆNIK HNV-A

Moramo pojačati rad na sebi

Razgovor vodio: Ivan Andrašić

Ne možemo više nalaziti opravdanja u ratovima, u poratnoj netrpeljivosti, moramo sagledati probleme koji su u nama, a ne u okruženju

nacionalnog vijeća u aktualnom sazivu, član Odbora za promicanje gospodarske suradnje pri HNV-u, član je i predsjednik Nadzornog odbora HKPD-a »Stanislav Preprek« iz Novog Sada, te član KPZH »Šokadija« iz Sente od osnutka ove institucije.

HR: Dugogodišnji ste gospodarstvenik, u ovom mandatu i predsjednik Unije poslodavaca Vojvodine. Koje su vaše zadaće, veze uz ovu dužnost?

Na dužnosti predsjednika Unije poslodavaca Vojvodine sam od svibnja 2011. godine. I sam sam poslodavac, pa u tom svojstvu najbolje razumijem taj svijet. Članovi Unije su poglavito vlasnici malih i srednjih poduzeća, koji traže načine za zaštitu svojih interesa. Kao predsjednik ove institucije obilazim poslodavce po cijeloj Vojvodini. Organizirali smo mnoge tribine skupa s Nacionalnom službom za zapošljavanje, Gospodarstvenom komorom Vojvodine i lokalnim upravama. Cilj nam je sagledavanje osnovnih problema u lokalnu i ispomoć u njihovom rješavanju. Kroz Uniju poslodavaca Vojvodine članovi smo i Unije poslo-

vaca Srbije. Kroz ove institucije razgovaramo i s vlastima pokrajine i republike. Tako na svaka tri mjeseca imamo sastanke s ministrom Mladanom Dinkićem. Mi gospodarstvenici iznosimo svoje probleme, a ministarstvo ih pokušava riješiti. Isto tako, kroz pokrajinsku Uniju poslodavaca razgovaramo s Vladom Vojvodine. Razvijamo i socijalni dijalog u okviru Pokrajinskog socijalno-ekonomskog savjeta, kojega tvore predstavnici vlasti, sindikata i Unije poslodavaca. Na lokalnoj razini razgovaramo o problemima koji opterećuju lokalnu zajednicu.

HR: Vrlo ste aktivni u tekućem sazivu HNV-a. Koji su, po vašem mišljenju, ključni problemi u radu krovne institucije hrvatske nacionalne zajednice?

Iako smo nedavno proslavili 10. obljetnicu osnutka HNV-a, mislim da je naša krovna institucija još uvijek vrlo mlada. Svi skupa bismo trebali još puno učiti, kako bismo se lakše snalazili u sustavu u kojem živimo. Moramo još puno raditi na sebi, a onda i na neposrednom okruženju. Svaka nesuglasica unutar HNV-a

Uspješni gospodarstvenik, istaknuti član hrvatske nacionalne zajednice u Vojvodini, pedesetsedmogodišnji *Stanko Krstin*, podrijetlom je iz Sente. Završio je višu ekonomsku školu, govori engleski i njemački jezik. Radio je u tvrtkama »Hipol« u Odžacima i »Hicoop« u Novom Sadu na poslovima vanjske trgovine, a 1996. godine osniva privatno poduzeće »Pre-Print«, koje se bavi grafičkom djelatno-

šću, uvozom i distribucijom repromaterijala za grafičku industriju, dizajnom i pripremom tiska i tehničkom podrškom u fleksografskom tisku. Upošljava 11 radnika. Aktualni je predsjednik Unije poslodavaca Vojvodine i zamjenik predsjednika Unije poslodavaca Srbije, član Pokrajinskog socijalno-ekonomskog savjeta, te osnivač i predsjednik Udruženja građana za borbu protiv mita i korupcije INS-a Novi Sad. Vijećnik je Hrvatskog

donosi nam probleme izvan HNV-a. Mislim da se vrlo mali broj učenika upisuje u škole na hrvatskom jeziku i primarna nam je zadaća precizno dijagnosticiranje svih uzroka i poduzimanje najadekvatnijih mjera za njihovim uklanjanjem. Ne možemo više nalaziti opravdanja u ratovima, u poratnoj netrpeljivosti, moramo sagledati probleme koji su u nama, a ne u okruženju. Ne možemo zaobići ni kulturu. Moramo još puno raditi na razvoju udruga. Ne na osnivanju novih u mjestima gdje one već postoje, to je samo prividni rast broja institucija naše zajednice. Suština je u, po mom mišljenju, zabrinjavajućoj situaciji da se te nove udruge, ne ulazim u motive, osnivaju tamo gdje je zabrinjavajuće mali broj pripadnika naše zajednice, pa dolazimo u apsurdnu situaciju da pojedine nove udruge imaju svega desetak ili manje članova, a stare se guraju u drugi plan, i u pravilu su međusobni odnosi tih institucija katastrofalno loši. Svrsishodnije bi bilo poraditi na jačanju postojećih i na taj način sigurnom stvaranju respektabilnih institucija. I na polju informiranja i službene uporabe hrvatskog jezika pomaci su još uvijek relativno mali. Jednostavno, u svim segmentima našega djelovanja postoji puno prostora za boljitak. Puno toga možemo uraditi i mi vijećnici HNV-a. Naše djelovanje nikako se ne bi smjelo ograničiti samo na prisustvo sjednicama u Subotici i na jednosmjernu komunikaciju, itekako bi moralo biti vidljivo u sredinama iz kojih dolazimo. I naši operativci se moraju izvući iz Subotice, obići

teren i puno više poraditi na jačanju svijesti našega puka na svim prostorima na kojima obitava. Uostalom, za to su i plaćeni, zar ne?

HR: Nedavno ste u svrhu nastavka popisa Hrvata donirali 100.000 dinara našoj krovnoj instituciji. Kakve efekte očekujete?

Na posljednjem popisu zabilježen je znatan pad broja Hrvata u Srbiji. Kako u svemu polazim od sebe i sada kažem: kriv sam i ja, kriv je i HNV. Još uvijek nismo detaljno analizirali i ocijenili kampanju »Izjasni se hrabro«. Je li ona dala željene rezultate, ili nije? Mislim da je i ta naša akcija, a i cjelovito organiziranje hrvatske zajednice u Srbiji još uvijek suboticocentrično. Moramo se puno više posvetiti i Hrvatima koji žive u drugim centrima, prije svih u Beogradu i u Novom Sadu. Ovoliko smanjenje broja Hrvata pokazuje nam da nismo dovoljno dobro radili. Moramo pojačati rad na sebi. Upis u posebni birački popis je zastao, moramo nastaviti aktivnosti u najkraćem roku i ova donacija je samo moj skromni doprinos nastavku i nadam se uspješnom završetku ove akcije.

HR: Za razliku od sjevera Vojvodine i Podunavlja, veliki broj Hrvata u Novom Sadu i u Beogradu tvrdi da su prepušteni sami sebi. Postoji li način za njihovo homogeniziranje?

Naše najveće šanse jesu najveći urbani centri, ali su u njima i najizraženije potrebe za dugotrajnim sustavnim radom. Radom u već postojećim udrugama i suradnjom sa svim relevantnim institucijama doprinosimo situaciji u kojoj će hrvatska zajednica prvo prepoznati sama sebe,

a onda se razvijati potpuno slobodno u okolnostima u kojima živimo. U Zemunu i u Beogradu imamo još puno posla, mislim da moramo posjetiti i Niš, gdje je popisano oko 500 Hrvata, a sigurno ih je u stvarnosti puno više, tako da bi se sve hrvatske institucije morale maksimalno angažirati.

HR: Veliki broj pripadnika naše nacionalne zajednice potražio je kruh izvan granica Srbije, poglavito u Hrvatskoj. Mnogi od njih su otišli na školovanje ili na sezonske poslove, pa su i ostali u Hrvatskoj. Kako se to odražava na snagu naše zajednice u Srbiji?

Nažalost, puno naših ljudi odlazi u inozemstvo, poglavito u Hrvatsku, bilo na školovanje, bilo trbuhom za kruhom. Ideja je bila da nam se djeca, iako odu na školovanje, vrate, kako bismo se u jednom duljem procesu kadrovski ojačali i ekipirali. Nažalost, stvarnost nas je demantirala. Nisam za to da potičemo odlazak Hrvata u Hrvatsku na rad ili školovanje, a da oni zauvijek ostanu tamo. Jasno mi je da je zbog vrlo loše gospodarske situacije u Srbiji problem trenutno nerješiv. Što je najtragičnije, odlaze nam mladi, tamo osnivaju obitelji i tako se tamo rađaju djeca koja bi nam trebala bitno popraviti dobnu strukturu. Na nama je da iznađemo optimalno rješenje kojim bismo motivirali mlade za povratak na ove prostore nakon završenoga školovanja i tako spriječili odliv vrlo kvalitetnih pripadnika naše nacionalne zajednice u Srbiji.

HR: Osim rada na unapređenju gospodarstva, vaše ime vezuju i za HKPD »Stanislav Preprek« iz

Novog Sada i KPZH »Šokadija« iz Sonte. Koji su vaši motivi za angažman u kulturi?

Prvo, u kulturu nisam ušao prije par godina, kako bi neki željeli prikazati. Aktivan sam od početka 2002. godine, odnosno od osnivanja KPZH »Šokadija«. Korijeni su mi u Sonti, pa je i razumljiva moja vezanost za ovu instituciju. Nisam ni pjevač, ni plesač, ni glumac, pomagao sam utemeljenje i razvoj »Šokadije« u financijskom dijelu. Zadovoljan sam što vidim da moje donacije uvijek nađu pravo mjesto i da je ovakav moj doprinos vrlo cijenjen od strane »Šokadije«. Preseljenjem u Novi Sad uključio sam se i u rad HKUPD-a »Stanislav Preprek«, osnovan 2006. godine. U ovoj instituciji sam predsjednik Nadzornog odbora. Motiv ovoga segmenta rada svakako mi je doprinos sveukupnoj kvaliteti života pripadnika naše nacionalne zajednice. Nisam nadaren za pojavljivanje na pozornici, ali sam u mogućnosti, i to vrlo rado činim, da pomognem onima koji uspješno prezentiraju veliko bogatstvo našeg kulturnog naslijeđa i tako na najbolji način doprinose očuvanju našeg nacionalnog identiteta na ovim prostorima.

HR: Medijski su vrlo eksponirane aktivnosti Vlade Srbije u borbi protiv korupcije. Dok je javnost zabavljena velikim aferama, u sjeni ostaju mnogobrojni slučajevi »malog« mita i korupcije s kojima se građani i gospodarstvenici svakodnevno susreću. Kakve probleme ste vi imali?

Zbog problema glede mita i korupcije, koje sam imao

u svojstvu gospodarstvenika, pokrenuo sam osnivanje Udruženja građana za borbu protiv korupcije INS-A. Putem te udruge pokušavamo, koliko god je to moguće, djelovati u smislu suzbijanja mita i korupcije. Do sada nismo postigli neke velike uspjehe, ipak je za rezultate potrebno vrijeme. Ovo što sada radi Vlada Srbije daje mi nadu, jer mislim da se konačno u ovoj državi pojavila politička volja za suzbijanjem ovoga zla, koje će nas »pojести« ukoliko mi ne stanemo na kraj. Ovo čime se sada bavi republička Vlada samo je vrh ledenoga brijega. Samo rad na 24 najveće sporne privatizacije trajat će još nekoliko godina. Puno dulje će trajati dok se rad na suzbijanju korupcije spusti na niže razine, sve do lokalne zajednice. Imamo li mi toliko vremena? Mi, gospodarstvenici, a i građani, moramo uporno ukazivati na postojeću korupciju. No, najveći problem je što još uvijek nemamo zakon o zaštiti uzbunjivača (uzbunjivači su ljudi koji ukazuju na pojave mita i korupcije, op. aut.). Na jednom od nedavnih predavanja od povjerenika za informacije *Rodoljuba Šabića* i predstavnika Transparentnosti Srbija *Nemanje Nenadića* dobili smo informaciju kako ovaj zakon još uvijek ne postoji niti u nacrtu. Na predavanju je bilo prisutno i nekoliko ljudi koji su ostali bez radnog mjesta kad su ukazali na korupciju u poduzeću u kojem su radili. I osobno sam u pismenoj formi dobio upozorenje od VJT u Novom Sadu, u kojem mi stavljaju do znanja kako je nepotkrijepljena prijava mita i korupcije kažnjiva. Sam ovaj potez djelovao

je na mene destimulativno. Iskreno, strepim od odmazde moćnika i smatram da nam je spomenuti zakon neophodan.

HR: Većina gospodarstvenika uviđa mnoge anomalije, ali iz straha za egzistenciju, prešućuje ih. Što vas je motiviralo da o ovim temama progovorite javno?

Najveći je problem što većina gospodarstvenika iz straha šuti i plaća reket koji im se nemilosrdno nameće. Osim niza fiskalnih i parafiskalnih opterećenja plaćaju i taj reket pojedinim inspektorima. Svi dobro znaju što i koliko košta i znaju da im je jeftinije platiti reket. Privatnik sam od 1996. godine. Tijekom 2008. mi je ovakva situacija dojadila. Odbio sam platiti reket inspektoru za zaštitu životnog okoliša. Od tada, pa sve do danas, ja se sudim s tim inspektorima i kraj se još uvijek ne nazire. Iako sam dobio već tri sudska, jedan upravni i jedan prekršajni postupak, te jednu parnicu, nažalost, kraj se još uvijek ne nazire.

HR: Gospodarstvo u Srbiji je u vrlo lošem stanju, BDP nikada nije bio niži. Kakav je po vašem mišljenju izlaz iz ove situacije?

Po procjenama kompetentnih institucija svega 13 postotaka današnjeg BDP-a u Srbiji je iz industrijske proizvodnje. Industrijska proizvodnja u Srbiji danas nije dostigla niti 50 postotaka industrijske proizvodnje iz 1989. odnosno, na razini je proizvodnje iz 1972. godine. Veliki problem je nerealan tečaj naše valute. Precijenjeni dinar kojega mi danas imamo, ubija izvoz. Umjesto da proizvođače potičemo na izvoz, mi ih

kažnjavamo tako što za čvrstu valutu dobiju premalo dinara. Precijenjeni dinar potiče i prekomjerni, a u svakom slučaju bespotrebni uvoz, pa se zbog jeftinijega uvoza zatvaraju naši proizvodni pogoni. Na taj način ne samo da bespotrebno povećavamo odljev deviza iz Srbije, nego i potičemo povećanje broja neuposlenih. Tu se postavlja i pitanje što raditi s kreditima koji su uzeti s deviznom klauzulom. I tu rješenje moramo pronaći. Ugovori s deviznom klauzulom onemogućavaju državu u praćenju realnog tečaja dinara. Pogubna je i politika kamatnih stopa. Niti jedna proizvodnja ne može biti rentabilna s prosječnom kamatnom stopom od 19 postotaka. Sveukupno, moramo stvoriti poslovni ambijent u kojemu će poduzeća moći normalno funkcionirati. Moramo stvoriti ambijent koji će stimulativno djelovati na potencijalne investitore, bilo strane, bilo domaće. Realno, moramo stvoriti povoljniji ambijent nego što je u regiji, jer ukoliko stvorimo isti, investitori neće dolaziti kod nas. Hitno moramo unaprijediti našu, kako industrijsku, tako i poljoprivrednu proizvodnju, a unutar toga mora nam biti primarna proizvodnja za izvoz. Ponavljam, ono najhitnije, borba protiv mita i korupcije mora biti stavljena već u preambulu toga programa. Velike nedoumice kod običnog čovjeka izazivaju i oprečna tumačenja naših eminentnih stručnjaka. Priklonio bih se struji koja zastupa povećanje potrošnje. No, tu treba poticati potrošnju domaće robe. Ukoliko raste potražnja uvozne robe, ništa nismo uradili. Istodobno, neophod-

no je i drastično smanjenje potrošnje javnoga sektora. Povećanje potrošnje će ostati neutralizirano, ukoliko istodobno povećavamo i plaće u javnom sektoru i to je sva filozofija.

HR: Vjerujete li u skori preokret situacije na bolje u gospodarstvu Srbije?

Imamo situaciju da je finansijski sustav u Srbiji pred bankrotom. Najsvježijim zaduživanjima nova Vlada je taj bankrot odgodila za jedno 6 mjeseci. Sada done-sene mjere pozdravljam, jer mislim da su dobre, ali su kratkoročne. Iza ovih moraju doći prave mjere, moraju se izvršiti strukturne reforme. Ovaj ekonomski model ne možemo popraviti, moramo ga cjelovito mijenjati. Nadam se da ćemo novim mjerama povećati našu domaću proizvodnju i to je jedini put za izlaz iz sadašnje situacije. Povećanjem proizvodnje povećat ćemo BDP, a povećanjem proizvodnje za izvoz ublažit ćemo vanjskotrgovinski deficit i na taj način ojačati tečaj dinara. Ovo jest najteži način, ali i način koji će nam jedini omogućiti izlazak iz duboke krize.

HR: Kako vidite daljnju egzistenciju pripadnika naše nacionalne zajednice u Srbiji i što biste im poručili na početku 2013. godine?

Raduje me što i nova vlast kategorički tvrdi kako ostaje na putu prema europskoj zajednici. Samim tim usvajamo i vrijednosti koje Europa gaji i nadam se da ćemo kroz sve te vrijednosti poboljšati, kako naš životni standard, tako i prava svakoga pojedinca, pa i svih nacionalnih zajednica koje žive u Srbiji. Moja poruka je i bila i ostala – idemo dalje u EU!

HRVATSKO DRUŠTVO ZA POMOĆ UČENICIMA
»BELA GABRIĆ«
SUBOTICA
Raspisuje

NATJEČAJ ZA TALENTE 2013.

ŠKOLSKA/AKADEMSKA GODINA 2012./2013.

JEDNOKRATNA POMOĆ ZA 5 ISTAKNUTIH UČENIKA I STUDENATA U IZNOSU OD UKUPNO 50.000,00 DINARA ZA PRIPADNIKE HRVATSKE ZAJEDNICE KOJI POHAĐAJU ŠKOLU/FAKULTET U VOJVODINI

Uvjeti:

Preslik uvjerenja o upisu u posebni birački popis hrvatske nacionalne manjine (za maloljetne osobe potreban je preslik uvjerenja od roditelja. Upis se vrši u prostorijama Hrvatskoga nacionalnog vijeća (Subotica, Preradovićeve 13, 024/554-623) ili putem obrasca na sajtu www.hnv.org.rs

Članstvo u HDPU Bela Gabrić, tj. popunjen obrazac za učlanjenje (ukoliko niste učlanjeni, možete to učiniti popunjavanjem formulara »PRISTUPNICA«, koji možete pronaći na našem sajtu www.belagababic.rs)

Preslik članske karte Udruge »Bela Gabrić«, kao dokaz o plaćenju godišnjoj članarini u protekle dvije godine 2011. i 2012. (ukoliko nije uplaćena, ovaj uvjet možete ispuniti uplatom po 200 dinara za svaku godinu, tj. ukupno 400 dinara. Primjer uplatnice možete pronaći na našem sajtu)

Uvjerjenje s fakulteta/škole o postignutom prosjeku u prethodnoj godini studija/razreda. Za učenike, prosjek ocjena za prethodni razred 4,5. Za studente prosjek ocjena za prethodnu godinu 8,5.

Učenik/student ne smije imati obnovljenu godinu studija na fakultetu ili razred u srednjoj školi.

Preslik priznanja u školskim i izvanškolskim aktivnostima (diplome, pohvalnice, uvjerenja i drugi oblici priznanja).

Slanje video, audio zapisa na CD-u ili foto snimke s natjecanja na kojima je postignut uspjeh uvažit će se kao prednost za kandidata.

Popunjen »FORMULAR ZA NATJEČAJ ZA TALENTE 2013.« (možete ga popuniti na www.belagababic.rs)

Podaci se daju pod punom materijalnom i moralnom odgovornošću, a u slučaju krivotvorenja pomoć će se uskratiti.

Natječaj je otvoren do 15. veljače 2013., obavijest o rezultatima bit će objavljena na sajtu www.belagababic.rs do 20. veljače 2013., a nagrađeni će biti informirani telefonskim putem.

Potrebnu dokumentaciju poslati poštom na adresu:

Hrvatsko društvo za pomoć učenicima »Bela Gabrić«,
Ulica Bele Gabrića 21,
24000 Subotica

HDPU »BELA GABRIĆ«

Jednokratna pomoć za 24 studenta

Jednokratna pomoć studentima u okviru redovitog programa Hrvatskog društva za pomoć učenicima »Bela Gabrić« dodijeljena je u subotu, 12. siječnja. Pomoć su dobila 24 studenta koji imaju stalno prebivalište na teritoriju Općine Subotica. Tom prilikom studentima se obratio predsjednik društva *Petar Gaković*, zahvalivši se studentima na odazivu i pozvavši ih na aktivniju suradnju s društvom, kako bi mogli napraviti što bolje rezultate u osobnoj, ali i u izgradnji hrvatske zajednice.

Dopredsjednik HDPU-a *Nikola Bašić* pozvao je sve mlade korisnike pomoći da svoje znanje i talente ponude učenicima i studentima kojima su potrebni dodatni sati učenja.

Gdje je bila biskupija Sveti Irinej ?

Piše: dr. Zsombor Szabó

Sveti Irinej je drugo mjesto-grad, pored Franca Ville, čiju točnu lokaciju ne znamo, možemo samo nagađati. Jedno je sigurno: Franca Villa nije bila na mjestu današnjeg Mandelosa, kako se uobičajeno kaže. Jednostavno, konfiguracija terena na kojem leži Mandelos ne odgovara lokaciji jednog značajnog srednjovjekovnog grada, jer Franca Villa je nesumnjivo bio grad, i to slobodni kraljevski grad. Istraživanje obiju ovih tema vrijedi po jednu doktorsku disertaciju, ali do sada to još nije urađeno.

DOSADAŠNJA ISTRAŽIVANJA

Mađarski znanstvenik *Dezső Csánki*¹ koncem XIX. stoljeća dosta je prostora posvetio problemu lociranja biskupskog mjesta Sveti Irinej po njemu Szent Iréne (Szent Erenye).

On konstatira kako je »u mjestu bilo sjedište srijemskog biskupa i da je tu bio i drugi kaptol, prvi je bio u *Banmonasteri* ili *Kw*. On navodi jedan vatikanski dokument iz 1309. godine »Ecclesia... villa S. Yrinei ubi episcopus Syrmienensis consuevit immorari, nadalje.. Canonici ecclesie S. Yrinei« i drugi dokument iz 1326. godine »Capitula (de Kw et de Santo Yrineo«. Kaptoli su bili sastavni dijelovi biskupija i njegovi članovi kano-

nici su obavljali pomoćne službe za potrebe biskupa. Nadalje se poziva na talijanske humaniste, koji su u XV. stoljeću posjetili i Ugarsku i koji redom navode Sirmium kao sjedište srijemskog biskupa. Tako npr. *Ranzani* navodi kako pokraj S. Demetera (danas Srijemska Mitrovica) postoje ruševine nekadašnjeg episkopata.

vo na ovu lokaciju smješta srednjovjekovni S. Irinej.

SREDNJOVJEKOVNA KOVNICA NOVCA

Csánki u ovo mjesto smješta i sjedište srednjovjekovne kovnice novca, koja se spominje 1266. godine kao Camera Syrmienensis, kasnije Camera de Syrmia

Tu ekipa stručnjaka za tri dana otkriva značajne arheološke ostatke (naravno ne kompletno) koristeći suvremene metode npr. istraživanje magnetnom rezonancom, objekte pod zemljom. Zar se kod nas ovakve akcije ne mogu provesti? Očito ne, jer nema novca, ali ni volje. »Tko će sada istraživati tamo neku srednjovjekovnu katoličku katedralu?!«

ČUDNA KARTA GENERALA MARSIGLIJA

General *Marsigli* je koncem XVII. stoljeća nacrtao među ostalima i osnovu Mitrovice i njene okoline. Tu je grad okružen fortifikacijom (najvjerojatnije zemljani opkopi i bedemi), a put koji vodi do Mitrovice račva se na dva dijela: jedan vodi u utvrđeni grad, a drugi do nekakvog srušenog objekta, nalik na ostatke crkve koja leži u blizini nekog vodotoka, rječice i slično, kao na kartama npr. *Laziusa* o kojima smo ranije govorili. Posjedujemo i njegove crteže rimskih objekata, jedan se nalazi i na ovom crtežu i slični nekakvom kolo-seumu. Na osnovi njegovog crteža možemo zaključiti kako se nekadašnji rimski Sirmium prostirao duž rijeke Save, a sadašnja S. Mitrovica leži samo na jednom njenom dijelu. Ni ovaj problem nije istražen do kraja. Možda je Marsigli nacrtao ostatke biskupske crkve u Sv. Irineju, ali zasad bez daljnjih istraživanja ništa pouzdano ne znamo.

Marsiglijev crtež osnove S. Mitrovice

Te su ruševine na kartama iz XVI. stoljeća označeni kao Syrmium Vetus (Stari Sirmium). Csánki konstatira kako su u njegovo doba ove ruševine vidljive. Jedna suvremena karta² isto pokraj S. Mitrovice ima oznaku za arheološke ostatke, bez navoda imena. Csánki pretpostavlja kako je tu bila i stara utvrda Srijem, Castrum Syrmienensis koji se spominje do konca XIII. stoljeća (pretpostavljamo kako je možda stradala u kumansko-tatarskom pohodu). Csánki upra-

(1342. godina) i kasnije 1415. godine Camera cultelli Sirmiensis. Znači, u ovom su mjestu trebali biti izgrađeni sljedeći objekti: katedralna crkva za biskupa, kaptol, i u njegovom okviru locus credibilis (vjerodostojno mjesto za ovjeru i izdavanje raznih dokumenata). Tu je i pogon – kovnica srebrnog novca, naravno uz ove institucije idu i određeni stambeni objekti. Da je sve ovo iščezlo bez ikakvog traga, malo je vjerojatno! Vjerujem kako mnogi poštovani čitatelji poput mene gledaju »History chanel« i seriju »Putnici u vremenu«.

¹ Csánki Dezső: Magyarország történelmi földrajza a Hunyadiak korában, Budapest, 1994./II./238-39

² Socijalistička Republika Srbija SAP Vojvodina. Izdaje i tiska: Zavod za kartografiju „Geokarta“ – Beograd, 1981. god. 7. izdanje.

Zakrilje za ovce i pilež

OVČINJAK

Do sridine druge polovice XX. vika, skoro da nije bilo salaša di nisu odranjivali do desetak ovaca, najviše rad vune, a onda i da njim dotekne jagnje za Uskrs i ako mož muško šilježe-škopac (kastiran mlad ovan) u risu, pa i u berbi vinograda. Ako je bilo više škopaca poklali su ih u risu, a vrimešnog škopca obično u branju kuruza.

Za ovce su napravili velik ovčinjač koliki triba od nabi-janice, zgusnute trske ili su ga prigradili u budžak šupe, za zakrilje 5-6 ovaca s jaganjcima. Iznutra je natkriven, doli s prostrtim nastorom i unutra prigraden za jagnjenje ovaca i manjom ogradom za jaganjce. Spolja je bio obor i u njemu alov i žagre na koračama.

GUŠČINJAK

Oko sridine druge polovice XIX. vika, posli bujanja prometa žitarica i stoke na hetijama i vašarima, počelo se trgovat piležom i guščijim perjem. Trgovac je došo na salaš pogledat perje, obaško kupio čupovinu (prvo čupanje sa često zakrvavljenom badrljicom), redovno perje i paperje koje je bilo najskuplje. Kad su se pogodili za cinu, čim je perje prišlo priko maže oma je isplaćeno.

Odranjivalo su toliko gusaka koliko je doteklo ráne i da se osim simenjaka druge guske u adventu ukljukaju. Guščinjač se pravio od valjaka, obično nizak do oko 120 cm, širok oko 2 m, a dugačak koliki triba. Za desetak gusaka ni se pravio guščinjač, već

su ih zatvarali u dio svinjaka ili pod šupu u budžak. Na dosta salaša ostavili su guske noćivat, od vedrim nebom. Nevrimenim nije smetalo, a po nevrimentu su ih zatvorili da njim se perje ne izvalja.

KOKOŠINJCI

Kokošinjac je zakrilje kokošima. Pravio se od nabi-janice, za oko stotinak košivi. Zidovi su mu debeli najmanje podrug šuka (oko 40 cm), dugačak je barem 2 m, a iznutra visok oko 180 cm. Dvododna krovina je trska ili crip. Podiko je kokošinjac ukopo na dvi-tri basange, da zimi bude što vrući, onda će s prolića kokoške prija pronet (počet nosit jaja). Podiko je u kokošinjac uzido banja peć koja se ložila spolja. U grijanom kokošinjcu kokoši su ranije prokvocale i izlegle piliće, pilići su bili u vrućem, zakriljeni u ožuljku i noćom u travnju. Pilići dok su u paperju, dok ne operjave, ne podnose ladnoću, a nije ih zgodno držat u kovčegu u pododžaku ili u volarici, jel praše meljavu (ránu pilićima), pa i vonjaje, a to smeta čeljadima i još više marvi u volarici.

U kokošinjcu su naokolo nuz zidove poređana gnjizda za nošenje jaja, jel dosta stanarica nisu puštale ujtru ogledane kokoške napolje dok nisu snele jaje. Ako bi puštali kokoške da napolju snesu jaja, morale bi vreat po kokodakanju di su ga snele i da ih skupe prija neg ih poidu vaške ili pacovi. Unutra u kokošinjcu su napravili sidala kokošima, di su u vrvu sidili pivci.

Sa kokoškama su noćivale i morkače, koje su većinom čak i u srid zime radije noćivale u kruni drva. Morkače se nisu rovašile, sve su lugavog ili naritko bilog perja, pa ih u ušorenim salašima stanarice nisu razaznavale. Nikad se nije znalo ko koliko morkača ima.

U proliće, kad se naleglo više pilića neg koliko ih je moglo stat u kokošinjac, onda su za nji opleli kulače, nalik na kup od vrbovog opleta ili od trske, pa su posli odranjeni pilića trščane kulače rasprcali.

Salašari kojima je ledina bila pod dolom, odranjivali su i patke, koje su se rani-

le punoglavcima, pužićima i drugim sitnežom u pličaku ili na trski ispod vode. Kad su se naile, plandovale su na travi u mlaki dola. Uveče su ih zatvarali u kokošinjac ili su za više pataka napravili pačnjač, nalik guščinjaču. Salašari dalje od dola nisu odranjivali patke jel u avliji di je bilo makar malo vode, patke su od njeg pravile blato. Pučke su se odranjivale s drugim piležom i obično su i za nji imali napravljeno zakrilje nalik na guščinjač ili su ih zajedno držali sa kokoškama, a ko ih je odranjivo naveliko za naprodaj u adventu, napravio njim je obaško zakrilje.

SA ROGLJA

Guske čuvarkuće

Guske vole bit učoporane, di slide nakane simenjaka starih i do 5-6 godina. Simenjaci su obično jedan gusak i četiri guske, koji odrane 15 do 20 guščića, pa simenjaka ima koliko mož podnet domazluk. Simenjaci dobro znadu domaću čeljad i kad kogod uđe u salaš, a makar jedna od simenjaka spazi nepoznatog oma ga navisti gakanjem. Kad jedna guska gakne, na njezin pozor počmu gakat i druge guske, naglas da to čuju i domaćini. (O tom je poznata povist Junonini gusaka koje su gakanjem spasile Rim od Gala. Rimljani su guskama kao zafalu u povorki nosili zlatnu gusku.)

Pilićari, lopovi koji su se bavili krađom pileža, nisu krali guske, jel čim bi jednu uvalili, ona bi počela nenasno gakat, a s njom i cio čopor, a to bi uzbunilo i vaške i domaću čeljad.

DANI BISKUPA IVANA ANTUNOVIĆA

Je li vjera nužna za opstanak i napredak naroda?

Piše: Željka Zelić

Biskup Ivan Antunović cjelokupnim je svojim djelovanjem, o čemu ima dovoljno dokaza i u njegovoj pisanoj riječi, stvorio je jedan divan model za opstanak i napredak naroda, rekao je mons. mr. Andrija Anišić

»**N**ašem hrvatskom narodu u Bačkoj, u Vojvodini u Srbiji nema ni opstanka ni napretka bez vjere. Svi relevantni čimbenici o tome jasno govore. Više od trinaest tisuća Hrvata manje na zadnjem popisu stanovništva u našoj zemlji jasni je pokazatelj kamo idemo, uz to nismo uspjeli napraviti posebni birački popis Hrvata u R. Srbiji, HKC je otišao u stečaj a ni na zadnjim izborima baš nismo jako dobro prošli; sa školstvom na hrvatskom jeziku svake godine imamo velike muke. Ni situacija u Crkvi nije nimalo sjajna. Crkve su nam svake nedjelje sve praznije, sve manje djece pohađa katolički vjeronauk u školi, a u župi još manje. Sve je manje vjenčanih i krštenih a broj umrlih daleko nadmašuje rođene«, rekao je mons. mr. Andrija Anišić zaključujući predavanje na temu »Je li vjera nužna za opstanak i napredak naroda?« (poruka vjere biskupa Ivana Antunovića), koje je u organizaciji Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović« održano u okviru Dana biskupa Ivana Antunovića na XXI. »Razgovoru« 15. siječnja u vjeronaučnoj dvorani župe sv. Roka u Subotici.

Govoreći napose o ulozi Crkve u današnjemu društvu,

s posebnom refleksijom na vojvodanske Hrvate, mons. Anišić je istaknuo: »U našoj hrvatskoj zajednici uloga Crkve je marginalizirana. Crkva i ljudi iz Crkve su interesantni ukoliko se na njih možemo pozvati, uglavnom su to ljudi prošlosti – čitave prošle godine smo slavili a i ove ćemo slaviti godinu naših velikana. To je dobro i potrebno ali ne dovoljno. Ljudi iz Crkve su hrvatskim udrugama interesantni ukoliko ih mogu predstaviti kao one koji podržavaju njihove projekte. Više se ne sluša mišljenje Crkve ni svećenika ukoliko se ono ne uklapa u neke, često i uske interese pojedinih udruga. To mora prestati, inače nas neće biti. Već nas je premalo. Naše narodne sloge nema. Više velikih prela koja će se održati narednih dana samo su mali dokaz ovoga što govorim«, naznačio je predavač, dodajući da je biskup Ivan Antunović cjelokupnim svojim djelovanjem, o čemu ima dovoljno dokaza i u njegovoj pisanoj riječi, stvorio iako sigurno ne s namjerom – jedan divan model za opstanak i napredak naroda.

MODEL OPSTANKA NAŠEGA NARODA

U svojem predavanju, mons. Anišić je više puta ističući model biskupa

Antunovića za opstanak svojega naroda, istaknuo kako su upravo prilike u kojima su on i njegov narod živjeli, bili poticaj da krene u odlučnu borbu za spas naroda. U tom smislu, mogući model rješavanja problema s kojima se naša zajednica suočava u sadašnjem vremenu, mogao bi se sažeti u nekoliko naputaka samoga biskupa Ivana Antunovića, a to u provom redu podrazumijeva slogu i udruženo nastojanje svih pripadnika naroda za življenje po načelima katoličke vjere. Zatim, u jasnoj svijesti i prihvaćanju svoje nacionalne pripadnosti hrvatskome narodu – bunjevačkom i šokačkom rodu; nadalje u zauzimanju za prosvjetu i školovanje djece i mladih te u praćenju suvremenih tokova napretka poljoprivrede i drugih gospodarstvenih grana kao i u razboritom upravljanju materijalnim dobrima. Mons. Anišić nadodao je da sve pozitivno u životu našeg naroda što se događalo još za vrijeme Antunovićeve života i u proteklih 125 godina poslije nje-

gove smrti jest plod života i rada po modelu biskupa Ivana Antunovića. Upravo stoga, pozvao je sve nazočne da skupa promotre i prouče taj model i krenu u odlučnu borbu za opstanak i napredak našeg naroda na ovim prostorima. »Danas, za razliku Antunovićeva vremena, nije potrebno naglašavati prosvjetu. U našim redovima imamo brojne intelektualce. Nije potrebno naglašavati ni zauzimanje za gospodarski napredak, jer on ide svojim tijekom, ali jeste potrebno usmjeriti taj gospodarski napredak i za dobrobiti našeg naroda. No ono u čemu ja vidim hitnost i nužnost za naš narod jest vratiti se Kristu i Crkvi, čvrsto vjerovati evanđelju. Nova evangelizacija nema alternativu u Crkvi. Potrebno je zauzeti se za obnovu braka i obitelji, tih temeljnih stanica naroda, društva i Crkve. Ni to bez življenje vjere neće ići«, upozorio je predavač.

U svjetlu Godine vjere, osvrnuo se i na riječi pape Benedikta XVI. koji ističe da početak trećega tisućljeća nije

donio ništa pozitivno ni društvu, ni Crkvi, o čemu je sažeto progovorio u jednoj svojoj katehezi o vjeri u kojoj ističe da su »procesi sekularizacije i rašireni nihilistički mentalitet, u kojem je sve relativno, ostavili duboki trag na način razmišljanja i shvaćanja svih ljudi«, a relativizam i individualizam nisu zahvatili samo srca mnogih naših suvremenika, nego su njima, nažalost, zahvaćeni i sami vjernici. Slično tomu, navodi predavač, i »Antunović je svjestan da je nemoguće voljeti ono što ne poznaješ i stoga nastoji poučavati svoj narod u vjeri«. Svoje zauzimanje za rast u vjeri njegova naroda pisanom riječi poduzima i stoga što »neznanje (nepoznavanje) vjere« ima za posljedicu »ne obdržavanje Božjih i crkvenih zapovijedi«, a takav život onda postaje »najugodnijim gnjezdom neprijatelja, u kojem on po volji hara i kršćanski odgoj onemogućuje«. Antunović također polazi od činjenice da je život po Božjoj volji, usklađen s Božjim zapovijedima, zalog istinske sreće u braku i obitelji i zalog opstanka i napretka Crkve i društva.

U nastavku predavanja, mons. Anišić je referirajući se na pojedine navode iz Antunovićevih djela, navodio njegove misli o opasnostima bezbožnoga društva ali i o znanosti bez Boga koja je, ako je takva, uzrok svakog zla u svijetu. Antunovićeve misli o vjeri koje ističe u svojim djelima mogle bi se sažeti u nekoliko značajki: vjera svemu daje pravu vrijednost, vjeru je potrebno ispovijedati djelima, vjerom se borimo protiv nevolje i siromaštva, vjera je svagdanja potreba i važnija je od nacionalnosti, ona je izvor mira u srcu, vrijednost čovjeka se mjeri vje-

rom, te na koncu zaključuje kako je sve potrebno činiti na slavu Božju.

Pjesmu »Bunjevci biskupu Antunoviću« koju je o 50. obljetnici njegove smrti napisao Aleksa Kokić, pročitao je na početku vlč. dr. *Ivica Ivanković Radaković*, a tijekom večeri nastupio je katedralni zbor »Albe Vidaković« pod ravnanjem *Miroslava*

o aktualnoj situaciji u našoj hrvatskoj zajednici, a ovo jest vrlo aktualno, a budući da su problemi nevjere i nesloge vrlo ključni i gorući u našoj zajednici moramo ih riješiti ukoliko se hoćemo zauzimati za opstanak i napredak našeg naroda«, mons. Andrija Anišić potaknuo je nazočne da se i sami uključe u rješavanje gorućih proble-

prvom redu potrebno redefinirati ciljeve i reorganizirati pojedine odjele kako bismo i nadalje uz povijesne i kulturne, u njima promicali i temeljne kršćanske vrijednosti. Nadovezujući se na njegov odgovor, *Grgo Kujundžić* rekao je kako je u Institut potrebno uključiti mlade koji bi se mogli izdignuti iznad nesloga koje razaraju našu zajednicu. Ravnatelj Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata *Tomislav Žigmanov*, naznačio je kako je potrebno istaknuti da je sadašnje stanje rezultat tj. posljedica povijesnih činjenica te je u tom smislu potrebno racionalno sagledati povijesne uzroke i realne sadašnje procese te uolikoj mjeri na njih možemo utjecati. »Nedostaje nam vizija budućnosti, spram čega da uspostavimo slogu, što su naši ciljevi i tko će ih utvrditi? Sloga pak podrazumijeva heterogenost, ali iste ciljeve, poštujući pri tom načela: istinu, pravednost i odsustvo sebičnih interesa, ali na koncu i sankcioniranje ne osoba nego postupaka i gesta koje se pokazuju prijepornima«, rekao je *Žigmanov*, dodajući da bi volio i više složnosti unutar same Katoličke crkve kada je u pitanju odnos spram javnih interesa i ukazivanje na aktualne društvene probleme. *Miroslav Stantić* smatra pak kako je problem hrvatske zajednice u zatvaranju u »okvire male dvorane«, a trebali bismo činiti upravo suprotno, izaći u javnost i predstaviti drugima potencijale koje imamo. Tajnik Subotičke biskupije mr. *Mirko Štefković* smatra pak da je potrebno izdignuti se iznad osobnih interesa, jer samo na taj način možemo ispravno djelovati na dobrobit nas samih.

MISA O 125. OBLJETNICI SMRTI BISKUPA ANTUNOVIĆA

Ovogodišnji »Dani biskupa Ivana Antunovića« i »Godina hrvatskih velikana u Vojvodini 2013.« započeli su obilježavanjem 125. obljetnice smrti biskupa Ivana Antunovića, misnim slavljem koje 13. siječnja u katedrali-bazilici sv. Terezije u Subotici predslavio katedralni župnik mons. Stjepan Beretić u zajedništvu s nekoliko svećenika, a prigodnu propovijed održao je mons. mr. Andrija Anišić, doktorand na Teološkom fakultetu u Zagrebu čija je tema upravo djelo Ivana Antunovića. Mons. Anišić se u svojoj propovijedi osvrnuo na suvremene probleme današnjeg čovjeka, sekulariziranog svijeta i Crkve koja se susreće s izazovima svjetonazorskoga relativizma i vjerskog sinkretizma. Uzroke problema današnjeg čovjeka Anišić vidi u nevjeri koja preplavljuje cijeli svijet te se okreće porukama o vjeri biskupa Ivana Antunovića. Na misi su nastupili združeni zborovi i Subotički tamburaški orkestar pod ravnanjem *Miroslava Stantića* i *Stipana Jaramazovića*. /Prema: www.zkvh.org.rs/

Stantića i glazbenom pratnjom članova Subotičkog tamburaškog orkestra, a moderatorica večeri bila je *Katarina Čeliković*. U pozdravnoj riječi, katedralni župnik mons. Stjepan Beretić istaknuo je tumačeći pojam razgovora da on ne podrazumijeva samogovor već razmjenu mišljenja, uz blagu riječ i jake argumente.

RAZGOVORI NAKON »RAZGOVORA«

Navodeći na kraju predavanja da je »Razgovor« uvijek bio prilika za razgovor

ma u našoj zajednici. Mons. Stjepan Beretić smatra da problemi i vrijeme u kojemu živimo nije teže u odnosu na vrijeme u kojemu je živio biskup Antunović. »Jedini i naš najveći nedostatak jest nesloga i manjak uzajamnoga poštovanja«, upozorio je mons. Beretić. *Silvester Bašić* upitao je što je pak učinjeno da se nesloga među nama prevlada, osobito kada je u pitanju djelovanje Instituta »Ivan Antunović«. Odgovarajući na postavljeno pitanje, vlč. dr. *Ivica Ivanković Radaković* rekao je kako u tijeku izrada novoga Statuta kojim je u

Očuvati mir, red i pristojnost u Subotici

Zbog učestalih, opravdanih primjedbi građana na neprimjerenu buku u kasnim večernjim i ranim jutarnjim satima tijekom vikenda, usljed nepoštivanja odluka Skupštine grada o radu ugostiteljskih objekata, iz kabineta gradonačelnika upućeno je priopćenje u kojemu se navodi da je otpočela pojačana kontrola poštivanja radnog vremena i dozvoljene razine buke u ugostiteljskim objektima.

»Namjera je omogućiti bogat i kvalitetan program mladim ljudima i turistima u našem gradu, ali i očuvati

će Skupštini grada po hitnom postupku biti upućen prijedlog nove Odluke o radnom vremenu ugostiteljskih objekata s posebnim naglaskom na radno vrijeme ugostiteljskih objekata u stambenim zonama i objektima.

Obnavljanje željezničkog prometa s Mađarskom

Od 1. veljače otpočet će realizacija projekta HUSRB railway, koji podrazumijeva izradu idejnog projekta željezničke pruge Segedin-Röszke-Horgoš-Subotica i prateće dokumentacije za željezničku prugu Subotica-Čikerija-Bácsálmás-Baja. Ugovor o financiranju projekta potpisan je 31. prosinca 2012. godine između Pokrajinskog tajništva za privredu, zapošljavanje i ravnopravnost spolova, kao vodećeg partnera, i Euroregionalne razvojne agencije DKMT iz Segedina, kao prekograničnog partnera.

Projekt se realizira u okviru IPA programa prekogranične suradnje Mađarske i Srbije, kao nastavak prethodnog IPA projekta u kome je izrađena studija izvodljivosti za navedenu prugu. Ukupan proračun projekta HUSRB railway je 1.649.733 eura.

Ugovorom je definirano da Europska Unija, putem IPA prekograničnog programa Mađarska-Srbija, financira projekt za partnera u Srbiji, Pokrajinsko tajništvo za privredu, zapošljavanje i ravnopravnost spolova, u iznosu od 1.260.358 eura (85 posto), dok će Tajništvo projekt kofinancirati u iznosu od 222.416 eura (15 posto).

Izrada projekta HUSRB railway omogućit će da se u sljedećoj fazi uradi glavni projekt pruge i dobije odobrenje za izgradnju, što je uvjet da se tračnice izgrade i puste u promet. Pruga će omogućiti putnički i robni promet između Mađarske i Srbije i povezivanje Srbije s regijom Europske Unije. Završetak projekta predviđen je za 31. srpnja 2014., a u realizaciji će stručnu i ekspertsku pomoć dati željeznice Srbije i Mađarske.

mir, red i pristojnost koji oduvijek rese Suboticu. Nepoštivanje propisa, pijanstva i tuče, u našem gradu neće biti tolerirane. Poučeni ne tako davnim, tragičnim događajima u drugim gradovima, neophodno je izvršiti i izvanrednu provjeru ispunjenosti uvjeta protupožarne zaštite u cilju povećanja sigurnosti na javnim mjestima«, stoji u priopćenju koje potpisuje gradonačelnik Subotice *Modest Dulić*. U priopćenju Dulić apelira na pravosudna tijela da postupaju po prekršajnim prijavama koje podnose Gradske inspeksijske službe, kao i po prijavama policije za nasilničko ponašanje, jer je to preduvjet za uvođenje reda, pristojnosti, poštivanja odluka Grada i sprječavanje nasilničkog ponašanja i uznemiravanja građana. Gradonačelnik je najavio da

JAVNI POZIV ZA DODJELU NO

Sredstva

Kako se kašnjenje sredstava

odrazilo na aktivnosti udruga i

trebaju li rezultati ovog poziva

biti javni, razgovarali smo s

predstavnicima udruga

Republika Hrvatska godina unatrag pomaže projekte i programe hrvatske manjine u Republici Srbiji. Javni poziv za raspodjelu sredstava iz državnog proračuna Hrvatske namijenjenih institucijama i udrugama ovdašnjih Hrvata za 2012. godinu, raspisan je početkom listopada prošle godine. Putem ovog javnog poziva, prema neslužbenim informacijama, udrugama će biti raspodijeljeno više sredstava u odnosu na 2011. godinu. Međutim, lijepu vijest o većoj količini novca zasjenilo je ono što zasigurno znamo, a to je da su ta sredstva isplaćena tek ovih dana, odnosno u idućoj kalendarskoj godini, što nikada ranije nije bio slučaj. Inače, Povjerenstvo za raspodjelu sredstava odluku je donijelo koncem studenoga, a ugovori o donacijama poslani su udrugama koncem prosinca.

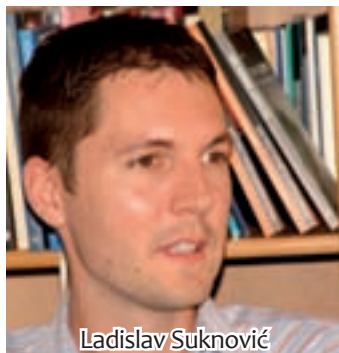
Osim kašnjenja, spomenuti javni poziv pratio je i velik interes za njegove rezultate. O tome svjedoči i zaključak s posljednje sjednice Hrvatskog nacionalnog vijeća, održane 21. prosinca 2012., da se ova informacija zatraži od diplomatskih predstavnika Hrvatske u Beogradu.

NOVCA IZ PRORAČUNA REPUBLIKE HRVATSKE

va kasnila, udruge se snalazile

MANJI OBUJAM REALIZACIJE

O dvama pitanjima koja se nameću iz ranije navedenoga, a koja glase: kako se kašnjenje sredstava odrazilo na aktivnosti udruga i trebaju li rezultati ovog poziva biti javni – razgovarali smo s predstavnicima udruga. Predsjednik HKPD-a »Matija Gubec« iz Tavankuta *Ladislav Suknović* kaže kako je kašnjenje donacije od Republike Hrvatske utjecalo na to da projekte realiziraju u manjem obujmu od planiranog.

Ladislav Suknović

»Zbog neisplate tih sredstava nije došlo do problema da projekte nismo realizirali. Mi ih jesmo realizirali, ali ne u onom obujmu u kojem smo planirali očekujući ta sredstva. Mi smo dobili sredstva i za Galeriju Prve kolonije naive u tehnici slame, za opremanje i rekonstrukciju prostora, i to možemo uraditi u ovoj godini, s tim što ćemo tražiti razumijevanje od donatora glede pravdanja tih sredstava«, kaže Ladislav Suknović. Inače, tavankutska je udruga dobila 1000 eura, a Galerija Prve kolonije naive u tehnici slame u Tavankutu 1500 eura.

Suknović ističe kako je važno da rezultati poziva budu javni jer iz toga može biti razvidno i koliko kvalitetno neka udruga radi. »Transparentnost je bitna da se vidi koliko je koja udruga dobila sredstava, što je onda izravno mjerljivo s njihovim aktivnostima, kvalitetom i brojem projekata. Stav naše udruge je da svaku od udruga treba podržati, ali u različitim okvirima i obujmu sredstava jer ne rade sve udruge isto. Onda s jedne strane održavamo tekuće stanje u udrugama koje stagniraju, a s druge strane ne financiramo progresivnu aktivnost udruga koje imaju kapacitete i mogu više napraviti«, smatra Ladislav Suknović.

RAČUNALI NA DONACIJU

Predsjednik HKD »Vladimir Nazor« iz Stanišića *Ivan Karan* kaže kako je većina udruga, računajući na ova sredstva, svoje aktivnosti

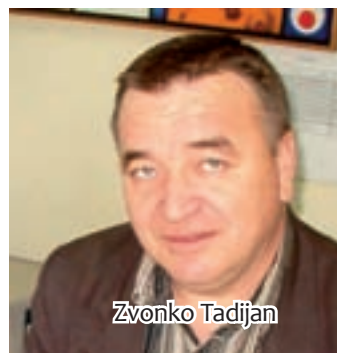
Ivan Karan

pomaknula u drugi dio 2012. godine, te da su se, s obzirom na kašnjenje, snalazile na druge načine.

»Problem je što su nama ta sredstva 'legla' ove godine,

a namijenjena su utrošku za prošlu. Vjerojatno će nam priznati fakture od prošle godine kako su sredstva trošena. Ali nama su ta sredstva bila potrebna u prošloj godini. Mi smo se morali snalaziti na druge načine, primjerice pozajmicama, da bismo pokrili troškove. Također, smatram kako bi rezultati poziva koji se raspiše javno trebali također biti javni«, kaže Ivan Karan dodajući kako je njihova udruga dobila 500 eura.

I predsjednik KPZH »Šokadija« iz Sonte *Zvonko Tadijan* smatra kako nije dobro što sredstva nisu stigla udrugama tijekom 2012. godine. Ipak, i da su sti-

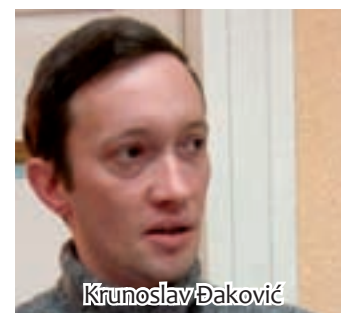
Zvonko Tadijan

gla krajem godine, ne znaju kako bi »potrošili na brzinu«. Glede pak transparentnosti i rezultata samog javnog poziva Tadijan kaže sljedeće: »Svakako da bi javni poziv trebao biti transparentan, ali ni neki drugi natječaji nisu pretjerano transparentni, pa se ne čudim da je to tako. Na kraju krajeva, to su sredstva Republike Hrvatske pa ih ona i dijeli kako misli da treba. Sredstava uvijek manjka, tako da je teško biti zadovoljan. Ne znam kako su

prošle druge udruge, mi smo dobili 1000 eura.«

REZULTATI NE TREBAJU BITI JAVNI?

Ima i onih predstavnika udruga koji misle drukčije. Predsjednik HKC -a »Srijem – Hrvatski dom« iz Srijemske Mitrovice

Krunoslav Đaković

Krunoslav Đaković ne vidi veći problem u kašnjenju sredstava i nedostatku cjelovitih informacija o rezultatima poziva. »To ništa ne iznenađuje jer bilo gdje da se konkurira, sredstva često dosta kasne. Od grada primjerice tražimo početkom godine, a sredstava stignu u desetom mjesecu. Po pitanju aktivnosti to nas nije omelo, mi uvijek računamo s takvim kašnjenjem sredstava«, kaže Đaković.

O visini sredstava koje je HKC »Srijem – Hrvatski dom« dobio za 2012. godinu nije želio govoriti, navodeći kako to nije javna stvar. »Kao što plaće uposlenika nisu javna stvar, tako ni ovo ne bi trebalo nužno biti. Dobili smo dovoljno za ono što smo tražili, ne u potpunosti jer imamo uvijek većih planova, ali dovoljan dio«, kaže Krunoslav Đaković.

D. Bašić Palković

KAKO JE S OSNUTKOM TAMBURAŠKE SEKCIJE U LJUTOVU MARINKO ŠIMIĆ UPOZNAO STARI MA

Otkrivanje i stvaranje života tambure

*Osiguravajući »kontru« za tada novoosnovanu tamburašku sekciju u Ljutovu, Marinko Šimić je prvu tamburu napravio »iz knjige«, otkrivajući sasvim novi svijet i majstorstvo u kojem i pravi i popravlja tambure * Njegovih je ruku djelo i »samica«, instrument iz davnina od koga su se vremenom razvile tambure različitih oblika i veličina i nitko ga već dugo više ne pravi*

Marinko (lijevo) s tamburašima iz Ljutova

Marinko Šimić je dugo strojovođa, ali posljednjih godina njegov je svijet ispunjen i tamburaškom glazbom, ne samo zato što je svira, već i pravi i popravlja ovu vrstu instrumenta. Za sebe će reći kako je amater u izradi tambure, mada su zvukom skrenule pozornost stručnjaka i »nastupaju« na mnogim koncertima, a taj zanos preobrazbom drveta u prepoznatljiv

tamburaški zvuk primjetan je iz svake riječi kojom opisuje procese izrade ili popravka. »Što se više svira, to je bolja. Tambura se 'usvirava'...«

U mladosti je »pomalo« svirao električnu gitaru, ali tamburu nije. Ali je bio upravo osnivač tamburaške sekcije u Hrvatskom kulturno-umjetničkom društvu »Ljutovo« 2004. godine (predsjednik je ove sekcije), što je upravo i prijelomna točka k jednom

potpuno novom životnom interesiranju. Drago mu je da je mlade ljude privukla sekcija i tamburaška glazba, te su u orkestru sada: *Zoran Galfi* (tehnički voditelj orkestra), *Darjan Bačić*, *Nikola Skenderović*, *Davor Šimić* (Marinkov sin), *Nebojša Tumbas*, *Aleksandar Tumbas*, *Ninoslav Radak* i *Marinko Šimić*. »Sedmero mladih nam je na poduci u dobi od 9 do 11 godina!«, dodaje.

Orkestar je sada nastupio na božićnim misama u Ljutovu i Tavankutu, a prethodnih mjeseci i godina na više manifestacija – u Kaloči na tamburaškom festivalu, tri godine zaredom na 'Danima sela' u Čavolju, u Kačmaru, u Pregradi kod Varaždina na Smotri pučkih zborova, Dužijanci ...

FALILA JE »KONTRA« ...

Te 2004. kada su se oko novoosnovane sekcije u Ljutovu počeli okupljati zainteresirani, i Marinko je počeo češće u ruke uzimati tamburu. Kao da je slučaj odredio da se tom zovu potpuno prepusti, prvo svirajući, a onda i učeći rijetki zanat izrade tambure, sve posredstvom interneta i uz knjige. »'Kontra' je bila loša i riješio sam, pokušat ću je sam napraviti. Poticaj mi je bila knjiga 'Tambura' Dušana Brankova iz Kikinde, a bavi se izradom tambure. Prvu sam izradio od stare osušene orahovine, a gornja daska je od smreke. A onda sam vremenom tako i nastavio, sve po standardima iz knjige, tri 'kontre', tri 'bas prima', jedan 'prim', 'samica'

Detalj iz rada na instrumentu

Jedan od instrumenata koje je izradio Marinko Šimić

Tambura od trešnje i smreke

18. siječnja 2013.

MAJSTORSKI ZANAT IZRADE INSTRUMENATA

Samica u procesu izrade

Tambura »Samica« koju je izradio Marinko

...«, kaže Marinko Šimić o instrumentima čiji je tvorac, a koriste se u ljutovačkoj tamburaškoj sekciji.

»Samica« je danas malo znani stari instrument, preteča tambura, i moguće jedina u Vojvodini, ali je bilo potrebe za folklornu sekciju pa ju je Šimić izradio.

Javor, s određenih područja, je vrhunski materijal za izradu instrumenata, ali kod nas se koristi ono čime raspolažemo na našem području – drvo šljive, marelice, oraha, trešnje, i s tim materijalom se Šimić susreće i popravljajući stare tambure. »Po mom mišljenju, trešnja je uvjerljivo najbolja, rezonantna je fantastično, ima tvrdoću i tu neku strukturu koja i podsjeća na drvo javora. Pa još kada je velikog promjera... Stari su svirači nekada, primjerice, tražili isključivo 'kontru' od drveta kruške, daje specifičan zvuk. Naši tamburaši, inače, hoće svirati samo na ručno rađenim instrumentima, takvi instrumenti imaju dušu.«

DRVO I GLAZBA

Šimić je prvu »kontru« napravio od orahovine, ali

ostale najviše od drveta trešnje, sušene najmanje 20 godina! A smreka za gornju dasku da bi se proizveo vrhunski instrument treba biti suha stotinu godina (a minimum pedeset)! »Gornja daska 'nosi' bar 75 posto zvuka, a smreka je najrezonantnije drvo na svijetu.«

Kako i gdje naći drvo starije od čovjeka, kojim načinima majstori stižu do takvog materijala, i znamo li dok slušamo lijepe zvuke tambure kakav je trud u njih uložen?

Recimo, nalaze se stari klaviri u kojima su grede od smreke, prekravaju i oblikuju za tambure. Staro sušeno drvo nalazi se i sa starih mlinova i vjetrenjača, nekih starih objekata i slično.

Pa tu je već čitava povijest i u materijalu koji se koristi tek kao osnova za izradu instrumenta. »Vrhunske tambure se dobivaju cijepanjem drva, nikako pilanjem, jer se pilanjem reže struktura drveta. Nije svako drvo pogodno za izradu instrumenta, što se uoči već i pri cijepanju«, kaže Šimić o specifičnom procesu obrade drveta koje će nastaviti živjeti kroz glazbu.

Za razliku od svega potroš-

nog, tambura dobiva na kvaliteti s trajanjem. »Što se tambura više svira, tim vibracije mijenjaju strukturu drva, tambura se vremenom 'usvirava', što se više svira sve je bolja. Ali je pri tome bitan i odnos između svirača

i instrumenta, to je kompletan mentalno-fizički sklop. Isti će instrument u rukama drugog svirača zvučati drugačije.«

Popravljajući tambure, najstarija koju je imao u rukama bila je iz 1932. godine.

Katarina Korponaić

HGU »FESTIVAL BUNJEVAČKI PISAMA«
ZA SVE LJUBITELJE TAMBURAŠKE GLAZBE
ORGANIZIRA

**I. VELIKO
TAMBURAŠKO PRELO**

KOJE ĆE SE ODRŽATI 2. II. 2013. GODINE
U RESTORANU KTC SUBOTICA S POČETKOM U 20 SATI

GOSTE ĆE ZABAVLJATI:
TS "RINGIŠPIL" IZ HRVATSKE
ANSAMBL "HAJO" IZ SUBOTICE
TS "KLASOVI" IZ SUBOTICE

CIJENA ULAZNICE
S VEČEROM I PIĆEM JE 2000 DINARA
REZERVACIJE SE MOGU IZVRŠITI
NA TELEFON 065 503 6888

JEDINSTVEN POTHVAT POLJOPRIVREDNE STRUČNE SLUŽBE U SOMBORU

Sačuvane stare sorte povrća

Prikupljeno je i sačuvano sjemenje više od 40 biljnih vrsta

Na vojvodanskim njivama samo prije nekoliko desetljeća sijale su se sorte povrća koje su sami proizvođači sakupljali, birajući sjeme najukusnijih, najljepših, najsladkih plodova. Onda je na naše njive i u povrtnjake stiglo hibridno sjemenje, a komercijalna proizvodnja potisnula je stare sorte. Međutim, zahvaljujući projektu Poljoprivredne stručne službe iz Sombora prikupljeno je i sačuvano sjemenje više od 40 biljnih vrsta, a ovi uzorci danas su dragocjeni materijal u znanstvenim istraživanjima.

HIBRIDNI POTISNULI AUTENTIČNE VRSTE

Raznovrsnost klime i zemljišta u Vojvodini, ali i

Izmjenom strukture stanovništva, trgovinom, razmjenom sjemenja, spontanom ukrštanjem, prirodnom selekcijom i pažljivim odabirom proizvođača povrća u Vojvodini su stvorene vrijedne lokalne sorte povrća. Međutim, sa sve većom komercijalizacijom povrtlarke proizvodnje nestali su mali seljački povrtnjaci, i danas se uglavnom u velikim proizvodnjama povrća gaji po jedna, dvije ili nekoliko najprofitabilnijih, najprinosnijih, najkomercijalnijih sorti, ne ostavljajući mjesta mnogim drugim interesantnim sortama. One s aspekta komercijalne proizvodnje nisu tako značajne, ali imaju druge vrijednosti, kao što je otpornost na neke biljne bolesti i zbog toga ih je važno sačuvati, ispitati,

Vojvodini, a ideja je nastala kroz suradnju s profesorom *Zdravkom Matotanom*, profesorom povrtlarstva na Višoj školi u Križevcima i na osječkom Poljoprivrednom fakultetu. »Zajednički smo radili jedan projekt u Institutu za mediteranske kulture u Bariju i tako smo saznali za njihovu akciju prikupljanja starih sorti povrća koja je provedena među učenicima Srednje poljoprivredne škole i studentima Više škole u Križevcima. Dopala mi se ta ideja i tako smo i mi 2007. godine uz potporu pokrajinskih tajništava za poljoprivredu i gospodarstvo, gospodarske komore i Školske uprave iz Sombora krenuli u projekt »Sačuvajmo stare sorte povrća«. Od 30 osnovnih škola s područja Zapadnobačkog okruga

Vladimir Sabadoš

uzorke sjemenja«, kaže direktor PSSS-a *Vladimir Sabadoš*. Brojem uzoraka (više od pet tisuća) bili su iznenađeni i sami stručnjaci poljoprivredne službe. Osim povrća bilo je tu dosta sjemenja cvijeća, žitarica i kukuruza. Sabadoš ističe kako je važno što je to sjemenje koje su ostavljali proizvođači zbog toga što

Praktički se od 2008. godine radi identifikacija i opis prikupljenog materijala

duga tradicija proizvodnje povrća stvorili su mnoštvo povrtlarskih sorti. Tradicijski domaćinski vrtovi obilovali su različitim genetskim materijalom koji se prenosio s generacije na generaciju, ukrštao međusobno stvarajući nove zanimljive sorte povrća.

umnožavati. Upravo to uradili su u Poljoprivrednoj stručnoj službi u Somboru.

IDEJA IZ KRIŽEVACA STIGLA U SOMBOR

Projekt somborske poljoprivredne službe jedinstven je u

uključile su se 22 škole. U tim smo školama održali predavanja o tome što znače stare nemodificirane sorte povrća, a učenici su na tim predavanjima dobili vrećice za sakupljanje uzoraka. Od 3.000 učenika koji su slušali ta predavanja 617 je donijelo

je davalo dobar rod, dobar okus ili zbog toga što je bez ili s malo kemije opstalo. Nakon prikupljanja sjemenja slijedila je sjetva, kako bi se uradila njihova identifikacija. Praktički se od 2008. godine radi identifikacija i opis prikupljenog materijala. Sjemenje

se sije na oglednim parcelama Poljoprivredne stručne službe. Procjena je da je oko 700

Poljoprivrednom fakultetu u Novom Sadu, dio Instituta za povrće iz Smederevske

ma prirodnim načinom odabira. Mi smo prikupili neke sorte koje više ne postoje, kao što su: bijeli mak, lubenica sa žutim mesom, razni oblici kukuruza šećerca, kukuruz kokičar raznih boja - od bijele do crvene, sorta slična špinatu, deronjski kupus, razne vrste salata. Ima tu i povrća koje ne pripada Vojvodini, ali je doneseno migracijama stanovništva, kao što su blitva i raštan«, kaže naš sugovornik. Za odabrane uzorke izvršena je detaljna procjena morfoloških svojstava, prinosa i kvalitete proizvoda zbog koje se gaje, otpornosti na bolesti i štetočine i mogućnosti gajenja u uvjetima organske i integralne proizvodnje povrća.

Zlata Vasiljević

Sačuvat će i sjeme paprike

uzoraka zanimljivo za daljnji rad.

PRIRODNI ODABIR

Prikupljeno sjeme se čuva u posebnim uvjetima, a dio materijala ustupljen je

Palanke. Ipak, najveći dio se nalazi u Somboru. »Značajno je što smo kroz ovu akciju vidjeli kako postoje ljudi koji još uvijek gaje neke stare zaboravljene sorte. To su sve genetski nemodificirane biljne vrste. Opstale su godina-

Oko 700 uzoraka zanimljivo je za daljnji rad

IZGUBLJENE SORTE

Mnoge su se sorte izgubile u proizvodnji. U svijetu je u posljednjem stoljeću izgubljeno 75 postotaka poljoprivrednih kultura. Primjerice, u Kini je do polovice prošloga stoljeća korišteno 10 tisuća sorti pšenice, a za dva desetljeća ta je brojka pala na tisuću sorti. U Americi je tijekom prošloga stoljeća izgubljeno 86 postotaka sorti koje su se gajile u XIX. stoljeću.

Osnovna ideja ovog projekta je započeti program očuvanja zaštite starih domaćih sorti povrća i drugih biljnih vrsta. Putem identifikacije, regeneracije i čuvanja prikupljenog genetskog materijala stvorili bi se uvjeti da se spasi i sačuvaju od trajnog gubitka mnoge ugrožene sorte i populacije povrća i drugih biljnih vrsta.

Pilot projekt je pokrenut na teritoriju Zapadnobačkog okruga, na sjeverozapadu Vojvodine. Klimatska i zemljišna raznovrsnost Vojvodine te duga tradicija u proizvodnji povrća doveli su do prisustva u proizvodnji velikog broja sorti i populacija povrća različitih osobina. Tradicionalni domaćinski vrtovi obilovali su različitim genetskim materijalom koji se prenosio s koljena na koljeno, umnožavao, ukrštao međusobno, pa su na taj način nastajale nove interesantne sorte. Izmjenom strukture stanovništva, trgovinom, razmjenom sjemenja različitih povr-

tlarskih kultura, zatim spontanim ukrštanjem te prirodnim selekcijom u danim agroekološkim uvjetima, kao i pažljivim odabirom proizvođača povrća, u Vojvodini su stvorene vrijedne lokalne populacije i sorte povrća. Sve većom komercijalizacijom povrtlarske proizvodnje došlo je do nestajanja tradicionalnih seljačkih vrtova i povrtnjaka te je na taj način izražena opasnost od gubljenja određenih biljnih vrsta, sorti i populacija povrća. Danas se uglavnom u velikim proizvodnjama povrća gaji po jedna, dvije ili nekoliko najprofitabilnijih, najprinosnijih, najkomercijalnijih sorti, ne ostavljajući mjesta mnogim drugim interesantnim sortama. One možda nisu tako superiorne u komercijalnom pogledu, ali mogu nositi različite gene otpornosti za neke biljne bolesti, ili u sebi nositi materije potrebne, recimo, dijabetičarima, ili posjedovati neke druge vrijedne osobine zbog kojih ih je važno sačuvati, ispitati, umnožavati. Nije potrebno isticati da je trebalo mnogo vremena, velikog truda, mnogo pozitivnih slučajnosti da u prirodnim ili agroekološkim uvjetima nastane neka dobra sorta. Međutim, neophodno je posebno naglasiti kako biološko naslijeđe nebrigom brzo propada i da je jednom izgubljen sortu ili ekopopulaciju nemoguće rekonstruirati!

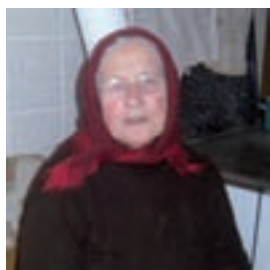
ANKETA

Tako i dalje

Bliži se dan, 31. siječnja, kada je prije deset godina objavljen prvi broj obnovljenog tjednika »Hrvatska riječ«, sljednice novina »Hrvatska riječ« koje su izlazile od 1945. do 1956. godine. Tim smo povodom pitali čitatelje kako su zadovoljni tjednikom i što bi, ako bi, nešto mijenjali u sadržaju.

Anica Pinterović, Gibarac

Čuvam tjednike

Čuvam tjednike »Hrvatska riječ« od prvog broja. Ne redam ih baš po redu, ali ih sve odlažem na jedno mjesto i stalno prelistavam. Drago mi je da ima dosta priča iz života ljudi, a i ostalih tema koje me zanimaju. Sve je čitljivo i interesantno i vrlo sam zadovoljna. Voljela bih

da sve te primjerke koje čuvam, s obzirom da sam stara, pogledaju i drugi, jer to će obilježiti jedno vrijeme. Piše se dosta o hrvatskoj nacionalnoj manjini što mi je drago, jer je i to jedan od vidova očuvanja našeg identiteta, pogotovo što nas ima malo na ovim prostorima. Rado čitam članke o prošlosti Srijema, a voljela bih da su više uvrštene religijske teme, to je čini mi se nekada prije bilo, a sada nešto manje.

Alojzije Fišer, Gibarac

Sviđaju mi se novine

Meni se novine jako sviđaju, iako mislim da bi trebale biti više zastupljene teme o hrvatskim udrugama u Srijemu. Također ne bi bile loše teme koje bi motivirale mlade bračne parove i djecu da se više priključe Crkvi i duhovnom životu, jer mi se čini da ih je u ovom dijelu Srijema sve manje u crkvi. Čitatelji »Hrvatske riječi«

su ostali isti, mislim da je isti broj pretplatnika kao što je bio i nekad, jer mladi sve manje čitaju. Upravo zato sam i predložio da se nekim tekstovima potaknu ti mladi da čitaju. Želio bih da se malo više piše i o duhovnom obrazovanju, inače sam potpuno zadovoljan i očekujem da će to tako biti i ubuduće, nabolje.

Jovica Jurišić, Šid

Tako i dalje

Nisam pretplaćen na tjednik, ali često prelistam novine i mogu vam reći kako sam vrlo zadovoljan. Obuhvaćeno je skoro sve, a i kvalite-

ta je na najvišoj razini. Drago mi je što iz novina mogu saznati o događanjima među Hrvatima i iz ostalih dijelova Srbije. Samo nastavite tako i dalje!

Ivan Horvat, Svetozar Miletić

Podići kvalitetu fotografija

To je bilo prvo glasilo za Hrvate u našoj državi koje nije bilo stranački obojeno. Samim tim informacije koje smo dobivali nekako su se činile vjerodostojnije. Napredak je svakako vidan, kako u grafičkom pogledu tako i po količini i kvaliteti sadržaja. Sviđa mi se to što se mogu informirati tako-

reći o svim aspektima života Hrvata na ovim prostorima. Naravno, dobro dođu i komentari na aktualnu političku i gopsodarsku situaciju u zemlji.

Očekujem da i dalje ostane na ovoj, po mojem skromnom mišljenju, visokoj razini.

Volio bih podići kvalitetu fotografija. Mada u posljednje vrijeme vidim i tu lijep napredak, ali kad čovjek realno sagleda stvari vidi da je tekst ipak važniji od slike koja ide u prilogu.

Vizualni izgled svakako ne bih mijenjao. Jedino mi je žao papira koje zauzimaju reklame. Ponekad to budu cijele stranice, ali razumijem da se i to mora jer je prodajna cena ovakvog časopisa stvarno niska.

Marija Bagi, Svetozar Miletić

Pravi obiteljski tjednik

»Hrvatsku riječ« čitam od samih početaka, negdje od trećeg-četvrtog broja. U početku je bio teže dostupan, kvaliteta papira lošija, a i sam sadržaj nije bio na zavidnoj razini. Ali kao i svako dijete prebolio je početničke boljke i izrastao u ozbiljan i kvalitetan tjednik. Ono što raduje populaciju koja je zaljubljenik novih tehnologija, da je ovaj list dostupan u online izdanju, a kako čujem bit će i na facebooku. To je dobar potez, jer tako dolazi i do mlađe populacije. Sadržaj je raznolik, pa i muški svijet ima svoje strane (sport), kao i žene kulinarstvo, nisu ni djeca izostavljena. Možemo reći – pravi obiteljski tjednik.

Marko Mijić, Ruma

Previše politike

Tjednik »Hrvatsku riječ« čitam od trenutka kada je počeo izlaziti i smatram da se za ovih 10 godina pokazalo koliko jedan takav list znači za hrvatsku zajednicu u Vojvodini, pa i za nas u Rumi. Moja je primjedba jedino da se list previše bavi poli-

tikom i sukobima unutar bunjevačke zajednice u Bačkoj, ponekad čak i u tolikoj mjeri da se pretvara u glasilo pojedinih političkih stranaka. Smatram da bi zadaća ovog tjednika trebala biti prvenstveno zaštita kulturnog i nacionalnog identiteta Hrvata u Vojvodini i sprečavanje njihove asimilacije koja nam svakodnevno prijeti. Također, trebao bi ravnomjernije pratiti događanja u svim hrvatskim sredinama, posebice u Srijemu, jer to ovdašnjim ljudima doista mnogo znači. Sve u svemu, i osim ovih dobronamjernih primedbi, tjednik zaslužuje prijelaznu ocjenu i želim mu još mnogo godina da traje i opstaje.

Stjepan Vereš, Ruma

Prelistam list

Ne mogu se pohvaliti da sam redoviti čitatelj »Hrvatske riječi«, ali često imam običaj poslije nedjeljne svete mise u pastoralnom centru prelistati ovaj tjednik. Za svaku nacionalnu zajednicu je važno da ima neko svoje glasilo koje bi pratilo događanja i život unutar te zajednice. »Hrvatska

riječ« po tom pitanju zaslužuje sve pohvale i želim joj da i ubuduće nastavi svoj rad kao i do sada.

Vladimir Rakoš, Ruma

Tragovi ostaju

Međusobno upoznavanje, druženje, razmjena iskustava između raznih hrvatskih udruga u Srijemu i Vojvodini, praćenje manifestacija našeg kulturno-umjetničkog društva »Matija Gubec« u Rumi, upoznavanje drugih s onim što mi radimo i čime se bavimo, uspostava veza s raznim udrugama u našoj matičnoj domovini... Sve to ne bi bilo moguće ostvariti da nema nekog medija koji bi nas svakog tjedna objedinjavao na jednom mjestu i čuvao naš identitet, a upravo to čini »Hrvatska riječ«. Brzo je prošlo ovih 10 godina i tjednik se za to vreme mijenjao i prilagođavao okolnostima u kojima je radio. Želim mu da ubuduće bude još bolji i da dalje prati između ostalog i ono što mi radimo i da ostavlja tragove našeg postojanja na ovim prostorima.

Zlatko Vereš, Ruma

O našem društvu

U »Hrvatskoj riječi« čitam tekstove vezane za rad našeg društva »Matija Gubec«, a volim pročitati i vijesti o djelovanju drugih udruga s kojima održavamo kontakte i blisko surađujemo, dok me politički tekstovi ne interesiraju. Sve u svemu, list svakako posjeduje kvalitete.

Krešimir Dujić, Srijemska Mitrovica

Najznačajnije glasilo Hrvata u Srbiji

»Hrvatsku riječ« čitam redovito posljednjih pet godina i smatram da predstavlja najznačajnije glasilo Hrvata u Srbiji. Ono

što smatram najvažnijim u novinama jesu tekstovi vezani za politiku kao i kulturna zbivanja Hrvata u Vojvodini. Posljednjih godina sve je više političkih i kulturnih događanja u Srijemu koja su vezana uz hrvatsku zajednicu, stoga mi se sviđa povećan obujam pisanja vezanih uz njih. Također, vidan je porast broja dopisnika iz

Srijema u odnosu na prije pet godina kad sam počeo redovito kupovati novine. Jedino što bih promijenio u novinama jest televizijski program koji zauzima dosta prostora, a koji bi se mogao pametnije iskoristiti, jer danas se na svakom televizoru putem teleteksta može pogledati program za cijeli tjedan.

Vjekoslav Tajm, Srijemska Mitrovica

O životu Hrvata u Vojvodini

»Hrvatsku riječ« čitam nekoliko godina unazad prvenstveno radi informiranja o događajima vezanim za život Hrvata u Vojvodini. Smatram da glasilo »Hrvatska riječ« ima veliku ulogu u povezivanju Hrvata na ovim prostorima i očuvanju identiteta. Osim toga »Hrvatska riječ« je jedino glasilo na hrvatskom jeziku koje se može kupiti u Srijemu, stoga je bitna i radi upoznavanja kao i očuvanja hrvatskog jezika.

Pavel Domonji, Novi Sad

Unositi kritiku i argumente

Svojedobno sam, na njezinim počecima, surađivao s Hrvatskom riječi i čini mi se da je list tada bio otvoreniji. No, moram istaknuti kako je to dojam formiran na temelju povremenog, a ne redovitog praćenja lista. U slučaju Hrvatske riječi, baš kao i svakog drugog manjinskog glasila, očekujem da naglasak bude na imenici, a ne na pridjevu. Manjinske su zajednice složene strukture i glas svakog njezinog djela zaslužuje da bude medijski posredovan. Od Hrvatske riječi ne treba očekivati više do da u javni život zajednice unosi kritiku i argumente, kako bi se sama zajednica potvrdila ne samo kao pluralna, nego i kao privržena slobodi.

Kata Suknović, Tavankut

Iznimna važnost lista

»Hrvatska riječ« je tjednik od iznimne važnosti za informiranje na hrvatskome jeziku. Kupujem ga redovito od prvoga broja i doista ima bogat i vrijedan sadržaj, od političkih, kulturnih i drugih informacija, do zanimljivosti

iz cijele Vojvodine. Često obrađuju aktualne teme koje se tiču hrvatske zajednice te tako čitatelji mogu biti kvalitetno informirani. Osobito mi je drago da imaju i stranice i podlistke za mlade i djecu tako da u jednoj obitelji svatko može naći zanimljive sadržaje za sebe. Tijekom 10 godina izlaženja vidljiv je napredak kvalitete tjednika. Moja poruka cijeloj redakciji je da i dalje vrijedno rade na očuvanju i opstojnosti Hrvata na ovim prostorima i prava na informiranje na hrvatskome jeziku.

Tome Vojnić Mijatov, Tavankut

Veliko ohrabrenje

»Hrvatsku riječ« kupujem od samog početka izlaženja, kada sigurno nije bilo lako, list je izgledao skromnije i jednostavnije. No, za našu zajednicu on je bio veliko ohrabrenje, jer nakon mnogo godina nanovo smo dobili hrvatski tjednik, koji je vrlo važan nama, Hrvatima u Srbiji. U početku

je bilo manje priloga vezanih uz hrvatsku zajednicu sa šireg prostora Vojvodine. Danas u tom pogledu vidimo veliki napredak, jer čitamo članke koji govore o našim ljudima iz čitavog vojvođanskog prostora, ali i šire.

Sadržaj lista mi se sviđa, ali bih posebno istaknuo intervju i povijesni kutak, priloge Alojzija Stantića posebice želim pohvaliti jer obrađuju teme iz života ovdašnjih Hrvata, a sviđa mi se i zbog toga što su pisani na bunjevačkom dijalektu. Želio bih da se na stranice Hrvatske riječi ponovno vrate reportaže o ljudima i mjestima u kojima žive Hrvati. Na kraju želim cijeloj redakciji čestitati 10. obljetnicu rada.

Jelica i Marinko Đanić, Sonta

Ustrajanje

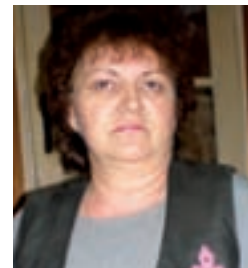
»Hrvatsku riječ« čitamo od prvoga broja. Sve primjerke čuvamo, pa ponekad, u dugim zimskim večerima, prelistavamo one najstarije i uspoređujemo ih s današnjima. Najviše nas raduje to što je naš omiljeni tjednik znatno unapredovao i tehnički i sadržajem, a isto tako, na veliko zadovoljstvo nas čitatelja, povećan je i broj stranica. Najviše volimo napise o našoj Sonti i Sonćanima, kojih je od samog početka izlaženja »Hrvatske riječi« bilo puno, mislimo čak i znatno više nego pisanja o zbivanjima i u većim sredinama nego što je naše selo. Osobito volimo čitati napise o običnim ljudima iz naše zajednice, o ljudima koji su se isticali u bilo kojem segmentu rada na očuvanju naših tradicijskih vrijednosti. Oduševilo nas je i pisanje na bunjevačkoj i šokačkoj ikavici. U vrijeme kad našim lokalnim govorima ozbiljno prijeti potpuna asimilacija, ustupanjem prostora osigurat ćete da za sva vremena ostane zapisano svjedočenje o njihovom postojanju na ovim prostorima. Udomiteljska smo obitelj, sada

je kod nas mali David, koji još ne zna čitati, ali Hrčka prelistava od naslovnice do posljednje strane sve do izlaska sljedećeg broja. Nadam se da ćete u svojem radu ustrajati i iskreno vam čestitamo desetu obljetnicu.

Marija Ivošev, Bereg

Bilježe se aktivnosti naših udruga

Svakog petka »Hrvatska riječ« stiže u Bereg, kupuju je ljudi i čitaju. To su novine koje bilježe aktivnosti naših udruga, priče običnih ljudi, razna druga događanja i za nas je značajno da postoje. Da nije »Hrvatske riječi« mnogo toga što se događa u Beregu ostalo bi nezabilježeno. Naravno, volim pročitati i tekstove koji donose informacije iz drugih hrvatskih mjesta. Mogu im samo čestitati prvo desetljeće i poželjeti da još dugo ustraju.

Antun Kovač, Sombor

I u Hrvatskom domu

Redovito čitam »Hrvatsku riječ«, ukoliko baš i ne kupim novine one stižu u Hrvatski dom i tamo su nam dostupne za čitanje. Brzo mi je prošlo ovih prvih 10 godina i mislim da je važno da postoje takve novine. Ima dosta tema i iz Sombora, dobro su ispraćene aktivnosti naših udruga. Mislim da je to vemo značajno jer za mnogo toga ne bi se ni znalo da se ne zabilježi u »Hrvatskoj riječi«, jer mnoga naša događanja ostaju nezabilježena čak i od strane lokalnih medija.

Krešimir Šimudvarac, Bač

Zapažena uloga u životu Hrvata

Želim naglasiti kako je od iznimne važnosti što hrvatska zajednica u Srbiji ima svoje glasilo i to poslije jednog dužeg razdoblja neizlaženja »Hrvatske riječi«. Tjednik »Hrvatska riječ« je od svog prvog broja do danas imao u životu Hrvata na ovim prostorima zapaženu ulogu, jer u današnje je vrijeme imati informaciju i biti informiran od prvenstvenog značaja. U »Hrvatskoj riječi« posebnu pozornost obratim na reportaže koje šalju dopisnici ovog tjednika, jer se u njima obično govori o malom čovjeku, koji je u većini slučajeva na margini zbivanja, ili se piše o našim običajima koji na žalost polako nestaju iz naših života.

Snežana Periškić, Bački Monoštor

Aktualnost obrađenih tema

NIU »Hrvatska riječ« kao jedini profesionalni tiskani medij na hrvatskom jeziku u Republici Srbiji ima značaj ne samo za pripadnike hrvatske zajednice, već i za širi krug čitatelja koje pridobi-

va prvenstveno aktualnošću obrađenih tema, te profesionalnim, pravodobnim i objektivnim izvještavanjem o događanjima u hrvatskom korpusu.

Redovito praćenje i izvještavanje o aktualnim političkim događanjima, široke lepeze tema iz domena kulture, obrazovanje, sporta, povijesti... doprinosi afirmaciji vojvodanskih Hrvata kroz pisanu riječ na materinjem jeziku.

Osobno u svakom novom broju ovog tjednika obratim pozornost na to ima li vijesti o događanjima u Bačkom Monoštoru, a potom rubrike iz domena politike i gospodarstva.

Hrvatska riječ općenito postaje tjednik s tendencijom da uređivačkom politikom i atraktivnošću obrađenih tema uspješno parira i visokotiražnim tjednim listovima s mnogo većim proračunom.

Marija Turkalj, Bački Monoštor **Najbolji i najdraži časopis**

U prvome redu, želim čestitati redakciji desetogodišnjicu izlazenja tjednika »Hrvatska riječ«, meni najboljeg i najdražeg časopisa. Sigurno vam nije bilo lako, ali ste uspjeli i na tome vam čestitam. Čestitam uredništvu i dopisnicima, te svima onima koji doprinose tome da hrvatska riječ živi.

Od prvoga broja 2003. godine kupujem tjednik, a posljednjih nekoliko godina sam se pretplatila, te mi svakoga petka stiže poštom, uvijek se jako obradujem i veselim novome broju. Prekidam posao i moram ga odmah prelistati, a uglavnom ga čitam u miru navečer, i to svaku stranicu, s tim što meni najznačajnije tekstove isječem iz lista i sačuvam. Još čuvam i prve tekstove, koji su bili u crno-bjeloj tehini, kao i cijele novine. Osobno me najviše zanimaju događaji iz kulture i znanosti koji se tiču Hrvata na ovom prostoru. Zahvaljujući »Hrvatskoj riječi« upoznali smo, kao KUDH, mnoge udruge i surađivali s njima, a o njima smo čitali u ovome tjedniku. HR piše i o problemima i uspjesima Hrvata, obrazovanju, natjecanjima za udruge, svaki događaj u našoj zajednici je uvijek bio zabilježen i popraćen, na čemu zahvaljujem. Piše i o našim pjesnicima, knjigama, mladeži koja se školuje u Republici Hrvatskoj...

Pohvalila bih odgovornu urednicu *Jasminku Dulić*, čiji uvodnik prvo pročitam u svakom broju, piše sažeto i jasno, upoznajući čitatelje sa najznačajnijim događajima u minulom tjednu.

»Hrvatsku riječ« treba čitati, ona je zanimljiva, u mojoj obitelji svi je čitaju, a kada završimo, odnesemo novine i susjedima.

I još dodaje na šokačkoj ikavici Monoštora: Sve što se dogodi, treba zapisati, ako nije zapisano, možda se nije ni dogodilo,

Rekli su:

Sve što se dogodi, treba zapisati, ako nije zapisano, možda se nije ni dogodilo, mi živimo vamo od vika, tu su i naši stari živili, pisali i voljili tu lipu rič ikavice čuti i napisati, a nama su ju ostavili da ju sačuvamo, da se ne zaboravi. / **Marija Turkalj**

Moja poruka cijeloj redakciji je da i dalje vrijedno rade na očuvanju i opstojnosti Hrvata na ovim prostorima i prava na informiranje na hrvatskome jeziku. / **Kata Suknović**

mi živimo vamo od vika, tu su i naši stari živili, pisali i voljili tu lipu rič ikavice čuti i napisati, a nama su ju ostavili da ju sačuvamo, da se ne zaboravi.

Anita Žanić, Golubinci **Treba li proširiti mrežu dopisnika?**

Čitam tjednik »Hrvatska riječ« od prvih brojeva. Sigurno da je dobro što postoji jedan takav tjednik za pripadnika hrvatske nacionalne zajednice. Kako i sama radim u novinarstvu znam da u Srijemu ima dosta više događanja i dešavanja koja su vezana za hrvatsku zajednicu nego što ima u tjedniku. Treba li proširiti mrežu dopisnika ne znam ali znam da na neki način treba povećati broj tekstova iz Srijema.

Anica Čaćić, Golubinci **Vidne su promjene**

Od 2004 sam preko HKPD »Tomislav« pretplatnik tjednika tako da sam skoro od samog početka pratila rad Hrvatske riječi. Vidne su kako promjene u vizualnom izgledu tako i uređivačkom. Mislim da ima rubrika za sve čitatelje od »Hrcka« za djecu, »Kužiš-a« za mlade do tekstova o aktualnim događanjima u hrvatskoj zajednici. Kako sam ja iz Srijema ponekad mi se čini da ima malo priloga iz Srijema i o Srijemu.

Geza Romić, Osijek **Novine nam puno znače**

Moje čestitke svima koji su pridonijeli da Hrvatska riječ bilježi ovaj lijepi jubilej, a nama koji više nismo u Subotici te novine puno znače. To nam je veza sa zavičajem, pa jedva čekam petak ili subotu, kada Riječ dolazi do nas. Jedino dvojim, je l' su mi draži oni prvi brojevi ili ovi posljednji, a baš za Božić sam prelista Riječ kada sam s obitelji proslavio blagdan. Dugo me već nema u Subotici ali redovito čitam Hrvatsku riječ i mislim da posjedujem sve njene brojeve. Čestitam uredništvu i novinarima sa željom da istraju na putu kojega su započeli, na radost svih vojvodanskih Hrvata, pa i nas koji nismo u Subotici ali nam je Subotica na srcu.

»Hrvatsku riječ« kupujem od samog početka izlazenja, kada sigurno nije bilo lako, list je izgledao skromnije i jednostavnije. No, za našu zajednicu on je bio veliko ohrabrenje, jer nakon mnogo godina nanovo smo dobili hrvatski tjednik, koji je vrlo važan nama, Hrvatima u Srbiji. / **Tome Vojnić Mijatov**

Od Hrvatske riječi ne treba očekivati više do da u javni život zajednice unosi kritiku i argumente, kako bi se sama zajednica potvrdila ne samo kao pluralna, nego i kao privržena slobodi. / **Pavel Domonji**

O NACIONALNIM BRENDOVIMA

Samo je jedno »Veliko prelo«

Nije ispunjena forma (hrana i glazba) dostatna da prelo bude veliko. Treba pod svaku cijenu tražiti potvrdu sadržaja kojega su nam ostavili naši djedovi

Piše: Lazo Vojnić Hajduk

Praksa je u tradiciji jednog naroda, a moglo bi se reći čak i svih naroda bez iznimke, isticanje nekog događaja koji pripada prošlosti i postaje nacionalni brend zajednice.

Bunjevački Hrvati na sjeveru Bačke imaju svoj nacionalni brend, to je »Veliko prelo« kojega baštine još iz 19. stoljeća. To je tradicionalna manifestacija koja živi u Subotici već 145 godina. Uvijek se događala na Marin, na Svijećnicu 2. veljače ili u najbližu subotu tomu datumu. Vrijeme proslave »Velikoga prela« određuje se i posebno poštuje u spomen na prvo »Veliko prelo« u Subotici održano na Marin, 2. veljače 1879. godine.

U drugoj polovici 19. stoljeća kod bunjevačkih Hrvata budi se nacionalna svijest koja pronalazi nacionalni identitet u javnome predstavljanju prve nacionalne organizacije bunjevačkih Hrvata – »Pučke kasine«, a rezultat je nacionalnoga rada u priređivanju »Velikoga prela«. Ovo je prelo posebno i veliko. »Veliko«, jer je ono bilo masovno po broju uzvanika, bilo je stjecište uglednih članova zajednice bunjevačkih Hrvata, a napose je bilo »veliko« jer je to prvi put u povijesti bunjevačkih Hrvata da se organizirano i javno okupe njeni članovi na slavlje, gdje su se recitirale hrvatske pjesme, pjevale i svirale pjesme iz riznice glazbenoga stvara-

laštva bunjevačkih Hrvata, a nadasve to je bilo mjesto gdje je zablistala prelijepa bunjevačka narodna nošnja na lijepim, viđenim i dostojanstvenim djevojkama i momcima. Bilo je to svojevrsno predstavljanje bunjevačkih Hrvata javnosti, to je bila poruka gradu i šire, koja glasi: »i mi smo tu... (...) nek se znade da Bunjevac živi (...)«. Bila je to prigoda za susret, razgovor, prijateljevanje i veselje. Tako su bunjevački Hrvati željeli pokazati u ne baš ugodnom političkom i društvenom ozračju da su i oni ljudi i građani Subotice jednaki i ravnopravni s ostalima građanima. Poslije održanoga prela dugo se pričalo kako je bilo lijepo, tko je sve bio na prelu i zadovoljno se pripremalo za »Veliko prelo« iduće godine.

To je bio događaj od neprocjenjive važnosti za bunjevačke Hrvate u 19. stoljeću. I danas bi to trebao biti događaj koji afirmira i opravdava postojanje etniciteta koji više od sto pedeset godina permanentno trpi torturu nipodaštavanja i osporavanja temeljnih prava. Trebao bi biti događaj, a da li je? Jesmo li se umorili? Ili možda nemamo osjećaja niti političke volje i potrebnoga znanja to činiti?

Tko treba organizirati »Veliko prelo«? Danas je to, po mojemu sudu, nedvojbeno jasno kako to treba biti ona kulturna organizacija koja tu manifestaciju priređuje u Subotici već 45 godina. No,

jako me čudi zašto su ove godine nemarno odustali od termina koji je bio ustaljen po tradiciji, a to je na Marin ili najbliža subota. U organizaciji »Velikoga prela« jako je važno da cijela zajednica s uvažavanjem podržava tu organizaciju, a voditelji profesionalnih institucija i organizacija u zajednici da izravno sudjeluju u organizaciji ili pruže bilo logističku, bilo materijalnu potporu. Ako toga nema, onda vođe nisu dostojne biti na tim mjestima, jer oni ignoriraju tradiciju i nacionalnu kulturu, a to se ne smije tolerirati.

Na »Veliko prelo« pozivaju se gosti s posebnim pozivnicama, to čini organizator. On treba okupiti najuglednije ljude iz zajednice i grada i truditi se da taj reprezentativan skup bude mjesto očitovanja i nazočnosti elite bunjevačkih Hrvata u kulturnom i javnom životu grada. Nije ispunjena forma (hrana i glazba) dostatna da prelo bude veliko. Treba pod svaku cijenu tražiti potvrdu sadržaja kojega su nam ostavili naši djedovi.

Nažalost, današnje »Veliko prelo« neodgovornošću vodstva zajednice bunjevačkih Hrvata nema neku zapaženu nacionalnu i kulturološku važnost. Članovi nacionalne zajednice na drugoj strani još i danas žele da ostane takav jedan događaj, kakav smo baštinili od naših djedova. To je događaj u godini koji će biti duhovno okrepljenje

i svojevrsan čip za nacionalni identitet. Što se danas događa? Imamo mi danas u pokladno vrijeme puno prela i puno zabava. To je u principu dobro, ali je loše što se zanemaruje izvornost i autohtonost »Velikog prela«. Nije pošteno nazivati svoju vlastitu organizaciju zabave »velikim prelom« kod ono to nije, jer se time omalovažava i obezvrijeđuje tradicionalno »Veliko prelo«. Ova današnja prela su komercijalna prela i moglo bi se reći prestižna. Svim organizatorima je važno da prelo koje oni organiziraju bude veliko, da bude zapaženo i komercijalno-ugostiteljski na razini, ili još otvorenije, organizatori priređuju prela radi sebe i svoje osobne želje za afirmiranjem. Svatko ima pravo to činiti i ne želimo osporavati te nakane, ali nastaje problem što nedostaje, a polako i nestaje, ona poruka koju baštinimo iz 1879.

Dostojanstvo i potvrda društvenoga statusa, čistoća uma i kulturno stvaralaštvo trebaju obilježavati cijeli skup na »Velikome prelu« i svakoga nazočnoga pojedinca. Iznimna je prilika na takvom svečanom skupu objelodanjanje zajedništva u nacionalnom, kulturnom i gospodarskom pogledu koje će potvrditi i osigurati blagostanje i nacionalni identitet zajednice. Zato je samo jedno »Veliko prelo«. Tako trebamo činiti.

Slaviša Grujić posjetio Zavod za kulturu vojvođanskih Slovaka

NOVI SAD – Potpredsjednik Vlade i pokrajinski tajnik za kulturu i javno informiranje *Slaviša Grujić* posjetio je prošloga petka Zavod za kulturu vojvođanskih Slovaka i susreo se s ravnateljicom te ustanove *Milinom Slabinskom* i predsjednicom Nacionalnog vijeća Slovaka *Anom Tomanovom-Makanovom*. U razgovoru je bilo riječi o dosadašnjem radu Zavoda i o planovima te ustanove koja prati, promiče i unapređuje kulturu slovačke zajednice u pokrajini.

Slaviša Grujić je ovom prigodom istaknuo i kako će zavodi za kulturu u AP Vojvodini i dalje moći računati na potporu tajništva jer kultura naših etničkih zajednica, duh različitosti, tolerancije i međusobnog uvažavanja čini ono što Vojvodina jest i što čini njezino najljepše i najprepoznatljivije lice. Zbog toga će projekti u području kulture biti maksimalno podržani, osobito u dijelu koji se odnosi na primjenu novih tehnologija, kakve su digitalizacija i elektroničke baze podataka, u očuvanju i promidžbi naslijeđa i ukupne kulturne i umjetničke baštine svih žitelja Vojvodine.

Skup Gibarčana u Osijeku

OSIJEK – U organizaciji Zavičajne udruge »Gibarac«, sutra (subota, 19. siječnja) u dvorani »Kristal« u Osijeku bit će održan tradicionalni skup Gibarčana protjeranih s područja srpskog dijela Srijema. Zavičajna udruga »Gibarac« sa sjedištem u Osijeku osnovana je upravo s ciljem da održi na okupu Gibarčane danas raseljene u čak 66 hrvatskih gradova i mjesta.

Na ovom skupu, kao i proteklih godina, očekuje se veliki broj gostiju, a po prvi put, osim KUD-a »Gibarac« iz Poganovaca, predstaviti će se i članovi tamburaške i folklorne skupine HKD-a »Šida« iz Šida. Početak skupa planiran je za 19 sati.

S. D.

Veliko prelo HKC-a »Bunjevačko kolo«

SUBOTICA – Veliko prelo Hrvatskog kulturnog centra »Bunjevačko kolo« bit će održano sutra (subota, 19. siječnja) u svečanoj dvorani Centra od 19,30 sati. Ovim putem organizatori raspisuju natječaj za najljepšu »Preljsku pismu« Velikog prela 2013., kao i natječaj za najljepšu prelju.

Prijave prima restoran »Dukat«, Preradovićeve 4, 24000 Subotica, tel. 024 555 738. Ondje se mogu rezervirati i ulaznice po cijeni od 2.000 dinara. Na prelu će svirati tamburaški ansambl »Hajo« i sastav »Da capo« iz Požege (R. Hrvatska).

Prelo Mladeži DSHV-a

SUBOTICA – Šesto po redu Prelo Mladeži DSHV-a bit će održano u iduću petak, 25. siječnja, u restoranu KTC-a, s

početkom u 19 sati. Istog će dana biti održan i memorijalni malonogometni turnir za mlade »Dujko Runje«. Goste i mlade tijekom prela zabavljat će poznati tamburaški ansambli.

Mladež DSHV-a poziva zainteresirane članove, simpatizere stranke i mladeži da se jave njima najbližim mjesnim organizacijama DSHV-a, kako bi na vrijeme bili prijavljeni, jer će broj ulaznica biti ograničen. Iz udaljenih mjesta bit će organiziran prijevoz autobusima, priopćuje Mladež DSHV-a.

Veliko prelo »Pučke kasine 1878«

SUBOTICA – Veliko prelo »Pučke kasine 1878« bit će održano u iduću subotu, 26. siječnja, u gostioni »Zorica« u Subotici, s početkom u 20 sati. Goste će zabavljati tamburaški ansambl »Biseri« iz Subotice. Za večeru je tradicionalno predviđena »krumpiraca«, a u ponoć fanci.

Cijena ulaznice je 1500 dinara, a karte se mogu rezervirati na brojeve telefona: 062/193-89-20, 064/14-884-69, 063/19-585-88, 064/831-90-53 i u gostioni »Zorica« 024/562-316.

»Veliko tamburaško prelo« u Subotici

SUBOTICA – Prvo »Veliko tamburaško prelo«, koje organizira HGU »Festival bunjevački pisama«, bit će održano 2. veljače u restoranu KTC-a u Subotici, s početkom u 20 sati. Goste će zabavljati: TS »Ringišpil« iz Hrvatske, ansambl »Hajo« i TS »Klasovi« iz Subotice. Cijena ulaznice, u koju su uračunati večera i piće, je 2.000 dinara. Rezervacije se na telefon: 065/503-6888.

»Gupčev bal« u Tavankutu

TAVANKUT – Peti po redu »Gupčev bal«, kojeg organizira HKPD »Matija Gubec« iz Tavankuta, bit će održan 9. veljače u sportskoj dvorani Osnovne škole »Matija Gubec« u Donjem Tavankutu, s početkom u 19 sati.

Goste očekuju brojne zanimljivosti, a za dobru zabavu postarat će se tamburaški sastavi »Klasovi« i »Biseri« iz Subotice.

Cijena ulaznice, u koju je uračunata bogata večera i neograničeno piće, je 1.500 dinara. Rezervacije na telefon: 064/2015274.

Marinbal u Lemešu

LEMEŠ – Marinbal u Lemešu bit će održan 2. veljače u mjesnom Domu kulture s početkom u 19,30 sati, u organizaciji HBKUD-a »Lemeš«. Goste će zabavljati tamburaški sastav »Boemi«. Za večeru je tradicionalni lemeški juneći paprikaš, a u ponoć fanci na »pantljiku«. Goste očekuju bogata tombo-la i igre iznenađenja.

Cijena ulaznice je 1.300 dinara, a može se rezervirati na telefone 063 7172043 ili 063 1184050.

GODIŠNJA SKUPŠTINA HKUPD »MATOŠ« IZ PLAVNE

Vidljivi rezultati petogodišnjeg rada

U prošloj godini 67 aktivnosti udruge

Božićnim pjesmama u izvedbi ženske pjevačke skupine »Matoša«, u petak, 11. siječnja 2013. godine u dvorani Vatrogasnog doma u Plavni, započela je redovita godišnja skupština, kojom je ujedno obilježena peta obljetnica postojanja ove hrvatske udruge kulture.

Članovi predsjedništva upoznali su nazočne o radnim i financijskim rezultatima u protekloj godini te predložili program rada i financijski plan za 2013. godinu. Nabrojane su aktivnosti udruge, kojih je u prošloj godini bilo čak 67, navedeno je održavanje veza s drugim udrugama, te daljnje napredovanje u integraciji u kulturni život lokalne, hrvatske i šire zajednice.

OSTVARENI REZULTATI

Tijekom skupštine predsjednica udruge *Kata Pelajić* govorila je o ostvarenim rezultatima i programu u nastupajućoj godini te je, među ostalim, istaknula:

»HKUPD 'Matoš' djelovao je prošle godine prema planu i programu rada sukladno prispjelim novčanim sredstvima i mogućnostima udruge. Tijekom 2012. godine predsjedništvo je imalo 13 sjednica, a nadzorni odbor se sastao 4 puta. Svi su odjeli radili prema svojim programima, a tamburaški sastav i folklorna skupina reducirali su svoje pokuse i nastupe iz objektivnih razloga.

Članstvo udruge sudjelovalo je u svim predviđenim

Predsjednica s pomlatkom

manifestacijama lokalnog, općinskog, pokrajinskog i međunarodnog značaja: Pokladni običaji, IV. dani A. G. Matoša i dr. Josipa Andrića, Pod zaštitu Tvoju (u povodu

Velike Gospe), starija skupina folklor i dječji folklor sudjelovali su na općinskoj i zonskoj smotri folklor, a dječji folklor nastupio je i na Danu općine u Baču. Predstavnici

folklor nastupili su i u reviji nošnji na Divojačkom vašaru u Somboru i predstavljanju mladenačkog ruha na susretu Šokadije u Bačkom Bregu.

Prošla je godina bila i Godina hrvatskih velikana iz Vojvodine u čemu je i naša udruga dala svoj doprinos u raznim oblicima. Ipak, suradnja pet hrvatskih udruge u općini Bač u 2012., po našem mišljenju, nije ostvarena onako kako je to zamišljeno.

Knjižni fond u našoj knjižnici je i ove godine povećan, prije svega donacijama iz Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata i drugih institucija i pojedinaca, a za potrebe našeg tamburaškog sastava nabavili smo još jednu tamburu. Od sredstava dobivenih od Pokrajinskog tajništva za obrazovanje, upravu i nacionalne zajednice nabavili smo više dijelova narodnih nošnji, a u tijeku je izrada ukrasnih detalja i prateće opreme. Povećan je i broj slika koje nam likovni umjetnici daruju nakon likovnih kolonija koje organiziramo.

Sve naše aktivnosti dosljedno se objavljuju u Hrvatskoj riječi, Zvoniku i ponekad u nekim drugim glasilima. Osobito je značajno da naši predstavnici sudjeluju i na znanstvenim skupovima, književnim večerima i drugim događanjima unutar hrvatske zajednice. Neki članovi naše udruge gostovali su i na Radio Bačkoj, u TV emisijama, u emisiji Radio Marije, a neke od naših aktivnosti popratila je i RTV redakcija na hrvatskom jeziku.«

Dojmovi

Tijekom zabavnog dijela večeri razgovarali smo s dvjema osobama koje su iznijele svoje dojmove o radu »Matoša« i njegovoj ulozi u ovome mjestu:

Ružica Torubarov

Podržavam rad »Matoša« i smatram potrebnim da u svakom mjestu postoji ovakva udruga kulture. Nadam se da će »Matoš« dugo opstati jer ovdje ima dosta djece, a oni će nastaviti stopama koje je »Matoš« utisnuo u ovom selu za svojih 5 godina postojanja.

Krunoslav Pakledinac

Sve o prošlosti naše zajednice je razbacano, zanemareno i uglavnom ne postoje pisani tragovi i fotografije na jednom mjestu. Potrebno je to sve objediniti, sačuvati, a to je upravo ono što »Matoš« radi od svog osnutka. Veliko mi je zadovoljstvo kada na skupštini vidim ovoliko pripadnika naše zajednice, a pogotovo što imamo dvadesetak djece koja su i članovi »Matoša« i izučavaju u školi hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture.

PLANOVI

Predsjednica je govorila o poteškoćama, ali i o pozitivnim pomacima u radu udruge te je istaknula značaj suradnje i zajedničkog rada s hrvatskim udrugama u općini Bač, gdje još uvijek postoje određeni problemi:

»Nastavit ćemo djelovati u svim područjima po kojima smo do sada već prepoznati i pokušat ćemo sva područja djelovanja podići na višu razinu. Pri tome mislim na poboljšanje rada tamburaškog sastava i folklora općenito, te na proširenje pjevačkog zbora koji je još uvijek sveden samo na pjevačku skupinu, iako, dobrotom konzulice *Vesne Njikoš-Pečakaj* i njezinog pokojnog oca

Julija Njikoša, raspolažemo bogatom riznicom glazbenog blaga vezanog uz naše područje i samu Plavnu. Kao što je već istaknuto naša je knjižnica sve bogatija zahvaljujući Zavodu za kulturu vojvođanskih Hrvata i drugih donatora, među kojima treba istaknuti našeg velikog prijatelja

Stipana Dumendžića iz Vukovara, koji prati i podupire naš rad od samog osnutka. Nadamo se da će se interes za knjigom i čitanjem, i pokraj svih okolnosti, povećati. I ove ćemo godine aplicirati na svim natječajima za sredstva, od lokalnih do republičkih, kako bismo osigurali naba-

vu još dvije tambure i nešto nošnje. Ove godine proslavit ćemo 200. obljetnicu izgradnje naše župne crkve u čemu želimo aktivno sudjelovati«, kaže predsjednica »Matoša«.

Nazočni su i na ovoj jubilarnoj skupštini podržali sva izvješća i izrazili želju da udruga nastavi s radom, a da se šire članstvo više angažira nego do sada. Ovim se željama pridružio i tajnik HNV-a *Željko Pakledinac*, koji je i ove godine predstavljao ovu instituciju na skupštini. On je naglasio kako prati rad naše udruge od njezina osnutka i uočava njezine rezultate i spremnost na suradnju sa svim udrugama i institucijama u okviru hrvatske zajednice.

Zvonimir Pelajić

KRANJČEVIĆEVA NOVA GODINA

Novi predsjednik udruge u Beregu

Marin Katačić novi je predsjednik HKPD »Silvije Strahimir Kranjčević« iz Berega. On je na čelnu dužnost izabran na redovitoj skupštini ove udruge koja je održana petog siječnja. Unazad osam godina HKPD se tradicionalno okuplja petog siječnja i na taj način započinje novu godinu, pa je to druženje nazvano Kranjčevićeva nova godina. Na taj se dan održava i skupština udruge, a ovogodišnja je bila izborna jer je dosadašnjoj predsjednici *Tamari Lerić* istekao četverogodišnji mandat. Prije izbora novog predsjednika Tamara Lerić je podnijela izvješće o radu u protekloj godini i napravljen je plan rada za ovu godinu. »Što se tiče rada za prošlu godinu moram napomenuti kako je HKPD »Silvije Strahimir Kranjčević« imao 23 nastupa folklora, pjevača i recitatora. Tu se vidi kako je društvo radilo tijekom cijele godine, pa se nadamo da će i u ovoj godini biti nastupa i rada«, kazala je Lerić, koja je svim članovima zahvalila na dobroj suradnji, međusobnom razumijevanju i radu koji je bio veoma uspješan. »Četiri godine je sasvim dovoljno da se vodi društvo i trebaju se događati promjene koje su uvijek dobro došle«, obrazložila je Lerić. Za novog predsjednika izabran je Marin Katačić, diplomirani pravnik i dugogodišnji član, koji je jedno vrijeme bio i tajnik udruge. Poslije izbora novi je predsjednik zahvalio na ukazanom povjerenju članova, a dosadašnjoj predsjednici je uručio sliku u znak zahvalnosti za rad u društvu. Osim predsjednika izabrano je predsjedništvo od 11 članova. Članovi predsjedništva su predsjednik, tajnik i blagajnik društva, te pročelnici sekcija koje djeluju u »Kranjčeviću«. Među članovima predsjedništva je i Tamara Lerić.

Z. V.

18. siječnja 2013.

Temeljem članka 48. Zakona o radu (Službeni glasnik RS br. 24/2005) i članka 21. i 24. Statuta Gradskoga muzeja Subotica i Odluke Upravnog odbora Gradskoga muzeja Subotica (sjednica br.1/2013 od 9.01.2013. godine) Upravni odbor Gradskoga muzeja Subotica raspisuje

Natječaj

za izbor i imenovanje ravnatelja Gradskoga muzeja Subotica

Uvjeti:

Osim općih zakonom propisanih uvjeta kandidat mora ispunjavati i sljedeće posebne uvjete:

1. da ima VII. stupanj obrazovanja na filozofskom, filološkom, prirodno-matematičkom fakultetu ili akademiji likovnih umjetnosti, akademiji primijenjenih umjetnosti
2. da ima najmanje 5 godina radnog iskustva i položen stručni ispit
3. da ima državljanstvo Republike Srbije
4. da nije pod istragom i nije osuđivan pravomoćnom presudom za kaznena djela koja ga čine nedostojnim za obnašanje dužnosti ravnatelja

Uz prijavu potrebno je da kandidat priloži i dokaze o ispunjavanju uvjeta natječaja, planirani program rada za mandatno razdoblje, svoj radno-profesionalni životopis (uključujući i ovjereni preslik dokaza o potrebnoj stručnoj spremi, ovjereni dokaz o položenom stručnom ispitu, dokaz-potvrdu o potrebnom radnom stažu), uvjerenje o državljanstvu Republike Srbije, uvjerenje da nije osuđivan i da se protiv njega ne vodi kazneni postupak – ne starije od 6 mjeseci

Rok za podnošenje prijave je 8 dana od dana objave natječaja. Natječaj će biti objavljen u sljedećim listovima: Subotičke novine, Magyar Szó, Hrvatska riječ

Prijave slati na adresu: Gradski muzej Subotica, Trg sinagoge 3, 24.000 Subotica, s naznakom »za natječaj«

Nepotpune i neblagovremene prijave neće biti razmatrane. U Subotici, 9.01.2013.

Zoltán Mészáros, predsjednik Upravnog odbora

SONČANI NASTUPILI NA OTVORENJU 49. PO REDU BRODSKOG KOLA

Kazalištarci »Šokadije« osvojili Sikirevce

Više od 600 gledatelja gromoglasnim pljeskom pozdravilo ekipu dramske sekcije KPZH »Šokadija«

Desetom smotrom pučkih igrokaza »Sikirevačka poredovnica«, održanom u subotu 12. siječnja u prepunoj svečanoj dvorani »Vuković centra« u Sikirevcima, započelo je ovogodišnje, 49. po redu Brodsko kolo, inače najstarija smotra folklora u Hrvatskoj. U nazočnosti brojne publike i gostiju u dvorani smotru su najavili voditelj *Silvio Stilinović* i predsjednik organizatora, domaćeg KUD-a »Sloga« *Siniša Knežević*. Smotru je otvorila dožupanica Brodsko-posavske županije *Ružica Vidaković*, a pozdravne riječi nazočnima uputio je i načelnik Općine Sikirevci *Ivan Benaković*. Na pozornici uređenoj poput starinske šokačke sobe nizale su se glumačke družine, selektirane na smotrama u Brodsko-posavskoj i okolnim županijama, održanim tijekom studenoga i prosinca 2012. godine. Od ove godine »Poredovnica« je međunarodna, a čast biti

prvim gostima iz inozemstva imali su kazalištarci KPZH »Šokadija« iz Sonte. Sve predstave prštale su od starinskog, pomalo zajedljivog i oporog šokačkog humora, poglavito prikazujući kako seoske društvene, tako i unutarobiteljske prilike i međuljudske odnose. U troipolsatnom programu predstavilo se pet dramskih skupina, dvije pjevačke grupe, ŽPS KUD-a »Lipa« Semeljci i MPS »Brđani« Klokočevik, te samičar *Mario Gusak*.

Glumci dramske sekcije KPZH »Šokadija«, nadahnuti

prisustvom tolikog broja gledatelja, odlično su, uz više puta prekidanu dugim pljeskom, izveli predstavu autora *Ivana Andrašića* »Dovedeni, zatečeni i naši«.

Na kraju programa uručene su zahvalnice svim predstavnicima glumačkih družina i pjevačkih skupina, te nagrade najboljem glumcu *Antunu Sesaru* iz Podvinja i glumici *Neni Kuni* iz »Matinih Kripoštola«, a potom je uz svirku tamburaša KUD-a »Sloga« iz Sikirevaca odigrano veliko šokačko kolo. Uz

iste tamburaše i večeru u velikoj dvorane upravne zgrade Općine Sikirevci do duboko u noć nastavljeno je druženje svih sudionika smotre.

K. P.

Novi iskustvo

»Ovo nam je bilo vrlo uspješno gostovanje i novo iskustvo. Prvi put smo nastupili pred više od 600 gledatelja, ljubitelja igrokaza i to nas je dodatno nadahnulo, pa su svi glumci pružili maksimum. Meni osobno puno znači to što smo u kolijevci pučkih igrokaza pokazali kako nas odlikuju sve vrijednosti koje ova manifestacija zahtijeva od sudionika, a publika je svojim reakcijama pokazala da smo od početka predstave bili na istoj valnoj duljini«, kaže *Ivan Andrašić*, voditelj dramske sekcije KPZH-a »Šokadija«.

HRVATSKA MLADEŽ BAČKE I SRIJEMA U ZAGREBU OBLJEŽILA SVOJU DRUGU OBLJETNICU

Zajedništvo mladih i izvan zavičaja

Prošle je subote u klupskim prostorijama vojvođanskih Hrvata u Zagrebu obilježena druga obljetnica od osnutka Hrvatske mladeži Bačke i Srijema, organizacije koja okuplja mlade podrijetlom iz Vojvodine koji sada žive u Republici Hrvatskoj i studente hrvatskih sveučilišta iz Vojvodine. Prigodnu sveča-

nost otvorila je predsjednica organizacije *Maja Buza*, i pozdravila predstavnike svih triju udruga vojvođanskih Hrvata u Hrvatskoj koje su od samog početka s velikim zadovoljstvom podržale osnivanje Mladeži i, svaka na svoj način, pomagale u njihovom radu.

Maja Buza podnijela je izvješće o radu Mladeži u

prošloj godini, spomenuvši kako su u tom, razmjerno kratkom vremenu, i usprkos velikim studentskim obvezama, imali puno aktivnosti te posebno izdvojila osnivanje dramsko-literarne sekcije čiji su članovi prema ideji dr. *Luke Štilinovića* osmislili i izvode dramsku predstavu »Ivica i Marica«.

Također je zahvalila dr.

18. siječnja 2013.

ŽENE IZ HKD-A »ŠID« SASTAJAT ĆE SE SVAKOGA TJEDNA

Oživljena tradicija »posila«

Prvo okupljanje bila je prilika i da se čuje kako su nekada izgledala posijela u Šidu, Gibarcu i Sotu

U okviru aktivnosti Hrvatskog kulturnog društva »Šid«, žene iz ove udruge počele su s održavanjem tradicionalnih posijela, odnosno »posila« kako ih tamošnji Hrvati nazivaju, a na kojima ove vrijedne žene izrađuju nošnje potrebne za članove folklorne skupine. Ovo je ujedno i početak sezone 2013. godine i kako je najavljeno, žene iz Šida, Gibarca i Sota okupljat će se jedanput tjedno.

Ljubica Marošičević i Biserka Martić govore su ovom prigodom o tome kako je nekada bilo kada su se žene okupljale na posijelu u Gibarcu. »Okupljanje je počinjalo za vrijeme poklada. Susjede su se dogovarale i onda jedan dan se okupljaju kod jedne i ponesu svaka svoj ručni rad, a domaćica ispeče kolače. Obično su to bili listići, kokice, kuhani kukuruzi... Za vrijeme poklaskog tjedna bilo je posebno, jer tada je zet čašćavao kćer, pravljene

ni su obilni ručkovi, sve do onog dana kada idu maškare. Uglavnom smo ručne radove izrađivale pod lampama jer struje nije bilo«, kazala je Ljubica Marošičević.

U Gibarcu su se uglavnom na posijelima štrikale čarape, plele »ljope«, vezle su se ponjave, prelo se i izrađivali su se ručni radovi. Na posijelu su se okupljali i muškarci i djeca i dok su žene radile, muškarci su se kartali i družili. Starije su žene uglavnom dolazile na posijela kako bi vidjele hoće li će se koja snaša ugledati na kojega momka. To im je ujedno bila i tema kasnije za razgovor,

jer kako kažu ove žene, bake kada se završi misa, po dva sata pričaju na ulici i prepričavaju što se sve događalo na posijelu. Tetka Biserka Martić sjeća se kako je na »posilima« obvezno za ručak kod domaćice moralo biti kuhane kobasice i rebarske, slanine i krompira i kiselog kupusa i krvavice. Tijekom rada, prisjeća se Biserka, obvezno se ogovaralo, tko koga voli, tko bi kome najviše odgovarao, a bake su obvezno određivale koja će im biti snajka, vodeći računa iz koje je kuće.

Ni u Sotu se običaji vezani za posijela nisu bitno razli-

kovali u odnosu na Gibarac, i tamo su se žene redovito okupljale i družile. Kako ovaj običaj ne bi izbljedio, ove su se žene potrudile ponovno ga oživjeti i spojiti lijepo i korisno. Tako se na ovom prvom »posilu«, kada je domaćica bila *Hermina Uram*, također moglo degustirati onoga što se nekad služilo. Ova će praksa biti nastavljena i ubuduće u prostorijama HKD-a, kada će vrijedne žene iz Šida, Sota i Gibarca nastaviti izrađivati i vesti prelijepe nošnje i pripremati ih za predstojeće nastupe članova ovog društva.

S. Darabašić

sc. Luki Štilinoviću i dr. med. Mireli Stantić koji su inicirali osnivanje Mladeži i usmjeravali njihov rad u prvoj godini postojanja.

U ime svih triju udruga koje skrbe o vojvođanskim Hrvatima u Republici Hrvatskoj mladima je zahvalio dr. sc. Luka Štilinović i izrazio svoje zadovoljstvo i ponos onim što su mladi u ove dvije godine postigli. »Tijekom naših druženja upoznali smo prirodne lje-

pote 'Lijepe naše' te obratili pozornost na kulturna blaga, jezik, folklor, običaje i povijest Hrvata. Drago mi je što je ova druga obljetnica prožeta veseljem iskrenog okupljanja i međusobnog upoznavanja, ali i prepoznavanja temeljnih vrijednosti koja su ucijepljena u vaša srca i koja će vremenom rasti u vašim životima«, rekao je dr. Štilinović te posebno istaknuo zadovoljstvo istinskim zajedništvom

mladih bačkih i srijemskih Hrvata, Bunjevaca i Šokaca u Zagrebu, a velikim pljeskom svih prisutnih podržan je njegov apel Hrvatima u Vojvodini za jedinstvom i slogom.

Nakon službenog dijela obilježavanja druge obljetnice osnutka Hrvatske mladeži Bačke i Srijema i prigodnog domjenka, mladi su proslavu nastavili tulumom u jednom od zagrebačkih kafića.

Z. Žužić

SJEĆANJE NA STIPANA ALAGU, LEMEŠKOG KANTORA

Čovjek koji je živio glazbu

Danas, 18. siječnja, navršava se 13 godina od smrti lemeškog kantora Stipana Alage. Rođen je 20. travnja 1939. godine u Lemešu. Školovao se u Somboru i po završetku naobrazbe vratio se u rodno mjesto i bio seoski kantor sve do smrti. Tu je dužnost obnašao punih 35 godina.

Bio je skroman čovjek, tih, miran, duhom veoma bogat, umjetnik, veliki vjernik i pravi Božji poslanik svog zanata. Kako je živio tako je i otišao, tiho i povučeno. Naširoko poznat po svom umijeću da dirke raspjeva, a glasom da ih prati, iza sebe je ostavio nijemu tišinu koja još uvijek odzvanja crkvom, jer nikada više tih divnih arija na tako osebujan način Lemešani čuti neće.

Hvala mu za sve trenutke, i lijepe i one manje, one tužne. Hvala mu što je bio toliki čovjek da je svoje znanje i ljubav svog postojanja nesebično dijelio sa svima nama. Neka počiva u miru Božjem, a duša neka mu nađe zadovoljstvo u društvu nebeskih dvorana. Ovaj članak pišu oni koja ga se sjećaju i čuvaju uspomenu na njega, jer je to jedino i sigurno što ostaje iza nas, naš život je odraz u sjećanju drugih ljudi.

L. K., Ž. Z.

PAPINI PLANOV I ZA 2013. GODINU

Svjetski dan mladih u Rij i enciklika

Papa Benedikt XVI. u novu je godina zakoračio s planovima koji predviđaju zgusnut radni program. U osmoj godini svog pontifikata Benedikt XVI. 16. travnja će navršiti 86 godina života, ali još neće odustati od putovanja. Premda još nije službeno potvrđeno iz

Vatikana, vrlo vjerojatno će Papa na ljeto otputovati u Brazil na Svjetski dan mladih. Predviđa se da će svoje sudjelovanje ograničiti na glavne događaje susreta, ali moguć je i susret s političarima i s profesorima, slično kao u Madridu 2011. Planira li Papa još koje putovanja u inozemstvo tijekom 2013. može se samo nagađati, ali to bi onda zasigurno bio pohod nekoj od zemalja u Europi, misle osobe bliske Vatikanu. Spominje se Slovačka u povodu 1150. obljetnice

Pavla VI. i kanonizaciju pape Ivana Pavla II.

(IKA)

BAL

RADIO MARIJE

Radio Marija organizira pokladni BAL
u prostorijama Caritas kluba u Subotici, Gajeva 50.
Bal se održava 9. Februara 2013. od 20 sati.
Ulaznica je 1500,00 dinara i uključuje večeru i piće.
Biće tombole i dobre muzike, a za dobro raspoloženje očekujemo sve vas!
Prihod je namijenjen za pomoć Radio Marije.

Ulaznice se mogu nabaviti na recepciji Radio Marije u Subotici, Matije Gupca 8, svakog dana od 8-20 sati. (024/692255)

VRIJEME, LJUDI, DOGAĐAJI

Pripremaju: Lazar Merковиć i Milovan Miković

KRONOLOGIJA od 18. do 24. siječnja

18. SIJEČNJA 1970.

Utemeljeno Hrvatsko kulturno-umjetničko društvo »Bunjevačko kolo«. Predsjednik je Ivo Stantić, sudac Okružnog suda, a potpredsjednici prof. Josip Buljovčić i pravnik Pajo Pavluković. Uz folklorni, glazbeni, likovni i druge, osnovan je i Književni odjel (predsjednik B. Vujkov, tajnik L. Merковиć). Obnovljeno je »Veliko prelo«, preuzeta je organizacija »Dužijance«, obilježava se stota obljetnica »Bunjevačkih i šokačkih novina« i održava niz drugih skupova. Taj polet kulturno-umjetničkog amaterizma i visoke kulture nasilno je prekinut nakon sjednice u Karadorđevu, kada je preko 120 bunjevačkih Hrvata snosilo posljedice svoga izjašnjavanja, kulturnog djelovanja, te zbog pokušaja osnutka ogranka Matice hrvatske.

19. SIJEČNJA 1788.

Tijekom XVIII. stoljeća u Subotici su utemeljene tri bratovštine: Bratovština svetog Franje, Bratovština svetog Mihovila i Bratovština kršćanskog nauka, razvivši zapaženo dušobrižničko djelovanje među ovdašnjim pukom. Međutim, prema ukazu cara Josipa II., kojemu su katolički redovi bili trn u oku, većinom bivaju ukinuti ili lišeni prava odgajanja mladeži, a njihova imovina mahom prelazi (19.I.1788.) u ruke svjetovnih vlasti.

20. SIJEČNJA 1834.

Upravu, administraciju i pomoćno osoblje grada

čini 82 viša i 149 nižih službenika, po nacionalnoj strukturi su: 134 Dalmata i Ilira (mahom Bunjevaca i nešto Srba), 75 Mađara, 17 Nijemaca, po 2 Čeha i Slovaka, te jedna Židovka. Prosječna plaća viših namještenika bila je 265 forinti, a nižih 58 forinti godišnje. Najvišu plaću primao je župnik – tisuću forinti, ali je on ima obvezu izdržavati i svoje kapelane.

20. VELJAČE 1887.

Šef gradske stručne tehničke službe arhitekt Titus Mačković, u listu Közlöny (»Glasilo«), prvi put piše o izgradnji buduće željezničke pruge na relaciji: Palić – Subotica – Gradska (Dudova) šuma. Po njegovoj zamisli od Subotice do Palića bila bi na paru, a do šume na konjsku vuču.

20. VELJAČE 2003.

Dječje kazalište ostvarilo je praiizvedbu komada »Ždribac zlatne grive«, čiji je dramski tekst rađen prema motivima istoimene bunjevačke narodne priče koju je zabilježio i obradio Balint Vujkov.

21. SIJEČNJA 1871.

Održana je osnivačka skupština Subotičkog ženskog društva »Ljubav«, čiji je cilj bio: »... odgoj i pružanje pomoći siročadi nakon navršene šeste godine, naročito djevojčicama ...«. Pravila su potpisale supruga Petra Manića (predsjednica), te supruge Istvána Franzera i Ljudevita Parčetića.

21. VELJAČE 1880.

Teatarska družina Lajosa Temesvária, koja je za 25. jubilaru obljetnicu zakupila Kazalište, izvela je na subotičkoj sceni praiizvedbu komada »U Sifniosu«, djelo domaćeg spisatelja Lípóta Horovicsa. Djelo je doživjelo veliki uspjeh i kod publike i kod stručne kritike. Nešto ranije, Kazališni odbor je zabranio, na opće čuđenje i neodobravanje, prikazivanje »Bokača« i francuske komedije »Fubachova obitelj«.

21. SIJEČNJA 1977.

Tijekom svojih istraživanja arhivske građe u Beču Gáspár Ulmer, viši stručni suradnik Povijesnog arhiva iz Subotice, među starim rukopisima otkrio je kartu Subotice iz 1697. godine. Na njoj se jasno raspoznaju konture subotičke utvrde, danas franjevačke crkve i samostana. Kartu je izradio inženjer De Spaar, časnik vojvode Eugena Savojskog, nakon što je pod Sentom porazio Osmanlije.

22. SIJEČNJA 1779.

U Dvorskom ured u Beču, ukazom carice Marije Terezije, varoš Sveta Marija (Szent Mária, Subotica) proglašena je slobodnim kraljevskim gradom, nakon što je ispunila sve svoje ranije preuzete obveze. Time je sretno okončano višegodišnje uporno nastojanje čelništva Subotice o preuzimanju sudbine u vlastite ruke, ostvarivanjem najvišeg stupnja gradske samouprave i sukladno tomu raspolaganja gradskim prihodima.

22. SIJEČNJA 1906.

Umro je bajmočki župnik Nikola Kujundžić, spisatelj i prevoditelj. Pisao je rodoljubljem nadahnute lirske i epske pjesme, pripovijesti, poučne i povijesne članke. Autor je glasovitih preljiskih pjesama, među kojima se izdvaja antologijsko ostvarenje Kolo igra tamburica svira. Mnogi su mu stihovi umješno uglazbljeni (Stipan Mukić), te su i danas rado pjevani i slušani. Nikola Kujundžić rođen je 9. veljače 1861.

23. SIJEČNJA 1927.

Održani su prvi i jedini izbori za tadašnju Oblasnu skupštinu Bačke, u koju su izabrani: dr. Adolf Klein, Jaša Mačković, dr. Vladislav Manojlović i Antun Vidaković (Radikalna stranka), dr. Ödön Nagy (Mađarska stranka), Stevan Ferković, dr. Mirko Ivković Ivandekić i Tome Matković (Hrvatska seljačka stranka) i Svetozar Udicki (Demokratska stranka). Glasovalo je samo 11.757 birača.

24. SIJEČNJA 1930.

Umro je Šime Milodanović, viši časnik, javni djelatnik i spisatelj. Pravo je završio u Pešti. Zbog slavenofilskih i rodoljubnih ideja i zagovora, umirovljen je uoči I. svjetskog rata. Po oslobođenju Subotice izabran je za predsjednika Narodnog odbora Bunjevaca i Srba, koji je odigrao znakovitu ulogu u stvaranju tijela i organa vlasti u novoj državi južnih Slavena. Pisao je pripovijesti i humoreske.

GASTRO - ŠTO VOLITE KUHATI, PODIJELITE S NAMA!

Ružica Dulić

Zimsko jelo – tarana

RECEPT ZA DOMAĆU TARANU

Potrebni sastojci:
1 kg oštrog brašna
4 kom jaja
2 dl vode

Priprema:
Miješati vodu i jaja, brašno staviti u posudu, lagano šakom prskati vodu i trljati rukama. Ovo je potrebno ponavljati dok se ne stvore grudice. Zatim stavljati u protak i prosijati. Nakon toga u rešeto i ponovno prosijati. Ono što ostane iz rešeta ponovno prerađivati da se stvore grudice i prosijavati dok ima tijesta. Ovako pripremljena tarana stavi se na bijeli stolnjak.

Mora se dobro osušiti da slučajno ne bi došlo do kvarjenja. Gotovo tijesto, tarana, odlaže se u platnene vrećice na neko suho i hladno mjesto. Ovako pripremljena tarana može potrajati i cijelu godinu, jer je dobro prosušena.

TARANA S KRUMPIROM I KOBASICOM

Potrebni sastojci:
2 luka, veće glavice
800 g krumpira
7 jušnih žlica domaće tarane
1 manji par kobasica, količina po želji
1 žličica sitne crvene mljevene paprike
malo ulja
sol, papar
voda

Priprema:
Na malo ulja pržiti sitno nasjeckani luk, posoliti, popapriti, dodati crvenu papriku. Dodati krumpir narezan na kockice i kobasicu na kolutiće. U drugoj posudi pržiti taranu na malo ulja, paziti da ne zagori, samo da porumeni. Sve ovo sjediniti i zaliti vodom. Kuhati 20-30 minuta, s vremena na vrijeme promiješati i dodavati vode po potrebi, jer će tijesto nabubriti. Uz ovo servirajte salatu po želji - kiseli kupus, krastavce...

Dijelimo s vama današnji recept sa slikom!

Biti u mirovini ne znači odreći se aktivnog života, naprotiv, tek u ovome dobu otkrivamo sebe i svoje sklonosti, želje i hobije kojih smo se možda tijekom radnog vijeka odricali, ili jednostavno nismo imali vremena baviti se još ponečim.

Da je aktivna i danas, kao umirovljenica, to nam potvrđuje i *Ružica Dulić*, koja je već duži niz godina u mirovini, ali kako kaže ispunjen joj je svaki dan, jer čovjek mora sam sebi ispuniti dan nekim obvezama.

Daleka sjećanja je vežu za Žednik, za život na salašu, nepreglednu ravnicu i polja kojima se ne vidi kraj, mirise svježeg pokošenog sijena, zlatnih žitnih polja, jednostavnijeg, laganijeg života i svih onih lijepih trenutaka koji je i

danas ispunjavaju. Dok priča o tome, u očima joj zaiskri suza, istinski žal za onim davnim vremenima, sve je sada tamo pusto, više ničega nema, ni spomena na salaš.

»Mnogo toga sam naučila i ponijela sa salaša. Čuvam ono tradicijsko i nastojim djeci prenijeti bar dio onoga što smo mi imali, i ne samo imali, nego voljeli, radili, čuvali i na koncu i naučili.«

Djeca su joj već odrasla i imaju svoj dom. Unuk joj je u Americi, no, unatoč svemu tome u njejoj kući je uvijek živo i radosno. Voli kuhati i peći, priređivati prekrasne slatke i slane delicije, ručkove za svoje najbliže i, jednom rječu, voli ugoditi. A da voli ugoditi, to priznaju svi koji su u njezinoj blizini.

»Vrijeme ispunjavam šlingom, koji mi je bio davnašnja želja. Uključila sam se u grupu kod voditeljice *Mare Skenderović*, poznate po vještini izrade šlinga. No, kako nikada za to nije bilo pogodno vrijeme dok sam bila uposlena, ispunila sam sebi želju kao umirovljenica. Redovito se okupljamo koncem nedjelje, petkom. Pokraj šlinga naučila sam i tehniku izrade slika i predmeta u tehnici slame«.

Kako Ružica puno toga voli i zna, današnje kuhanje rado dijeli s nama, pa i recept. To je tarana s krumpirom i koba-

sicom, i to od tarane koju je sama ljetos napravila. Jedna je od rijetkih koja njeguje ovaj starinski način spravljanja tarane i uvijek je rado priprema za svoju obitelj.

»Ovo je je vrsta tjestenine koja se nekada pripremala na salašima bačkih Hrvata i bila je redoviti dio prehrane. Tarana se nije pravila često. Određena količina bi se napravila jednom godišnje i to najčešće tijekom ljetnih mjeseci. Žene prave taranu u ljetu za zimu, pa se slobodno može reći da tarana spada u zimsko jelo ili zimski jelovnik.

Obično je pravim u kolovozu, kad je toplo vrijeme i kad ima jaja u izobilju«, priča Ružica te nam objašnjava što je potrebno za pripremu tarane.

»Za pripremu tarane bili su potrebni i određeni uvjeti. Pokraj lijepog i toplog ljetnog dana, nije smjelo biti prašine, najpogodnije je bilo praviti je nakon kiše, jer je običaj bio sušiti je pred kućom. Kako ja živim u stanu prilagodila sam uvjete tako da mi tarana uspije«.

U par riječi nam je pojasnila što je sve potrebno za izradu domaće tarane.

»Za pravljenje tarane potrebno je sito, protak i rešet. Sama receptura tarane je nadasve jednostavna, za njenu pripremu potrebni su: brašno, jaja i voda. Postoje tri vrste krupnoće zrna tarane. Krupna i srednja zrna koriste se za spravljanje tarane, a sitna kao dodatak za juhe«.

Ovaj tradicijski običaj pravljenja tarane očuvao se i do danas u nekim kućama kod bačkih Hrvata. Svi ovi mirisi i okusi davnina i dan-danas mirišu na stolovima te bude sjećanja na neka lijepa davna vremena.

POLIKLINIKA
 Jelene Čović 28, 24000 Subotica, www.badawi-su.com, poliklinika@badawi-su.com
 024/553-774, 024/567-495, 063/508-813, 0600/553-774, 0600/567-465
 Kućni posjeti, prijevoz pacijenata
Badawi
 od 1991. sa vama
 Alergotestiranje na 370 alergena, bez bola, bez krvi, pouzdano.
 Poliklinika za vašu obitelj

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova
 »Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II,
 24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Vesna Prčić (predsjednica)
 Ivan Gregurić, Mato Groznica,
 Slavica Mamužić, Zvonko Sarić,
 Josip Stantić, Thomas Šujić,
 Vesna Zelenika, Tomislav Žigmanov

DIREKTOR

Ivan Karan
 e-mail: hrdirektor@tippnet.rs

ODGOVORNA UREDNICA:

dr. sc. Jasminka Dulić

**POMOĆNIK I ZAMJENIK
ODGOVORNE UREDNICE:**

Zvonko Sarić

REDAKCIJA:

Davor Bašić Palković (kultura i urednik Kužiša)
 Slavica Mamužić (novinarka)
 Dražen Prčić (sport i zabava)
 Željka Vukov (društvo i urednica Hreka)

ŠEF DOPISNIŠTAVA I KOREKTOR:

Mirko Kopunović

TEHNIČKA REDAKCIJA:

Thomas Šujić (tehnički urednik)
 Jelena Ademi (tehnički prijelom)

FOTOGRAFIJE:

Nada Sudarević

UREDNIK WEB IZDANJA:

Dražen Prčić

ADMINISTRACIJA:

Zdenka Sudarević
 Ljubica Vujković-Lamić
 Branimir Kuntić
 Josip Horvat

TELEFON: ++381 24/55-33-55
 ++381 24/55-15-78
 ++381 24/53-51-55

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69**E-MAIL:** hrvatskarijec@tippnet.rs**WEB:** www.hrvatskarijec.rs

TISAK: »Rotografika«
 doo Subotica

List je upisan u Registar javnih glasila
 Agencije za privredne registre Republike Srbije
 pod registarskim brojem: NV000315

COBISS SR-ID 109442828

CIP - Каталогизација
 у публикацији Библиотека
 Матице српске, Нови Сад
 32+659.3(497.113=163.42)

NATJEČAJ

ZA ODOBRAVANJE JAMSTAVA ZA OSIGURAVANJE DUGOROČNIH KREDITA ZA NABAVU NOVE POLJOPRIVREDNE MEHANIZACIJE I OPREME

- JAMSTVENI POTENCIJAL DO 800.000.000,00 DINARA -

1. Temeljni cilj izdavanja jamstva Garancijskog fonda AP Vojvodine je stvaranje preduvjeta za lakši pristup kreditnim linijama banaka, pod povoljnijim uvjetima u odnosu na tržište, a koje su namijenjene za kreditiranje **fizičkih osoba – poljoprivrednika koji su nositelji registriranih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava** s prebivalištem na teritoriju Autonomne Pokrajine Vojvodine, za nabavu nove poljoprivredne mehanizacije i opreme.

2. PO OVOM NATJEČAJU GARANTIRAT ĆE SE ZA KREDITE ODOBRENE ZA NABAVU:

- **KOMBAJNA,**
- **TRAKTORA,**

**DRUGIH SAMOHODNIH POLJOPRIVREDNIH STROJEVA,
PRIKLJUČNIH POLJOPRIVREDNIH STROJEVA I OPREME**

iz područja proizvodnje i skladištenja žitarica, industrijskog, ljekovitog, aromatičnog i začinskog bilja, voća, povrća, ukrasnog bilja, kao i opreme za mobilne sušnice, opreme za navodnjavanje, opreme za zaštitu od elementarnih nepogoda i stočarsku proizvodnju.

DETALJAN POPIS OPREME KOJI MOŽE BITI PREDMET KREDITIRANJA SE NALAZI NA SITE-U FONDA.

Pravo sudjelovanja na Natječaju imaju fizičke osobe – **POLJOPRIVREDNICI – nositelji registriranih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava**, koji ispunjavaju sljedeće minimalne uvjete:

- prebivalište na teritoriju Autonomne Pokrajine Vojvodine,

otvoren namjenski tekući račun u banci kreditoru i prijavljen Upravi za agrarna plaćanja kao namjenski tekući račun registriranog obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva,

MANJE OD 70 GODINA ŽIVOTA NA DAN OTPLATE POSLJEDNJEG ANUITETA.

Obrazac Prijave za sudjelovanje na Natječaju može se podići u uredu Garancijskog fonda AP Vojvodine u Novom Sadu, Hajduk Veljkova br. 11, 6. kat (Master centar Novosadskog sajma), radnim danom od 9 do 15 sati ili preuzeti sa site-a Garancijskog fonda AP Vojvodine.

NA IME POKRIĆA TROŠKOVA PROVEDBE NATJEČAJA SUDIONIK NATJEČAJA UPLAĆUJE IZNOS OD **4.000,00 DINARA** NA TEKUĆI RAČUN GARANCIJSKOG FONDA AP VOJVODINE BROJ: 335-17051-24.

3. SUDIONIK NATJEČAJA UZ PRIJAVU PODNOSI I SLJEDEĆU DOKUMENTACIJU:

1. **Predračun** predmeta kreditiranja iskazan u **EURIMA** izdan od strane proizvođača poljoprivredne mehanizacije/ opreme ili generalnog zastupnika; Potvrdu o statusu poljoprivrednog gospodarstva izdanu od strane Ministarstva financija RS - Uprave za trezor; Preslik kartice namjenskog računa prijavljenog Upravi za agrarna plaćanja kao namjenskog tekućeg računa registriranog obiteljskog gospodarstva; Preslik Rješenja Porezne uprave o poreznom zaduženju u posljednjih 12 mjeseci - na katastarski prihod/stvarni prihod/imovinu podnositelja Prijave i članova njegovog kućanstva; Potvrdu Porezne uprave da su izmirene sve porezne obveze podnositelja Prijave i članova njegovog kućanstva do dana podnošenja Prijave; Preslik ugovora o zakupu poljoprivrednog zemljišta, ukoliko je isto upisano u registar gospodarstva; Dokaz o registriranoj sjetvenoj strukturi kod Ministarstva financija RS - Uprave za trezor; Preslik osobnih iskaznica podnositelja Prijave i članova kućanstva (obije strane) ili izvadak osobnih iskaznica s čipom; Potvrda o prihodima članova kućanstva; Izjava o povezanim osobama (može se pružiti sa site-a Fonda); Potvrde poslovnih banaka o iznosu prometa i prosjeka dinarskih i deviznih računa za prethodnu godinu i za tekuću godinu do dana podnošenja Prijave; Dokaz o uplati troškova provedbe Natječaja; Ukoliko sudionik Natječaja, kao sredstvo osiguranja, ponudi **suduznika**, dostavlja **Izjavu pravne osobe o spremnosti biti suduznik**.

Pravna osoba koja je izjavila spremnost biti **suduznik** sudionika ovog Natječaja podnosi sljedeću dokumentaciju:

1. Preslik Rješenja o registraciji gospodarskog subjekta;
OVJEREN POTPIS OSOBA OVLAŠTENIH ZA ZASTUPANJE (OP OBRAZAC) I ODLUKA O IMENOVANJU OSOBA OVLAŠTENIH ZA ZASTUPANJE;
PRESLIK KARTONA DEPONIRANIH POTPISA KOD BANAKA ZA SVE OTVORENE POSLOVNE RAČUNE,
Preslik akta o osnutku i statuta;
PRESLIK ILI IZVADAK S ČIPOM OSOBNE/IH ISKAZNICE/A VLASNIKA I OSOBA OVLAŠTENIH ZA ZASTUPANJE;
Preslik akta o dodjeli PIB broja, ukoliko PIB nije sadržan u Rješenju o registraciji;
PRESLIK ODLUKE O RAZVRSTAVANJU PO VELIČINI;
2. Potvrdu o upisu u registar obveznika PDV;
3. Potvrdu Porezne uprave o izmirenju obveza na temelju poreza i drugih javnih prihoda;
Preslik financijskih izvješća za posljednje tri godine s napomenama i izvješćem revizora (srednje i velike pravna osobe);

BRUTO BILANCA (U FORMI BILANCE) NE STARIJA OD 60 DANA OD DANA POTPISA IZJAVE O SPREMNOSTI NA SUDUŽNIŠTVO, A UKOLIKO JE OD DANA SASTAVLJANJA SLUBENE BILANCE PROTEKLO VIŠE OD TRI MJESECA I SINTETIČKE KARTICE KUPACA, DOBAVLJAČA, KRATKOROČNIH I DUGOROČNIH KREDITA;

Preslik ovjerenih konsolidiranih financijskih izvješća ukoliko pripada skupini povezanih osoba koja podliježu zakonskoj obvezi sastavljanja istih.

4. PO OVOM NATJEČAJU, JAMSTVA ĆE SE IZDAVATI ZA KREDITE KOJI ĆE BITI ODOBRAVANI POD SLJEDEĆIM UVJETIMA:

4.1. IZNOS KREDITA: OD MINIMALNO **5.000,00 EUR** I MAKSIMALNO **100.000,00 EUR** U DINARSKOJ PROTUVRIJEDNOSTI PO SLUŽBENOM SREDNJEM TEČAJU NBS NA DAN PUŠTANJA KREDITA U KORIŠTENJE

Fiksna nominalna kamatna stopa 7,5% na godišnjoj razini;

Rok otplate kredita: do 7 godina u jednakim polugodišnjim anuitetima;

Dospijeca anuiteta:

- Za kredite puštene u korištenje do 30.04. u tekućoj godini prvi anuitet dospijeva za plaćanje 15.06. iste godine;

ZA KREDITE PUŠTENE U KORIŠTENJE U RAZDOBLJU OD 30.04. DO 31.10. U TEKUĆOJ GODINI PRVI ANUITET DOSPIJEVA ZA PLAĆANJE 15.12. U TEKUĆOJ GODINI;

Za kredite puštene u korištenje nakon 31.10. u tekućoj godini prvi anuitet dospijeva za plaćanje 15.06. naredne godine.

Banka od dana puštanja kredita u korištenje do dana početka otplate kredita obračunava i naplaćuje kamatu.

4.2. Otplate anuiteta: izvršava se u dinarskoj protuvrijednosti EURA primjenom službenog srednjeg tečaja NBS koji važi na dan plaćanja;

4.3. NAKNADA ZA PRIJEVREMENU OTPLATU: 0%;

4.4. Naknada za obradu kreditnog zahtjeva: 1% od iznosa odobrenog kredita, jednokratno unaprijed.

5. PODNOSITELJ PRIJAVE ĆE, KAO **SREDSTVO OSIGURANJA ZA OBVEZE PO IZDANOM JAMSTVU GARANCIJSKOG FONDA AP VOJVODINE**, OSIGURATI SLJEDEĆE:

- BIANCO VLASTITE MJENICE, S KLAUZULOM »BEZ PROTESTA« I MJENIČNIM OVLASTIMA

i (opciono)

- HIPOTEKU 1. REDA NA POLJOPRIVREDNOM ZEMLJIŠTU BEZ TERETA, U MINIMALNOM ODNOSU 1:1,3 VRIJEDNOSTI GARANTIRANOG IZNOSA, KONSTITUIRANU U KORIST FONDA

ili

- HIPOTEKU 1. REDA NA POLJOPRIVREDNOM ZEMLJIŠTU BEZ TERETA, U MINIMALNOM ODNOSU 1:1 VRIJEDNOSTI GARANTIRANOG IZNOSA, KONSTITUIRANU U KORIST FONDA I ZALOŽNO PRAVO NA PREDMETU KREDITIRANJA KONSTITUIRANO U KORIST FONDA UKOLIKO JE PREDMET KREDITIRANJA **NOVA POLJOPRIVREDNA MEHANIZACIJA, KOMBAJNI, TRAKTORI, DRUGI SAMOHODNI I PRIKLJUČNI POLJOPRIVREDNI STROJEVI**

ili

- BONITETNO KVALITETNOG SUDUŽNIKA ODREĐENOG PO INTERNIM PROCEDURAMA FONDA I ZALOŽNO PRAVO NA PREDMETU KREDITIRANJA KONSTITUIRANO U KORIST FONDA I ZALOŽNO PRAVO NA PREDMETU KREDITIRANJA KONSTITUIRANO U KORIST FONDA UKOLIKO JE PREDMET KREDITIRANJA **NOVA POLJOPRIVREDNA MEHANIZACIJA, KOMBAJNI, TRAKTORI, DRUGI SAMOHODNI I PRIKLJUČNI POLJOPRIVREDNI STROJEVI**

ili

- ZALOŽNO PRAVO NA PREDMETU KREDITIRANJA KONSTITUIRANO U KORIST FONDA, UKOLIKO PODNOSITELJ PRIJAVE NA NATJEČAJ OSIGURA VLASTITO SUDJELOVANJE U MINIMALNOM IZNOSU OD **40%** VRIJEDNOSTI PREDMETA KREDITIRANJA UKOLIKO JE PREDMET KREDITIRANJA **NOVA POLJOPRIVREDNA MEHANIZACIJA, KOMBAJNI, TRAKTORI, DRUGI SAMOHODNI I PRIKLJUČNI POLJOPRIVREDNI STROJEVI**.

OSTALI INSTRUMENTI OSIGURAVANJA UTVRĐUJU SE SUKLADNO POSLOVNOJ POLITICI FONDA.

Dokumentacija neophodna za zasnivanje hipoteke:

- **Izvadak iz zemljišnih knjiga** (ne stariji od 8 dana) za nepokretnost koje se nalaze na području na kojem su na snazi zemljišne knjige Suda, ili **Prijepis lista nepokretnosti** nadležne službe za katastar nepokretnosti (ne stariji od 8 dana) za područje na kojem je ustrojen katastar nepokretnosti u formi potpunog upisa shodno važećem propisu;

preslike (obje strane) ili izvadak osobnih iskaznica s čipom svih vlasnika, odnosno suvlasnika nepokretnosti;

PRESLIKE (OBJE STRANE) ILI IZVADAK OSOBNIH ISKAZNICA S ČIPOM SUPRUŽNIKA VLASNIKA, ODNOSNO SUPRUŽNIKA SUVLASNIKA NEPOKRETNOSTI;

- **procjena tržišne vrijednosti nekretnine** izvršena od strane ovlaštenog sudskog vještaka upisanog u Registar stalnih sudskih vještaka za područje poljoprivrede na temelju rješenja Ministarstva pravde ili **procjena tržišne vrijednosti nekretnine** izvršena od strane Porezne uprave.

6. Prijava za sudjelovanje na ovom Natječaju s priloženom dokumentacijom, u slučaju pozitivne odluke o odobrenju jamstva, predstavljat će istodobno i dio potrebne dokumentacije za odobrenje kredita za namjene utvrđene ovim Natječajem.

Provizija za izdavanje jamstva: 0,5% godišnje od iznosa jamstva na dan obračuna. Iznos provizije će se smanjivati razmjerno iznosu otplaćenih obveza po kreditu. Obračun provizije izvršava se svakog 01.06. i 01.12. u godini. Provizija za prvo polugodište obračunava se i plaća prije izdavanja jamstva.

Jamstvo će se izdati na iznos odobrenog kredita uvećan za iznos ugovorne kamate i eventualne zatezne kamate, po uplati provizije i po uspostavljanju sredstava osiguravanja.

NATJEČAJ OSTAJE OTVOREN DO ISKORIŠTENJA JAMSTVENOG POTENCIJALA.

Nepotpune i nepravodobne Prijave neće biti uzete u razmatranje.

Dodatne informacije mogu se dobiti radnim danom u Garancijskom fondu u Novom Sadu, Hajduk Veljkova br. 11, 6. kat (Master centar Novosadskog sajma) i na telefon: (021) 489-37-00.

Tekst Natječaja i Prijava su objavljeni na site-u Garancijskog fonda AP Vojvodine www.garfondapv.org.rs

PADAJTE PAHULJE....

Napravi sam unikatnu pahulju

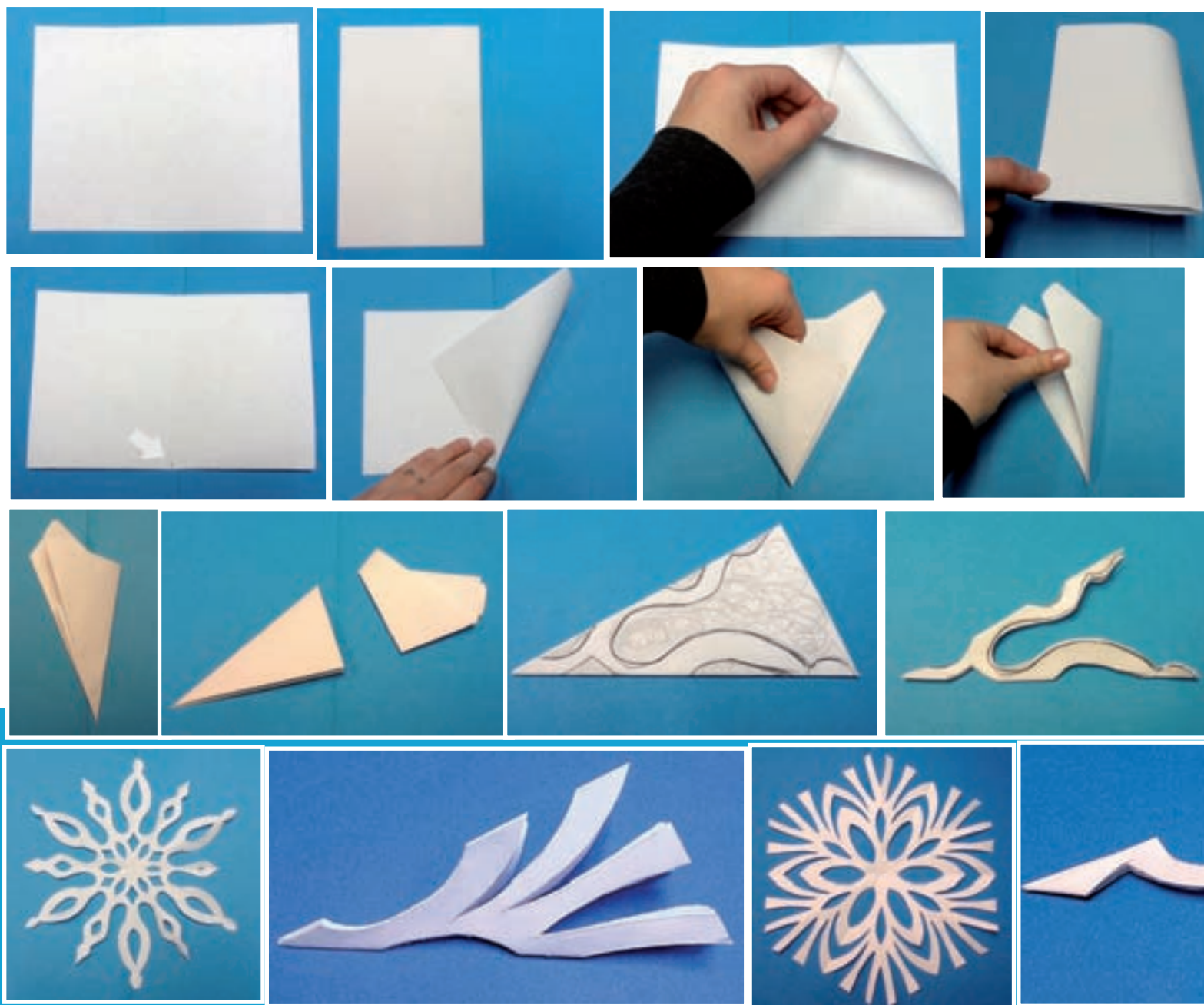
Zima je, hladna i bez snijega. Reže sve, al nedostaje nam (barem nama djeci) one lijepe bijele zvijezde što nas sve izmame vani da se ponovno osjećamo djecom. Ako nisam bila dovoljno precizna, mislila sam na snijeg.

Doista, svugdje pada snijeg, svi se žale kako ga ima i previše, samo smo mi bez ovog bijelog pokrivača. Možda se nešto i promijeni za ovih par dana od pisanja ovog teksta do novog broja Hrvatske riječi. No, ako i zabijeli i dalje ostaje činjenica da je evo prošao cijeli raspust a da se nismo mogli ni sanjkati ili poigrati u njemu.

U želji da što prije zasniježi (iako ima onih koji to ne žele) nudim vam jednu kreativnu mogućnost da načinite svoju osobnu, jedinstvenu, posve drugačiju od drugih... pahulju. Kako to? Jednostavno, vidjet ćete. Pokazat ću vam osnovni princip i nekoliko modela, a onda pustite mašti na volju i zbilja osmislite neku svoju pahulju, koju još nitko nije napravio. Isprobavajte sve verzije koje zamislite a najuspješnijim pahuljicama ukasite svoj dom i obvezatno prozor.

Uživajte.

Piše i uređuje: Bernadica Ivanković

Posvećene prostorije HKPD »Matija Gubec« iz Rume

Prostorije HKPD »Matija Gubec« iz Rume posvećene su u srijedu, 9. siječnja.

Prostorije je posvetio i blagoslovio župnik crkve Uzvišenja svetog Križa Željko Tovilo.

Prije same ceremonije posvećenja djeca župne zajednice izvela su igrokaz »Božićno

jutro«, čija je tema bio događaj rođenja Isusa Krista.

N. J.

Igranka za kraljice u Rumi

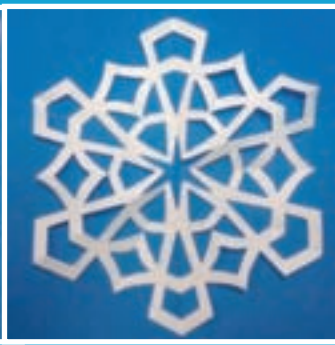
Tradicionalna igranka povodom blagdana Sveta Tri Kralja održana je u subo-

tu, 12. siječnja, u prostorijama HKPD-a »Matija Gubec« u Rumi. Osim članova druš-

tva iz Rume na igranci je bilo i gostiju iz Golubinaca, a sve nazočne su zabavljali

tamburaši društva s kojima je druženje potrajalo do duboko u noć.

N. J.

PETAK
18.1.2013.

06:10 Trenutak spoznaje (R)
 06:40 Najava programa
 07:00 Dobro jutro, Hrvatska
 07:05 Vijesti
 07:10 Dobro jutro, Hrvatska
 07:35 Vijesti
 07:40 Dobro jutro, Hrvatska
 08:35 Vijesti
 10:00 Amerika: Pogled odozgo, dok.serija
 11:00 Vijesti iz kulture
 11:10 Preurediti ili se preseliti?, dokumentarna serija
 11:33 Preurediti ili se preseliti?, dokumentarna serija
 12:00 Dnevnik 1
 12:35 Prkosna ljubav
 13:20 Dr. Oz, talk-show
 14:00 Jelovnici izgubljenog vremena:
 14:20 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
 14:32 Drugo mišljenje
 15:07 Znanstvena petica
 15:40 Punom parom 2, dramska serija
 16:45 Hrvatska uživo
 17:45 Naši i Vaši 2, humoristična serija
 18:20 Iza ekrana
 18:50 manjinski MOZAIK
 19:10 Tema dana
 19:30 Dnevnik
 20:10 Zabranjeno smijanje, hrvatski film
 21:50 Počivali u miru, serija
 22:40 Dnevnik 3
 23:00 Vijesti iz kulture
 23:20 Filmski maraton: Sirene, australsko-britanski film
 00:50 Filmski maraton: Sedam samuraja, japanski film (R)
 03:05 Inspektor Thorne: Laku noć, pospanke
 04:35 Dr. Oz, talk-show
 05:15 Skica za portret
 05:20 Počivali u miru, serija

05:15 Najava programa
 05:20 Amerika: Pogled odozgo, dokumentarna serija
 06:15 Prkosna ljubav
 07:00 Mala TV:
 --- TV vrtić: Klupa
 --- Oblutak traži Gilberta, crtani film
 --- Tajni dnevnik patke Matilde: Matilda i duhovi
 07:30 Vesele trojke, crtana serija

07:55 Teletubbies
 08:20 Život s Derekom 3, serija za djecu
 08:45 Vremeplovci, serija za mlade
 09:10 Školski sat: Glasna tišina
 09:55 Crtani filmovi
 10:25 Wengen: Svjetski skijaški kup - superkombinacija spust (M), prijenos
 11:45 Za dobrim konjem prašina se diže, američki film (R)
 13:10 Jelovnici izgubljenog vremena:
 13:30 Merkataska dinastija 2, dokumentarna serija
 13:55 Wengen: Svjetski skijaški kup - superkombinacija slalom (M), prijenos
 14:55 Najava programa
 15:00 Ružica Šarenić, crtana serija
 15:15 Školski sat: Glasna tišina
 16:00 Regionalni dnevnik
 16:30 Dolina sunca, serija
 17:15 Globalno sijelo
 17:40 Briljantreen
 18:20 Istina o mačkama i psima, američki film
 20:00 Čuda svemira: Sudbina, dokumentarna serija
 20:50 Knjiga ili život
 21:15 Opera box
 21:50 Dan dvorane V.Lisinskog 2012.: Alena Baeva i Simfonijski orkestar HRT-a pod ravnanjem Ive Lipanovića
 22:55 Inspektor Thorne: Laku noć, pospanke
 00:30 Retrovizor: Pošteno i prema zakonu, serija
 01:45 Retrovizor: TračERICA 3
 02:30 Retrovizor: Seks i grad 2, humoristična serija
 03:00 Noćni glazbeni program

6:05 Zauvijek susjedi, serija
 7:05 Pinky i Mozgalo
 7:30 Speed Racer, crtana serija
 7:55 TV izlog
 8:10 Moja majka, serija
 9:10 TV izlog
 9:25 Kako vrijeme prolazi, serija R
 10:30 Walker, teksaški rendžer, serija R
 11:30 Ninja ratnici, serija R
 12:00 In magazin R
 12:45 Sila, serija R
 14:35 Walker, teksaški rendžer
 15:30 Ninja ratnici, serija
 15:55 Zauvijek susjedi, serija
 16:30 Zauvijek susjedi, serija
 17:00 Vijesti Nove TV

12:35 Veterani mira, emisija
 13:20 Duhovni izazovi
 13:50 Prizma
 14:35 Eko zona
 15:05 Reporteri
 16:00 Ledena prostranstva Arktika, dokumentarna serija
 17:00 Vijesti
 17:15 Znanstvene vijesti
 17:20 Kulturna baština
 17:35 Pirun, pinjur i ožica - emisija pučke i predajne kulture
 18:05 Lijepom našom: Pissarovina
 19:10 Tema dana
 19:30 Dnevnik
 20:10 LOTO 7/39
 20:15 Dan kad se Zemlja zaustavila, američki film
 22:05 Dnevnik 3
 22:25 Vijesti iz kulture
 22:45 U magli zločina 2, serija
 00:25 Filmski maraton: Fanny i Alexander
 03:25 Filmski maraton: Ranč Deluxe, američki film
 04:55 Ledena prostranstva Arktika: Aljaska, dokumentarna serija
 05:50 Skica za portret
 06:05 Lijepom našom: Pissarovina

06:25 RTL Danas, (R)
 07:00 Ruža vjetrova, serija (R)
 07:50 Ben 10: Ultimate Alien
 08:15 Moji džepni ljubimci
 08:30 Yu-Gi-Oh!
 08:55 Virus attack
 09:10 TV prodaja
 09:25 Isplati se - TV aukcija, emisija uživo
 09:45 Flashpoint, serija (R)
 10:35 Flashpoint, serija (R)
 11:25 TV prodaja
 11:45 Ekkluziv Tabloid, (R)
 12:10 Krv nije voda, serija (R)
 13:00 TV prodaja
 13:15 Ruža vjetrova, serija (R)
 14:10 Sulejman Veličanstveni, povijesna serija (R)
 15:10 Flashpoint, serija
 16:00 Flashpoint, serija
 16:55 RTL 5 do 5
 17:10 Galileo, emisija
 18:05 Ekkluziv Tabloid
 18:30 RTL Danas
 19:10 Krv nije voda, serija
 20:00 Tesna koža 4, igrani film, komedija
 21:45 Budva na pjeni od mora, humoristična serija
 22:45 Opaki igrači, igrani film, kriminalistički
 00:30 Tajna osvete - TV premijera, film, akcijski
 02:00 Gusar, film, avanturistički
 03:45 RTL Danas, (R)
 04:20 Kraj programa

SUBOTA
19.1.2013.

06:05 Drugo mišljenje (R)
 06:35 Najava programa
 06:55 Knjiga ili život
 07:20 Iza ekrana
 07:50 Hrvatska kronika BiH
 08:10 Kinoteka - ciklus klasičnog vesterna: Ranč Deluxe, američki film
 10:00 Kućni ljubimci
 10:30 Skica za portret: Vera Fischer
 10:45 Vijesti iz kulture
 11:00 Normalan život, emisija
 12:00 Dnevnik 1

12:35 Veterani mira, emisija
 13:20 Duhovni izazovi
 13:50 Prizma
 14:35 Eko zona
 15:05 Reporteri
 16:00 Ledena prostranstva Arktika, dokumentarna serija
 17:00 Vijesti
 17:15 Znanstvene vijesti
 17:20 Kulturna baština
 17:35 Pirun, pinjur i ožica - emisija pučke i predajne kulture
 18:05 Lijepom našom: Pissarovina
 19:10 Tema dana
 19:30 Dnevnik
 20:10 LOTO 7/39
 20:15 Dan kad se Zemlja zaustavila, američki film
 22:05 Dnevnik 3
 22:25 Vijesti iz kulture
 22:45 U magli zločina 2, serija
 00:25 Filmski maraton: Fanny i Alexander
 03:25 Filmski maraton: Ranč Deluxe, američki film
 04:55 Ledena prostranstva Arktika: Aljaska, dokumentarna serija
 05:50 Skica za portret
 06:05 Lijepom našom: Pissarovina

05:40 Najava programa
 05:45 Spektar, unutrašnji politički magazin
 06:30 Amerika: Pogled odozgo, dokumentarna serija
 07:25 Poštar Pat, crtani film
 07:40 Moj mali planet, crtana serija
 07:45 Hamtaro, crtana serija
 08:05 Ružica Šarenić, crtana serija
 08:20 Merlin 3, serija za djecu i mlade
 09:05 Novi klinici s Beverly Hillsa 3, serija
 09:50 Mala TV:
 --- TV vrtić: Ljenjivac
 --- Danica i puh
 --- Čarobna ploča: Biljke i zdrava hrana
 10:20 Teletubbies, animirana serija
 10:45 Čarobni prsten čudne Doris, američki film za djecu
 12:25 Wengen: Svjetski skijaški kup - spust (M), prijenos
 15:20 Pozitivno (R)
 15:50 Vinkovačke jeseni - smotra KUD-ova
 16:55 Košarka, ABA Liga: Zadar - Cibona, prijenos
 18:40 SP u rukometu - emisija
 18:50 SP u rukometu: Hrvatska

- Španjolska, prijenos
 20:35 SP u rukometu - emisija
 20:55 Roman Polanski: Wanted and Desired, dokumentarni film
 22:35 Ostavljeni, bosansko hercegovački film
 00:05 Peti dan, talk show (R)
 01:05 Retrovizor: Pošteno i prema zakonu 1, serija
 01:50 Retrovizor: TračERICA 3, serija
 02:31 Retrovizor: Seks i grad 2, humoristična serija
 02:56 Noćni glazbeni program

06:25 Ptice umiru pjevajući, mini-serija
 08:05 TV Izlog
 08:20 Angie, serija
 08:50 Gormiti, crtana serija R
 09:15 Pokemoni, R
 09:40 Pokemoni, crtana serija
 10:05 Winx Club, R
 10:30 Bratz, crtana serija
 10:55 Power Rangers Samurai
 11:20 Ah, taj Ivo, serija R
 11:55 In magazin R
 12:35 Sila, serija R
 14:15 Šašavi robijaši, film
 16:15 Nad lipom 35 R
 17:00 Vijesti Nove TV
 17:10 Nad lipom 35 R - nastavak
 17:30 Provereno, informativni magazin R
 18:30 Bračne vode, serija
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:05 Na smrtonosnoj zemlji, igrani film
 21:55 Posljednji samuraj, film
 00:30 Dokaz života, igrani film
 02:45 Mr. Sunshine, serija R
 03:35 Ezo TV, tarot show
 05:05 Okusi Hrvatske R
 05:35 Dnevnik Nove TV R
 06:25 Kraj programa

05:10 Bibin svijet, serija
 06:10 Ben 10: Ultimate Alien
 06:35 Yu-Gi-Oh!, (R)
 07:25 Virus attack
 07:45 TV prodaja
 08:00 Učilica, kviz za djecu
 08:30 Galileo, zabavna/obrazovna emisija
 09:20 TV prodaja
 09:35 Bijeli oćnjak, igrani film, avanturistički
 11:25 TV prodaja
 11:40 Forrest Gump, igrani film, drama
 14:10 Čovjek sa željeznom maskom, film, akcijski
 16:20 Budva na pjeni od mora, humoristična serija (R)
 17:20 Smrtonosnih 60, dokumentarna serija

17.55 Smrtonosnih 60
18.30 RTL Danas
19.10 Galileo, emisija
20.00 Zalomilo se, igrani film, romantična komedija
22.20 Bez vesla 2, igrani film, avanturistička komedija
00.00 Sumrak, film, triler
01.40 RTL Danas, (R)
02.15 Kraj programa

NEDJELJA
20.1.2013.

07:05 Najava programa
07:25 Duhovni izazovi
08:00 Zlatna kinoteka: Otmica, američki film
09:50 Vijesti iz kulture
10:00 ni DA ni NE: Gradanski odgoj u školama
10:55 Ubojstvo, napisala je (9) - serija
12:00 Dnevnik 1
12:30 Plodovi zemlje
13:25 Rijeka: More
14:00 Nedjeljom u dva
15:05 Mir i dobro
15:40 Divlji u srcu 4, serija
16:30 Vrtlarica
17:00 Vijesti
17:20 Winnetou u Dolini Smrti, njemačko-talijansko-hrvatski film
19:10 Tema dana
19:30 Dnevnik
20:10 LOTO 6/45
20:15 Sve u 7!, kviz
21:15 Stipe u gostima 5, humoristična serija
21:55 Damin gambit, talk show
22:45 Dnevnik 3
23:05 Vijesti iz kulture
23:25 Winnetou u Dolini Smrti, njemačko-talijansko-hrvatski film
00:50 Strani igrani film
02:30 Ubojstvo, napisala je (9) - serija
03:20 Jelovnici izgubljenog vremena
03:40 Popuna
04:10 Divlji u srcu 4, serija
05:00 Sve u 7!, kviz

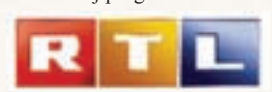

06:40 Najava programa
06:45 Veterani mira, emisija
07:30 Normalan život, emisija
08:20 Moomini, crtana serija
08:45 Gradić Wakkaville, crtana serija
09:10 Martina Zadro i Martina Filjak, snimka koncerta
10:10 Wengen: Svjetski skijaški kup - slalom (M), prijenos 1. vožnje
10:58 Stari Mikanovci: Misa,

prijenos
12:00 Biblija
12:15 Domaći dokumentarni film
13:10 Wengen: Svjetski skijaški kup - slalom (M), prijenos 2. vožnje
14:00 Ljubavno pismo, američki film
16:00 Olimp - emisija o sportu
17:20 Hokej, EBEL liga: Medveščak - Dombimer, emisija
17:30 Hokej, EBEL liga: Medveščak - Dombimer, prijenos
20:00 Kartum, britanski film
22:10 Ciklus kulturnih filmova: Fargo, američki film
23:45 In Music Festival - Jarun: General Elektrijs
00:55 Retrovizor: Pošteno i prema zakonu 1, serija
01:40 Retrovizor: TračERICA 3, serija
02:25 Retrovizor: Seks i grad 2, humoristična serija
02:55 Noćni glazbeni program

06:30 Ptice umiru pjevajući, mini-serija
07:45 TV Izlog
08:00 Angie, serija
08:30 Gormiti, crtana serija
08:55 Pokemoni, R
09:20 Pokemoni, crtana serija
09:45 Winx Club, crtana serija
10:10 Bratz, crtana serija
10:35 Power Rangers Samurai
11:00 Bračne vode, serija R
11:30 Šašavi robijaši, igrani film R
13:30 Batman se vraća, film
15:45 Okusi Hrvatske 3/12
16:15 In magazin vikend
17:00 Vijesti Nove TV
17:10 Nad lipom 35
18:30 Bračne vode, serija
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Sila, serija
22:00 Zlatni kompas, film
23:55 Odmetnik Josey Wales, igrani film
02:15 Na smrtonosnoj zemlji, igrani film R
03:50 Savršena nevjesta, serija
05:20 Dnevnik Nove TV R
06:10 Kraj programa

04:55 RTL Danas, (R)
05:30 Bibin svijet, serija (R)
06:35 Ben 10: Ultimate Alien
07:00 Yu-Gi-Oh!, (R)
08:10 Virus attack
08:25 TV prodaja
08:40 Galileo, emisija
09:35 TV prodaja
09:50 Smrtonosnih 60,

HRT1 22.01.2013 15.20

Fotografija u Hrvatskoj: Joso Špralja

Joso Špralja, uz braću Brkan, najistaknutiji je predstavnik poslijeratne zadarske škole fotografije i jedan od najzanimljivijih autora čije djelovanje započinje pedesetih godina 20. stoljeća. Angažman uzadarskom Arheološkom i Etnografskom muzeju spojio je njegov profesionalni rad s traženjem zanimljivih i ekspresivnih motiva. Fotoaparatom otkri-

va bremenit, ali pomalo arkadijski život otočana, fizionomije na kojima je život ispisao svu surovost borbe s nedaćama siromaštva i nepredvidljivom čudi mora.

Urednik: Anamarija Ganza Habjan

dokumentarna serija (R)
10.20 Smrtonosnih 60, (R)
10.55 TV prodaja
11.10 Bijeli očajnik, igrani film, avanturistički (R)
13.00 Čovjek sa željeznom maskom, igrani film, akcijski (R)
15.20 Forrest Gump, igrani film, drama (R)
17.45 RTL Extra Magazin, showbiz emisija
18.30 RTL Danas
19.10 Galileo, emisija
20.00 Sulejman Veličanstveni, povijesna serija - prvi dio
21.00 Sulejman Veličanstveni, povijesna serija - drugi dio
21.40 CSI: Miami, serija
22.35 CSI: Miami, serija
23.25 CSI: Miami, serija
00.15 Zalomilo se, igrani film, romantična komedija (R)
02.25 Astro show, emisija uživo
03.25 RTL Danas, (R)
04.00 Kraj programa

PONEDJELJAK
21.1.2013.

06:10 Mir i dobro
06:40 Najava programa
07:00 Dobro jutro, Hrvatska
07:05 Vijesti
07:10 Dobro jutro, Hrvatska
07:35 Vijesti
07:40 Dobro jutro, Hrvatska
08:35 Vijesti
10:00 Amerika: Pogled odozgo, dokumentarna serija
11:00 Vijesti iz kulture
11:10 Preurediti ili se preseliti?, dokumentarna serija
11:33 Preurediti ili se preseliti?, dokumentarna serija
12:00 Dnevnik 1
12:35 Prkosna ljubav

06:10 Najava programa
06:15 Prkosna ljubav
07:00 Mala TV:
--:-- TV vrtić
--:-- Čarobna ploča
07:30 Vesele trojke
07:55 Teletubbies
08:20 Život s Derekom 3, serija za djecu
08:45 Vremeplovci, serija za mlade
09:10 Školski sat
10:00 Idemo na put s Goranom Milićem - A sad u Europu
11:45 Ciklus filmskog spektakla
13:25 Gdje duge sjaju, kanadsko-irski film (R)
15:10 Školski sat
16:00 Regionalni dnevnik
16:35 Dolina sunca, serija

17:25 Lijepom našom
18:25 Generacija Y: Prekinuto djetinjstvo
19:00 Mala TV:
19:30 Glamurozne slastice 1, dokumentarna serija
20:00 Granice ljubavi, američki film
21:50 Father and Son, serija
22:35 Zločinački umovi 6
23:20 Dva i pol muškarca 7, humoristična serija
23:45 Skladište 13, serija
00:30 Retrovizor: Pošteno i prema zakonu 1, serija
01:15 Retrovizor: TračERICA 3
02:00 Retrovizor: Seks i grad 2, humoristična serija
02:30 Noćni glazbeni program

06:05 Zauvijek susjedi, serija
07:00 Pinky i Mozgalo
07:20 Speed Racer
07:45 TV izlog
08:00 Moja majka, serija
09:20 TV izlog
09:30 Kako vrijeme prolazi, serija R
10:45 Walker, teksaški rendžer, serija R
11:45 Ninja ratnici, serija R
12:10 In magazin vikend R
12:55 Sila, serija R
14:35 Walker, teksaški rendžer, serija
15:30 Ninja ratnici, serija
16:00 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:05 Kako vrijeme prolazi
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Sila, serija
21:00 Larin izbor, serija
22:05 Večernje vijesti
22:25 Razbijač, igrani film
00:25 Odmetnik Josey Wales, igrani film R
02:45 Drugo lice planine, serija

03:4 Ezo TV, tarot show
04:40 Dnevnik Nove TV R
05:30 In magazin vikend R
06:05 Kraj programa

07.15 RTL Danas, (R)
07.50 Ben 10: Ultimate Alien
08.15 Moji džepni ljubimci
08.30 Yu-Gi-Oh!
08.55 Virus attack
09.25 Flashpoint, serija (R)
10.15 Isplati se - TV aukcija, emisija uživo
10.35 Flashpoint, serija ((R))
11.25 TV prodaja
11.40 RTL Extra Magazin, showbiz emisija
12.25 Krv nije voda, serija (R)
13.15 TV prodaja
13.30 Sulejman Veličanstveni, - prvi dio (R)
14.05 Sulejman Veličanstveni, - drugi dio (R)
15.10 Flashpoint, serija
16.00 Flashpoint, serija
16.55 RTL 5 do 5
17.10 Galileo, emisija
18.05 Ekkluziv Tabloid
18.30 RTL Danas
19.10 Krv nije voda, serija
20.00 Ruža vjetrova, serija
21.00 Sulejman Veličanstveni
22.00 RTL Vijesti
22.20 Dolazak, fantastična/ akcijska serija
23.10 Dolazak, serija
23.55 CSI: Miami, serija (R)
00.45 CSI: Miami, serija (R)
01.35 Astro show, emisija uživo
02.35 CSI: Miami, serija (R)
03.20 RTL Danas, (R)
03.55 Kraj programa

**UTORAK
22.1.2013.**

06:10 Znanstvena petica
06:40 Najava programa
07:00 Dobro jutro, Hrvatska
07:05 Vijesti
07:10 Dobro jutro, Hrvatska
07:35 Vijesti
07:40 Dobro jutro, Hrvatska
10:00 Amerika: Pogled odozgo, dok. serija
11:00 Vijesti iz kulture
11:10 Preurediti ili se preseliti?
11:33 Preurediti ili se preseliti?
12:00 Dnevnik 1
12:35 Prkosna ljubav
13:30 Dr. Oz, talk-show
14:20 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:35 Među nama
15:05 Kulturna baština
15:20 Fotografija u Hrvatskoj: Joso Šprajla
15:40 Punom parom 2, serija

16:45 Hrvatska uživo
17:45 Naši i Vaši 2, humoristična serija
18:20 8. kat, talk-show
19:10 Tema dana
19:30 Dnevnik
20:10 Paravan
21:05 Ciklus hrvatskog filma
22:55 Dnevnik 3
23:15 Vijesti iz kulture
23:35 Život, američki film
01:20 obiteljski igrani film
02:55 Father and Son, serija
03:40 Eureka 4, serija
04:25 Dr. Oz, talk-show
05:10 Reprizni program

05:15 Najava programa
05:20 Amerika: Pogled odozgo, dokumentarna serija
06:15 Prkosna ljubav
07:00 Mala TV:
--:-- TV vrtić
--:-- Ninin kutak
--:-- Crtani film
--:-- Danica
07:30 Vesele trojke
07:55 Teletubbies, animirana serija
08:20 Život s Derekom 3, serija za djecu
08:45 Vremeplovci, serija za mlade
09:10 Školski sat
10:00 Idemo na put s Goranom Milićem - A sad u Europu
11:35 Strani igrani film - hit
13:20 U ropstvu: Istinita priča o Fanny Kemble, američki film
15:10 Školski sat
16:00 Regionalni dnevnik
16:35 Dolina sunca, serija
17:25 Reprizni program - zabavni

18:05 ni DA ni NE
19:00 Mala TV:
19:30 Glamurozne slastice 1, dokumentarna serija
20:00 Sedam godina u Tibetu, američki film
22:15 Father and Son, serija
23:00 Zločinački umovi 6, serija
23:45 Dva i pol muškarca 7, humoristična serija
00:10 Eureka 4, serija
00:55 Retrovizor: Pošteno i prema zakonu 1, serija
01:40 Retrovizor: Ludi od ljubavi 1, serija
02:25 Retrovizor: Seks i grad 2, humoristična serija
02:55 Noćni glazbeni program

06:05 Zauvijek susjedi, serija
06:55 Pinky i Mozgalo

07:20 Speed Racer
07:45 TV izlog
08:00 Moja majka, serija
09:20 TV izlog
09:30 Kako vrijeme prolazi, R
10:45 Walker, teksaški rendžer, serija R
11:45 Ninja ratnici, serija R
12:15 In magazin R
13:00 Larin izbor, serija R
14:00 Sila, serija R
15:00 Walker, teksaški rendžer
16:00 Ninja ratnici, serija
16:30 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:05 Kako vrijeme prolazi
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Sila, serija
21:00 Larin izbor, serija
22:05 Večernje vijesti
22:25 Voditelj izviđačica, film
00:05 Razbijač, igrani film R
02:00 Drugo lice planine, serija
02:50 Ezo TV, tarot show
03:50 Drugo lice planine, R
04:40 Dnevnik Nove TV R
05:30 In magazin R
06:05 Kraj programa

06:25 RTL Danas, (R)
07:00 Ruža vjetrova, serija (R)
07:50 Ben 10: Ultimate Alien
08.15 Moji džepni ljubimci
08.30 Yu-Gi-Oh!
08.55 Virus attack, (R)
09.10 TV prodaja
09.25 Flashpoint, serija (R)
10.15 Isplati se - TV aukcija, emisija uživo
10.35 Flashpoint, serija (R)
11.25 TV prodaja
11.45 Ekkluziv Tabloid, (R)
12.10 Krv nije voda, serija (R)
13.00 TV prodaja
13.15 Ruža vjetrova, (R)
14.10 Sulejman Veličanstveni, povijesna dramska serija (R)
15.10 Flashpoint, serija
16.00 Flashpoint, serija
16.55 RTL 5 do 5
17.10 Galileo, emisija
18.05 Ekkluziv Tabloid
18.30 RTL Danas
19.10 Krv nije voda, serija
20.00 Ruža vjetrova, serija
21.00 Sulejman Veličanstveni
22.00 RTL Vijesti
22.20 Vjenčanje iz vedra neba, igrani film, romantična komedija
00.10 Dolazak, fantastična/ akcijska serija (R)
01.00 Dolazak, (R)
01.45 Astro show, emisija uživo
02.45 Šora u 3, film, komedija
04.10 RTL Danas, (R)
04.45 Kraj programa

**SRIJEDA
23.1.2013.**

06:10 Među nama
07:00 Dobro jutro, Hrvatska
07:05 Vijesti
07:10 Dobro jutro, Hrvatska
07:35 Vijesti
07:40 Dobro jutro, Hrvatska
08:35 Vijesti
10:00 Amerika: Pogled odozgo, dokumentarna serija
11:00 Vijesti iz kulture
11:10 Preurediti ili se preseliti?
11:33 Preurediti ili se preseliti?
12:00 Dnevnik 1
12:35 Prkosna ljubav, telenovela
13:30 Dr. Oz, talk-show
14:20 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
14:35 Riječ i život, religijski program
15:05 Alpe Dunav Jadran
15:40 Punom parom 2, dramska serija
16:45 Hrvatska uživo
17:45 Naši i Vaši 2, humoristična serija
18:20 8. kat, talk-show
19:10 Tema dana
19:30 Dnevnik
20:10 LOTO 7/39
20:15 Globalno sijelo
20:45 Susreti s autizmom: Uvijek naprijed nikad natrag, dok.serija
21:40 Horizonti, vanjsko politički magazin
22:35 Dnevnik 3
22:55 Vijesti iz kulture
23:15 Drugi format
00:05 Ludnica u Clevelandu 2, humoristična serija
00:25 obiteljski igrani film
02:20 Eureka 4, serija
03:05 Top Gear 14, dokumentarna serija
03:55 Dr. Oz, talk-show
04:40 Drugi format
05:25 Reprizni program

05:15 Najava programa
05:20 Amerika: Pogled odozgo, dokumentarna serija
06:15 Prkosna ljubav
07:00 Mala TV:
--:-- TV vrtić
--:-- Crtani film
--:-- EBU drama za djecu - strana
07:30 Vesele trojke
07:55 Teletubbies
08:20 Život s Derekom 3, serija za djecu
08:45 Vremeplovci, serija
09:10 Školski sat
10:00 Idemo na put s Goranom

Milićem - A sad u Europu
11:45 Strani igrani film - hit
13:30 The Incident, američki film
15:10 Školski sat
16:00 Regionalni dnevnik
16:35 Dolina sunca, serija
17:25 Doris Dragović, snimka koncerta (2. dio)
18:25 Dokumentarni program
19:00 Mala TV:
--:-- TV vrtić
--:-- Crtani film
--:-- EBU drama za djecu - strana
19:30 Glamurozne slastice 1, dokumentarna serija
20:00 Home of the Giants, američki film
21:45 Top Gear 14, dok.serija
22:35 Zločinački umovi 6
23:20 Dva i pol muškarca 7, humoristična serija
23:45 Eureka 4, serija
00:30 Retrovizor: Pošteno i prema zakonu 1, serija
01:15 Retrovizor: Ludi od ljubavi 1, serija
02:00 Retrovizor: Seks i grad 2, humoristična serija
02:30 Noćni glazbeni program

06:30 Zauvijek susjedi, serija
06:55 Pinky i Mozgalo
07:20 Speed Racer
07:45 TV izlog
08:00 Moja majka, serij
09:20 TV izlog
09:30 Kako vrijeme prolazi, R
10:45 Walker, teksaški rendžer, serija R
11:45 Ninja ratnici, serija R
12:15 In magazin R
13:00 Larin izbor, serija R
14:00 Sila, serija R
15:00 Walker, teksaški rendžer
16:00 Ninja ratnici, serija
16:30 Zauvijek susjedi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:25 In magazin
18:05 Kako vrijeme prolazi
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Sila, serija
21:00 Larin izbor, serija
22:05 Večernje Vijesti
22:25 Neustrašiva, igrani film
00:35 Bez povratka 3, film
02:10 Drugo lice planine, serija
03:00 Ezo TV, tarot show
04:00 Drugo lice planine, R
04:50 Dnevnik Nove TV R
05:40 In magazin R
06:15 Kraj programa

06.15 RTL Danas, (R)
06.55 Ruža vjetrova, serija (R)
07.45 Ben 10: Ultimate Alien
08.10 Moji džepni ljubimci

08.25 Yu-Gi-Oh!, serija
 08.50 Virus attack, serija (R)
 09.00 TV prodaja
 09.15 Flashpoint, serija (R)
 10.10 Isplati se - TV aukcija, emisija uživo
 10.30 Flashpoint, serija (R)
 11.20 TV prodaja
 11.40 Exkluziv Tabloid, (R)
 12.05 Krv nije voda, serija (R)
 12.55 TV prodaja
 13.10 Ruža vjetrova, serija (R)
 14.05 Sulejman Veličanstveni, povijesna serija (R)
 15.10 Flashpoint, serija
 16.00 Flashpoint, serija
 16.55 RTL 5 do 5
 17.10 Galileo, emisija
 18.05 Exkluziv Tabloid,
 18.30 RTL Danas
 19.10 Krv nije voda, serija
 20.00 Ruža vjetrova, serija
 21.00 Sulejman Veličanstveni
 22.00 RTL Vijesti
 22.20 Kost, serija
 23.10 Kost, serija
 00.00 Kost, serija
 00.50 Vjenčanje iz vedra neba, film, ro. komedija (R)
 02.35 Astro show, show
 03.35 RTL Danas, (R)
 04.15 Kraj programa

ČETVRTAK 24.1.2013.

06:10 Riječ i živo
 07:00 Dobro jutro, Hrvatska
 07:05 Vijesti
 07:10 Dobro jutro, Hrvatska
 07:35 Vijesti

07:40 Dobro jutro, Hrvatska
 08:35 Vijesti
 10:00 Amerika: Pogled odozgo, dok.serija
 11:00 Vijesti iz kulture
 11:10 Preurediti ili se preseliti?
 11:33 dokumentarna serija
 12:00 Dnevnik 1
 12:35 Prkosna ljubav
 13:30 Dr. Oz, talk-show
 14:20 Vijesti uz hrvatski znakovni jezik
 14:35 Trenutak spoznaje
 15:05 Pozitivno
 15:40 Domaća dramska serija - antologija
 16:45 Hrvatska uživo
 17:43 Naši i Vaši 2, humoristična serija
 18:20 8. kat, talk-show
 19:10 Tema dana
 19:30 Dnevnik
 20:10 Vukovar moje mladosti, dokumentarni film
 20:45 Spektar, unutrašnje politički magazin
 21:35 Paralele, vanjsko politička emisija
 22:05 Pola ure kulture
 22:40 Dnevnik 3
 23:00 Vijesti iz kulture
 23:20 Most, bosansko-hercegovački film
 01:00 Ludnica u Clevelandu 2, humoristična serija
 01:20 obiteljski igrani film
 03:00 Eureka 4, serija
 03:45 Dr. Oz, talk-show
 04:30 Purgatorij, dok. film (R)
 05:05 Reprizni program

05:15 Najava programa
 05:20 Amerika: Pogled odozgo, dokumentarna serija
 06:15 Prkosna ljubav, telenovela
 07:00 Mala TV:
 --:-- TV vrtić
 --:-- Crtani film
 07:30 Vesele trojke, crtana serija
 07:55 Teletubbies, animirana serija
 08:20 Život s Derekom 3, serija za djecu
 08:45 Vremeplovci, serija za mlade
 09:10 Školski sat
 10:00 Dokumentarni program - putopis
 11:45 Strani igrani film - hit
 15:10 Školski sat
 16:00 Regionalni dnevnik
 16:35 Dolina sunca, serija
 17:25 Susreti s autizmom: Uvijek naprijed nikad natrag, dok. serija
 18:15 Globalno sijelo
 19:00 Mala TV:
 19:30 Glamurozne slastice 1, dokumentarna serija
 20:00 The Greatest, američki film
 21:45 Nove avanture stare Christine 5, serija
 22:10 Nove avanture stare Christine 5, serija
 22:35 Zločinački umovi 6, serija
 23:20 Dva i pol muškarca 7, humoristična serija
 23:45 Eureka 4, serija
 00:30 Retrovizor: Pošteno i prema zakonu 1, serija

01:15 Retrovizor: Ludi od ljubavi 1, serija
 02:00 Retrovizor: Seks i grad 2, humoristična serija
 02:30 Noćni glazbeni program

06:30 Zauvijek susjedi, serija
 06:55 Pinky i Mozgalo
 07:20 Speed Racer
 07:4 TV izlog
 08:00 Moja majka, serija
 09:20 TV izlog
 09:30 Kako vrijeme prolazi, serija R
 10:45 Walker, teksaški rendžer, serija R
 11:45 Ninja ratnici, serija R
 12:15 In magazin R
 13:00 Larin izbor, serija R
 14:00 Sila, serija R
 15:00 Walker, teksaški rendžer
 16:00 Ninja ratnici, serija
 16:30 Zauvijek susjedi, serija
 17:00 Vijesti Nove TV
 17:25 In magazin
 18:05 Kako vrijeme prolazi, serija
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:05 Sila, serija
 21:00 Larin izbor, serija
 22:05 Provjereno, informativni magazin
 23:10 Večernje Vijesti
 23:30 Okrutne namjere 2, igrani film
 01:05 Mala djeca, igrani film
 02:55 Mr. Sunshine, serija
 03:40 Ezo TV, tarot show
 04:40 Dnevnik Nove TV R
 05:30 In magazin R
 06:05 Kraj programa

06.20 RTL Danas, (R)
 07.00 Ruža vjetrova, dramska serija (R)
 07.50 Ben 10: Ultimate Alien
 08.15 Moji džepni ljubimci
 08.30 Yu-Gi-Oh!
 08.55 Virus attack, animirana serija
 09.10 TV prodaja
 09.20 Flashpoint, serija (R)
 10.15 Isplati se - TV aukcija, emisija uživo
 10.35 Flashpoint, serija (R)
 11.25 TV prodaja
 11.45 Exkluziv Tabloid, magazin (R)
 12.10 Krv nije voda, serija (R)
 13.00 TV prodaja
 13.15 Ruža vjetrova, serija (R)
 14.10 Sulejman Veličanstveni, povijesna serija (R)
 15.10 Flashpoint, serija
 16.00 Flashpoint, serija
 16.55 RTL 5 do 5
 17.10 Galileo, zabavna/obrazovna emisija
 18.05 Exkluziv Tabloid, magazin
 18.30 RTL Danas
 19.10 Krv nije voda, serija
 20.00 Ruža vjetrova, serija
 21.00 Sulejman Veličanstveni, povijesna dramska serija
 22.00 RTL Vijesti
 22.20 CSI: NY, serija
 00.00 Kost, serija (R)
 00.50 Kost, serija (R)
 01.40 Astro show, emisija uživo
 02.40 Kost, serija (R)
 03.25 RTL Danas, (R)
 04.00 Kraj programa

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku »Dnevnik« emitira se od ponedjeljka do subote u terminu od 17,45 minuta na Drugom programu Radio-televizije Vojvodine. Emisija »Izravno« - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16 sati a emisija iz kulture »Svjetonik« nedjeljom od 16,30 sati.

Polusatna emisija na hrvatskom jeziku emitira se subotom s početkom u 21 sat na Radio Novom Sadu.

GLAS HRVATA

Radijska emisija »Glas Hrvata« u produkciji HKUD »Vladimir Nazor« iz Stanišića emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 19 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 18 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom »Glas domovine«, emitira se na HRT1 ponedjeljom od 14,40 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18,00 - 19,00

Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov prilog »Bolja Srbija« • Agencijske vijesti iz RH • Kronologija - Dogodilo se na današnji dan • Jezični savjetnik »Govorimo hrvatski«

19,00 - 19,30

• Poetski predah • Popularne melodije - zabavna glazba (ponedjeljkom) • Na valovima hrvatske glazbene tradicije - narodna glazba (utorkom) • Veliki majstori glazbe - ozbiljna glazba (srijedom) • Rock vremeplov' (četvrtkom) • Minute za jazz' (petkom)

19,30 - 20,00

• 'Europski magazin' - magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljkom) • 'Kulturna povijest' (utorkom) • 'Znanjem do zdravlja' (srijedom) • 'Razmišljanje dopušteno' (četvrtkom) • 'Tjedni vodič' (petkom)

20,00 - 20,30

• »U pauzi o poslu« (ponedjeljkom) • 'Aktualije' (utorkom) • »Otvoreni studio« (srijedom) • »Kultur café« - magazin iz kulture Radija Deutsche Welle (četvrtkom) • »Vodič za moderna vremena« - emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20,30 - 21,00

• Narodna glazba • Blic vijesti i odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA: Subota

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba
 • 18,15 'Vojvodanski tjedan'
 • 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
 • 19,00 'Vjerska emisija', duhovna glazba
 • 20,00 Divni novi svijet
 • 20,55 Odjava programa

Nedjelja

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana
 • 18,10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti, zabavna glazba)
 • 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
 • 19,30 'Putnici kroz vrijeme' emisija za djecu Hrvatskoga radija
 • 20,00 'Hrvatima izvan domovine' - emisija Pitomog radija iz Pitomače (RH)
 • 20,55 Odjava programa

104,4 Mhz

MALI NOGOMET

Finalisti sončanski Kamel i DS Prigrevica

SONTA – U organizaciji Nogometnog kluba »Dinamo« u Sonti se igra zimski turnir u malom nogometu, Memorijal »Ivica Fabijan«. Turnir je počeo u četvrtak, 10. siječnja, uz početni udarac Matee, kćerke prerano preminulog nogometaša Dinama. Na malonogometnom natjecanju sudjeluje 8 ekipa, ždrijebanih u dvije skupine. U nedjelju, 13. siječnja, odigrane su utakmice za plasman od 5. do 8. mjesta i polufinalni susreti. Nakon velike borbe, u finale su se plasirale ekipe sončanskog Kamela i DS Prigrevica, a poraženi Uno i Galax odmjerit će snage u borbi za 3. mjesto. Ove utakmice odigrat će se u subotu, 19. siječnja.

I. A.

Prologisu naslov

SUBOTICA – Boljim izvođenjem penala, nakon 4-4 u regularnom dijelu finalnog susreta protiv Lamponea, momčad Prologis je ukupnim rezultatom 9-8 osvojila naslov pobjednika Novogodišnjeg malonogometnog turnira u Subotici. Treće mjesto je pripalo ekipi Šeki enterijeri koja je u malom finalu bila bolja od Sneck bar Busa 10-4. Za najboljeg igrača turnira je

proglašen Milan Rakić (Lampone), najbolji strijelac je Nikola Romić (Šeki enterijeri), a najbolji vratar Aleksandar Tkač (Prologis).

ODBOJKA

Važna pobjeda

SUBOTICA – Odbojkaši Spartaka su svladali imenjaka iz Ljiga (3-2) i uspješno nastavili natjecanje u Superligi Srbije. S novim bodovima izabranici trenera Gorana Ilića nalaze se na sedmom mjestu ligaške tablice, a sljedeći susret igrat će protiv Radničkog u Kragujevcu.

Gostujući uspjeh

NOVI SAD – Sigurnom igrom, za svega 76 minuta, odbojkašice Spartaka svladale su na gostovanju ekipu Varadina (3-0) i opravdale status favorita za najviši plasman u ženskoj Superligi. Derbi susret protiv Crvene zvezde pokazat će gdje su trenutačni domaćini subotičkih »golubica«.

STOLNI TENIS

Havedič treći kadet Vojvodine

BEČEJ – Mladi stolnotenisač Spartaka David Havedič osvojio je treće mjesto na službenom prvenstvu Vojvodine u kadetskoj konkurenciji. Uz broncu u singlu, talentirani Subotičanin osvojio je i srebro u igri parova.

ŠAH

Sedlak prvi na turniru u Hrvatskoj

BOŠNJACI – Velemajstor Nikola Sedlak osvojio je prošloga tjedna naslov pobjednika na 18. Open turniru u Bošnjacima. Odličnim finišom i pobjedama u posljednja dva kola, najbolji subotički šahist prestigao je dotad vodećeg Bugarina Delčeva i zaslužio trijumfirao na natjecanju u Hrvatskoj.

OČNA KUĆA
optika i ordinacija
na jednom mjestu

 551-045

Subotica
Maksima Gorkog 20
KOD GLAVNE POŠTE

J.P. SUBOTICA-TRANS
E-mail: marketing-sutrans@tippnet.rs

**TURISTIČKA AGENCIJA
"SUBOTICA-TRANS"
SUBOTICA,
SENČANSKI PUT 5.**

**TEL: 024/555-466,
FAX: 024 556-548.**

**BUDIMPEŠTA
"Paul Cézanne i prošlost"
-izložba-**

U cenu je uračunato:
-prevoz na relaciji Subotica – Budimpešta – Subotica;
-pratilač grupe;
-međunarodno zdravstveno i putničko osiguranje;
-dodatno putničko osiguranje prtljaga.

U cenu nije uračunato:
-Ulaznica za izložbu 10 eura (plaćanje prilikom prijave)

**CENA ARANŽMANA PO OSOBI – 2.200 dinara
ZA DECU DO 12 GODINA – 1.700 dinara**

LEONA ROGIĆ, KLIZAČICA SPARTAKA IZ SUBOTICE

Treniram po svim vremenskim uvjetima

Ljubav prema klizanju jača je od svega

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Umjetničko klizanje u Subotici dugo godina je tavorilo u sjeni hokeja, ali i činjenice kako je posljednjih godina interes za ovaj lijepi sport na ledu bio značajno umanjen. Zato je značajan rezultat desetogodišnje subotičke klizačice *Leona Rogić*, koja je nizu uspješnih domaćih rezultata pridodala i vrijedan uspjeh na velikom međunarodnom natjecanju u Bratislavi (Slovačka), gdje je u konkurenciji više od tri-deset klizačica, kao jedina predstavica Srbije, osvojila jedanaesto mjesto. Nemojmo zaboraviti kako Leona i dalje trenira pod vedrim nebom subotičkog gradskog klizališta na kojemu sezona leda traje samo tijekom par zimskih mjeseci, a natječe se u konkurenciji vršnjakinja koje imaju led minimum osam i više mjeseci.

»Umjetničkim klizanjem sam se počela baviti u sedmoj godini, kada sam i naučila klizati, a zahvaljujući talentu ubrzo su se počeli niza-ti i prvi zapaženiji rezultati. Jedanaesto mjesto u Bratislavi jedan je od mojih većih uspjeha na međunarodnoj sceni«, upoznala nas je sa svojim počecima i posljednjim rezultatom mlada subotička klizačica Leona Rogić.

VELIKI TRUD

Nastup na natjecanju, u lijepoj haljini i glamuroznom

okruženju, kruna je golemog uložnog truda, a ostvareni rezultat plod je svakodnevnih treninga zbog kojih Leona često žrtvuje najsladši jutarnji san.

»Nije mi teško ustati rano ujutro, jer klizanje volim i zbog treninga ću uvijek žrtvovati sate sna. Terminu naših prijedpodnevnih treninga su rano izjutra, kada je led jedino slobodan i moramo se prilagoditi tome, drugačija je situacija tijekom poslijepodnevnih treninga koji su po rasporedu u sredini dana. Tijekom proteklog blagdansskog razdoblja i trajanja školskih ferija, koristila sam prigodu slobodnog vremena i trenirala dva puta dnevno, no sada kada je počela škola, imam mogućnosti samo za jedan trening.

Klizanje je zimski sport, a u Subotici koja još uvijek nema zatvoreno klizalište, to znači trening pod vedrim nebom i trenutačnim vremenskim uvjetima. Ponekad je malo nezgodno klizati po ledu na kojemu se uhvatilo nekoliko centimetara snijega, jer rano izjutra stroj za čišćenje nije prošao ledenom plohom. Također, poteškoće stvara i kiša koja ponekad zna padati, naravno ukoliko nije prejaka, ili jači vjetar koji zna ledeno zapuhati u ove zimske dane.

Treneri

Leona Rogić svakodnevno trenira pod stručnim nadzorom svojih trenera Ines Bem i Maše Stantić.

Spori led

Zbog vanjskih utjecaja subotički led je mnogo sporiji od ledenih ploha na kojima Leona nastupa na natjecanjima u zemlji i inozemstvu, pa se, kako sama kaže, mora adaptirati na veću brzinu mnogo kvalitetnijih podloga.

No, unatoč svemu, nikada nisam pomislila odustati od treninga, ukoliko postoje i minimalni uvjeti za njegovo održavanje.

LEDENI HENDIKEP

Sezona leda u Subotici uvjetovana je vanjskom temperaturom tijekom zimskog razdoblja, što otprilike znači samo nekoliko mjeseci aktivnog korištenja našeg otvorenog klizališta.

»Leda imamo samo od konca studenoga do konca veljače, naravno ukoliko prije ne dođe do nekog većeg zatopljenja, pa zimsku sezonu koristim maksimalno za treniranje i unapređenje klizačke vještine. Kada ostanemo bez leda primorani smo snalaziti se kako znamo i umijemo, jer natjecateljska sezona traje i do konca travnja, a samo naš je problem što nemamo domaći led. Konkretno, najčešće odlazim u susjednu Mađarsku na led klizališta u Segedinu. Naravno, to su uvijek oni najnepopularniji, rani jutarnji termini, pa se moram

još ranije dignuti. Ali nema veze, važno je da klizem, pa makar i manje spavala«, naglašava Leona.

NATJECANJA

Pokraj domaćih natjecanja na kojima redovito sudjeluje, Leona Rogić će u nastavku sezone nastupiti i na inozemnim ledenim ploham.

»Planiram nastupiti na natjecanjima u Beogradu, Segedinu, Budimpešti, što je plan aktivnosti u sljedećem razdoblju i sada se marljivo pripremam da ostvarim još bolje rezultate. Posljednji uspjeh u Bratislavi veliki je poticaj za još vrijednije treniranje, a moja ljubav prema umjetničkom klizanju je veća od svih nedaća koje nose skromni uvjeti u kojima svakodnevno treniram«, odlučno je potvrdila talentirana mlada subotička klizačica Klizačkog kluba Spartak Leona Rogić.

POGLED S TRIBINA

Kauboji

Nakon dva kontrolna susreta protiv Australije i Alžira, objektivno najslabijih momčadi u skupini D, hrvatska je reprezentacija suverenom igrom tijekom većeg dijela susreta uvjerljivo porazila Mađarsku u prvom ozbiljnijem duelu na 23. svjetskom rukometnom prvenstvu u Španjolskoj.

Devet pogodaka razlike protiv četvrtooplasirane momčadi s prošlih OI u Londonu (30 -21) dobar su vjetar u leđa ekipi koja je drastično pomlađena i u čijim redovima sve više minuta dobivaju do sada široj javnosti posve nepoznati igrači poput Stipe Mandalinića, Luke Stepančića, Lovre Šprema i mladog vratara Filipa Ivića, a svoju punu afirmaciju čekaju Željko Musa, Damir Bičanić i Manuel Štrlek. Hrabri izbornik Slavko Goluža pokušat će opravdati svoj izbor i izostavljanje nekolicine iskusnih igrača (Balić, Buntić, Losert), a s najvećim teretom na svojim leđima trebali ga »podržati« Blaženko Lacković, Mirko Alilović, Igor Vori, Ivan Čupić, Jakov Gojun, Domagoj Duvnjak, Marko Kopljarić, Drago Vuković i Zlatko Horvat. Iskustvo i šampionska samouvjerenost trebali bi u kombinaciji s mladošću i poletom »novopečenih« reprezentativaca donijeti dobitnu formulu željenog plasmana u polufinale svjetske smotre najboljih muških rukometnih reprezentacija. Šezdeset minuta protiv uvijek neugodnih Mađara, koji su na ovo prvenstvo stigli s velikim ambicijama i potvrdili to visokom pobjedom protiv solidnog Egipta (32-23), daje nadu kako bi se realno moglo učiniti nešto na tom planu. Iako je, klasičnom »pilom naopako«, plasman u četvrtfinale već označen kao potencijalno zadovoljavajući rezultat ekipe u formiranju. Susret protiv Egipta samo je uvertira finalnog kvalifikacijskog ispita u sutrašnjem duelu protiv domaćina Španjolske (subota 19. siječnja u19 sati) u kojem će se vidjeti prava snaga »kauboj«. Ako se po susretu protiv Mađarske »dan poznaje«, onda je sve osim »većemje« pobjede neuspjeh.

D. P.

KOŠARKA

Kolo poraza

Sva četiri hrvatska predstavnika u regionalnoj ABA ligi doživjela su poraze u susretima 17. kola, a to je već drugi put u novoj sezoni tzv. Jadranske lige. Najgore je prošla Cedevita na gostovanju kod Crvene zvezde (65- 90), Cibona je doma

doživjela neočekivani poraz od Krke (78-86), Split i Zadar su doživjeli istu sudbinu protiv Igokee (60-68), odnosno Olimpije (81-88). Novim porazom Cedevita je pala na 7. mjesto i sve je dalje od mjesta koje vodi u doigravanje za naslov prvaka.

TENIS

Donna Vekić za povijest

Šesnaest i pol godišnja Osječanka Donna Vekić zabilježila je svoju prvu pobjedu na nekom Grand Slam turniru, uvjerljivo svladavši Čehinju Andreu Hlaváčkovu (6-1, 6-2) u prvom kolu Australian Opena. Prolaz u drugo kolo izborili su još i Marin Čilić protiv Australca Marinka Matoševića (6-4, 7-5, 6-2) i Ivan Dodig koji je bio bolji od Kineza Di Wua (7-5, 4-6, 6-3, 6-3).

HOKEJ

Pobjeda za prekid serije poraza

Minimalnom pobjedom protiv Albe Volana (3-2) u 42. kolu, hokejaši Medveščaka su prekinuli negativni niz neuspješnih rezultata i zadržali drugu poziciju na tablici regionalne EBEL lige. »Medvjedi« imaju 56 osvojenih bodova, tri manje od prvoplasiranih Vienna Capitalsa, a dva više od trećeg Villacher SV-a.

SKIJANJE

Rezultat sezone

Četvrtim mjestom u slalomske utrci voženoj u Adelbodenu, Hrvatski skijaš Ilica Kostelić ostvario je najbolji rezultat u aktualnoj sezoni Svjetskog kupa, u kojoj se bori sa svojim suparnicima i bolnim koljenom. U ukupnom poretku za Kristalni globus, Kostelić zauzima 9. mjesto s 335 osvojenih bodova, dok je u konkurenciji slalomasa šesti sa 195 poena.

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće
- Subotica, Karađorđev put 2,
- Telefon (danonoćno):
(024) 55-44-33

Raspored sprovoda i umrlice na
Internetu: www.funero.co.rs
e-mail: funero@funero.co.rs
Kod smrti umirovljenika umanjujemo račun
za iznos posmrtno pomoći koju daje PIO.

18. siječnja 2013.

Izdajem kompletno opremljen dvosoban apartman s četiri ležaja, čajnom kuhinjom, kupaonicom, velikom terasom i parkirnim mjestom 150 m od plaže, u Kraljevici na hrvatskom primorju. Tel.: 00381 63/7400209.

Prodajem potpuno novu motornu prskalicu STIHL SR 420. Cijena po dogovoru. Tel.: 064/4088979 ili 063/7246417.

Izdajem jednosoban namješten stan kod Vatrogasaca i VTS, pogodan za studente ili radnike. Tel.: 024-562-512 i 064-1485229.

Prodajem katnicu 110 m² i dvosoban stan od 45 m² istom dvorištu s garažom i nusprostorijama, 3 kupao- one, centralno grijanje (2 kombibojlera), s voćnjakom i kompletnim namještajem. U obzir dolazi i zamjena za dvosoban stan u Subotici uz doplatu po dogovoru. Nekretnine se nalaze na Senjaku, blizu gradskog vrta u Osijeku. Interesirati se u poslijepodnevnim satima. Tel.: 00-385-31 570 355.

U najljepšem djelu Kertvaroša prodajem ulični odvo- jeni dio obiteljske kuće od cca 64 m², potrebna adapta- cija. Cijena 15500 eura. Postoji sva infrastruktura. Tel.: 572-875 ili 063-8838747.

Izdajem apartmane blizu mora u Crikvenici. Tel.: 00-385- 51 241 053.

Kupujem, prodajem i mijenjam značke. Kupujem knjige i medalje nogometnih klubova. Tel.: 024/542-310 i 062/8-528-228.

Prodaje se sijačica OLT GAMA 18 (gumeni točkovi) s lulama i JEDNOBRAZNI PLUG IMT 14 COLI. Tel.: 024/528682.

Prodaje se polovna cigla malog i velikog formata (4 din/kom) i nova električna kosilica za travu. Tel.: 024/532570.

Izdajem apartman u Novom Vinodolskom. Tel.: 00 385 51 241-610, 00 385 98 442-178.

Izdajem prazan dvosoban stan od 46 m² s grijanjem na plin. Tel.: 064-2394773.

Povoljno prodajem hrastovu kacu za vino cca 1500 litara, drvenu muljaču za grožđe, dvoredni špartač za kukuruz i razboj za tkanje. Tel.: 021-776372

Povoljno izdajem smještaj u Rovinju. Tel.: +385-52030007 ili +385-989277470, Jadranka.

Prodajem 4 slike 1x2 m ulje na platnu s ramovima – posljednja večera rad akademskog slikara. Jeftino. Tel.: 060 0242233.

Prodajem 600 kom. stare cigle velikog formata. Tel. 024 535 319.

Prihvatila bih čuvanje i njegu male djece ili starije osobe. Tel.: 064/0714938.

Prhvatila bi se održavanja stambene zgrade uz plaćanje svih režijskih troškova. Tel.: 065/5319928.

Izdaje se namješten stan na Prozivci, bračnom paru ili studentima i učenicima. Tel.: 062/1789170.

Hitno izdajem sobu za jednu ili dvije ozbiljne učenice, studentice ili uposlenice na Novom naselju, u Novom Sadu. Tel.: 021/496-014.

Prodajem potpuno novu motornu prskalicu STIHL SR 420. Cijena po dogovoru. Tel.: 064/4088979 ili 063/7246417.

Povoljno izdajem skladište kod autobusnog kolodvora u Subotici. Tel.: 064-9640745.

Dvosoban stan od 60 m² Subotica – Zorka izdajem ili mijenjam za sličan u Novom Sadu. Tel.: 064 255 68 22.

Prodajem ediciju – Pet stoljeća hrvatske književnosti, izdanje 1965 god. Matica hrvatska. Tel.: 063 8886755 ili 064 2170160.

Ozbiljna, poštena, vrijedna žena srednjih godina brinu- la bi o starijoj osobi – radila bi u domaćinstvu – spre- mala, kuhala. Tel.: 064 4208423.

Prodajem Zastavu 10, 2008/5 godište. Registriran do 5/2013 godine. Ugrađen je plin. Od dodatne opreme ima alarm, centralnu bravu, radio, klimu, maglenke, tempomat. Uredno servisiran. Zadnji servis urađen 5.10.2012. godine. Cijena po dogovoru. Tel.: 064-1208170 i 024-525-373.

Predajem sate: engleskog jezika, AutoCAD-a, ArchiCAD-a, 3Ds Max Desing-a. Tel.: 064/640-63-99.

Prodajem Nintendo Wii za 100 eura + 2 igrice. Tel.: 064/640-63-99.

Prodajem dva kauča i dvije fotelje, može i pojedinač- no, usisavač Vox 1400W, žensku bundu od nerca boj 44. Tel.: 024/557-531 i 061/231-19-14.

U najljepšem dijelu Kertvaroša prodajem dio obiteljske kuće, poseban ulaz, cca 64m². Potrebna adaptacija. Cijena 14.000 eura. Postoji struja, voda, kanalizaci- ja, mogućnost priključka na plin. Tel.: 024-572-875, 063/8838747.

Prodajem umjetničku sliku »Sofa« – ulje na platnu akademskog slikara Tilića. Cijena 1.500 eura. Tel.: 065 429 4097.

Hrvatska likovna udruga »CroArt« prodaje umjetničke slike, djela članova udruge. Zainteresirani se mogu javiti predsjedniku udruge. Tel.: +381 24 529 745; mobil: +381 63 518 218; e-mail: horvat.josip.su@gmail.com

Besplatni mali oglasi uz kupon iz »Hrvatske riječi«

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika, I dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon kojega objavljujemo u sva- kom broju »Hrvatske riječi«. **Jedan poslani kupon važiti će za četiri broja.** Duljina malog oglasa ne smije prelaziti viši od 30 riječi.

Uredništvo

Pretplatite se!

TUZEMSTVO

- ☐ 6 mjeseci = 1.000 dinara
☐ 1 godina = 2.000 dinara

INOZEMSTVO

- ☐ 6 mjeseci = 40 EURA
☐ 1 godina = 80 EURA

Dostavite nam kopiju uplatnice i popunite adresu na koju želite da Vam stiže »Hrvatska riječ« svakog tjedna.

HRVATSKARIJEČ

Ime i prezime: _____
 Ulica i broj: _____
 Mjesto i zemlja: _____
 Telefon i e-mail: _____

Uz popust od 20%

Hrvatska riječ u PDF-u

Pretplata na internetsko izdanje tjednika

- * **Tuzemstvo: 1000 dinara godišnje**
 * **Inozemstvo: 10 eura godišnje**

Nalog otvorite na: www.hrvatskarijec.rs/pretplata

SWIFT: VUBR5 22
 VOJVODANSKA BANKA
 AD MS FIL. SUBOTICA
 IBAN: RS35355000000200292421
 NIU Hrvatska riječ,
 Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica.

Ovu narudžbenicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva:
 NIU »Hrvatska riječ«,
 Trg cara Jovana Nenada 15/II,
 24000 Subotica
 Uplatu izvršiti na broj žiro računa
 355-1023208-69

PRIČA O FOTOGRAFIJI

Prelo

Po danu se išlo u rodbinu na prelo. Skupu se sestre i braća, jedamt kod voga, jedamt kod noga. Velike familije pa se ne stigne ni na red kod svakoga a baš je zima dugačka

Potli Sveta tri kralja, svit se već maličicko i ulini. Od nerada.

Uveče se drima
a ujutru je zima.
Kad pogledaš
na kudelj
a ona je cila.

A već je pofalilo i snove i pučice. Zatriba i buba i bubica i ponjavki i taraka. Svega. Ku'će se šta će, neg ajd povratit no di si zaostaš, pa pravac na prelo.

FEŠTA

Po danu se išlo u rodbinu na prelo. Skupu se sestre i braća, jedamt kod voga, jedamt kod noga. Velike familije pa se ne stigne ni na red kod svakoga a baš je zima dugačka. Gazdarica kod koga je prelo zasuče rukave, pa oma kolačić misli. Fala Bogu još se ima masti. Ta ko da su karbine toeč bile. Ne namisi se Bogzna! Jedno do sto komati. Za potli podne jel paprikaša od suvi rebara, jel pečene podgrline iz salamure. Dica ciču i vrišću. Mož šta oš ka si gost kod tete, čike jel uje! A istom kaf ti teta pozove na salaš na Gredu, jel u Rit! Obeća da će na Grede bit »puzderom« rizanaca i

»kamečkima sa doroslovačke štreke«, pogačica. Nuzto još tetak upregne vrance u sone i zvonca jim na ogrlje obisi. Pa nek se znade čija familija ide na salaš na prelo! Pune sone čeljadi pa se trefi da kogod iz sona i ispadne. Ubuca se, a teta oma kuvana vina sa najkvrcom nudi. Tetak zoto vrime na po dvora naloži veliku vatru. Grijemo se i svako ražanj sa komatom slanine dobije. Na kraj ražnja crni luk natakemo I madžarimo. Ondak se ide prigledat po ledine zanke za zecove. Uvik ji je bilo po nekoliko. Za večeru se kuva na po dvora zečji paprikaš. U velikomu kotlu ko za svatove. Dobro se najimo I crnoga vina od tele napijemo. Siti, napiti, rumeni obraza, vraćamo se sa salaša u po noći. Vitar duše, a naši vrancu grabu. I ne dadu mu se!

Snig zabili, misečina upre, a u selu sokakovima krenu prelaši. Svako več prelo u druge kuće. Vinčani idu u svoje društvo. Povedu se i dica. U lampošu se uvuče fitilj. To več se patrijol ne špara tako da bude jako svišlo. Da žene vidu šta radu. Gazdarica u koje je kuće prelo, skuva kukuruza, gumbura, ispuca koka. Dica se zabavlju po svojemu. Sigr

se žmure. Zavlaču se pod krevete. Pod krevetima zna bit i kompira, i bundiva što su se unele jesenas da se napolju ne smrznu. Ako koje dite zaspe metne se u sombor - krevet. Tamo je zasebno ko u druge sobe pa može spavat do mile volje. A ka' se probudi može i kukucat kroz čipke i uplete. Matere štriku štrikove, čerape i ljope. Prede se. Očevi kad goda rižu i pakuju duvan ako je kuća u koje je prelo imala te godine duvana. Zameću se svakake šale. A prid po noći se pripovidu nake pripovičke što se od nji sve stresa i diže kika na glave.

MLADEŽ

Mladež je jedva čekala prela! Da se vidi naj za kim će ti srce iskočit! Da se bude blizu cure koja ti se dopala! Jel blizu momka zbog kojega ne možeš spavat! Momci i divojke se redu po kuća. Ugrije se velika soba. Prvo se skupu divojke. Momci nairošu šešire pa kucku na pender: »Cure, mož' na prelo?«

Ako divojke imu rad društvo koje više sa napolja odgovoru da mož. Ako jim nije do takoga društva, odgovoru da je puna soba i da nema mista. Onda takima bude krivo pa u

ganku pomišu cokule i ljope što su ni »nutri skinili ka« su u sobu unišli. Bilo je svakaki momaka. Niki kad unidu u sobu oma gledu u rernu. Jel štogod od večere ostalo. Ako je ostalo znali su oma i pojist. Divojke ekluju, štriku i predu. Prela se vuna, povisma kućina i kudiljke kućina. Svako žencko čeljade se učilo prest šćim se počme divojčit. Oma je se kupi i prelja. U Sonte je bijo majstor Švaba preljar. Na današnjemu atresu u »M. Oreškovića« broj 28. Imo je preljar pune ruke posla. Tribalo je priškrbit selo sa preljam. Svaka kuća je imala po nekoliko prelja! Na veliki prelja se prelo brundatije a na mali ono tanje i mekše. Velike prelje su se zvale »šarene prelje«. Točak i vreteno su bili ofarbani sa plavima, žutima i crnima štraflama. Sa takima se baš nije išlo rado odoma. Bile su teške i velike za nosit. Male crne prelje su se zvale »legirke«. Lagovane u crno. One su više išle na prela. Sa njima je bilo lagano radit, a bile su i lagane za nosit. Voljili su momci malo prkosit divojkama, jel mladima snašama. Na prelu ka' se divojka zabašuri sa kuvanima kukuruzma jel kokama, skinu jim konac. Ka' divojka počme prest a no prelja ide unatrag! Pa da vidiš onda smija i cirikanja. Znala je prelja it unatrag i onda ka' se kake momačke oči zapilju u prelju. Pa se zbuni radenica i oma prelja ide kako ne triba. Danas nam pod ruke dojdru stare slike sa prela. Ka' je došlo u modu slikovanje. Ispo' take jedne slike, jedan stari dida prid smrt je napiso: »Oko zapelo za prvu prelju. A srce nikad nije zaboravilo to prelo!«

Ruža Silađev

Bač-Iva se niko jutro svaj mokar trgo iza sna. Priznojijo se ko da je taj čas izašao iz vode. Sijo na krevet, gleda u mrak, pa se nikako snajt. Vada se prikinijo u po sanke, sve mu ništa gorko usti, a srce dutnji ko prazno bure. Svudam je tavno, ništa se ne čuje, jedino njegova kako blaženo krca. Stali se javljat i pitlovi i kerovi, a njemu sve drago što vidi da ni u Varoši. Malo je došo sebe i počeo se prisićat šta je sanjo i zašto je taki mokar. Ko forme, zvali ga njegovi da dojde malo na divan. Al kad je ošo, da vidiš čuda. Bili zastalom i veliki i mali i glavni i zadnji, a on sam ispid astala. I svi zinili na njega. Malomu veća usta od glave i samo zaurliče ko kurjak, ko da bi ga tijo pojist. Drugi ga malo i smirivu, al držu prikrstite prste iza leđi. Stalo mu dutnjat u glave, tijo bi ništa reč, al samo ziva, a glas ne izlazi. Onda se srušijo, a niko na njega istreso kabov vode. I još mu reko – eto ti kad nisi naš! »Ta šta si se već sto vrtošit? Ne mož ni spavat od tebe! Bolje idi metni kafu!«, iza sna će njegova, al nako snena pribacila i ruku i nogu priko njega. Vidi Bač-Iva da tu kafa po njoje i ne bi skoro na red, pa se ko kaki političar kradom izvuče i otide u kujnu. Brzo je došo natrag i dono dvi šolje vruće, sve se puši iz nji. I njegova se razdrimala, pa je lipo sila nuž njega i pricvrjlila se, ko da je ne znam kako ladno. On se samo malo odmakao, još uvijek svaj zbunit. »Ta šta ti je?«, veli njegova i ko slučajno mu spušču ruku u krilo. Bač-Iva samo teško izdane i srkne malo kafe. »Vidiš, juče sam išo u opštinu dat krsta, a na kraj ne znam ni komu, ni za koga. Kažu da ćemo opet izbirat naše selske glavare, pa sad svake od njevi partija po dvisto čeljadi mora dat krsta, jel brež toga...«, samo odmane rukom i srkne još malo kafe. »Pa kako ne znaš, vad nisi dite, pa da mećeš krsta i di triba i di ne triba?«, čudi se njegova. »E, ko bi se tude snašo? Juče ujutru mi zvalo nji vraganajst i svaki mi samo skoletijo da dadem krsta njegovima. Jedan veli, vada si naš, pa nećeš dat makarkomu, drugi kaže daj nama, pa š dobit nikaki paket. Treći, četvrti i peti bi, opet, da dadem njevim. A kad ji lipo pitam jel bi mi onda mogli metnit i na škatulje, da i ja lagano zaradim lipu nadnicu, oma se odgrebavu, kažu imadu dosta i njevi, pa ne smiju, da se kogod ne nasrđi. Jedino ne znam jel njevi iz partija, jel njevi iz familija. Pa koji očin onda i zovu mene, nek jim ti njevi dadu krsta!«, već se po malo baca u vatru bač-Iva. Njegova mu počela malo gvanjit slipe oči i vrat. Ni se puno ni otimo, baš mu je odjutros i glava počela bolit. »E, to je no tvoje, neću ja više ni u jednu partiju. A eno, vidiš, kum-Tuna unišo u nikaku malu, nema ji baš ni u selu puno, pa na škatulja uvijek bude mista i za njega i za njegovu, pa još i za obadva diteta i snaje. Bolje da si tamo di si bijo malo manje pružo jezik i da si se malo bolje zno umilit prvomu, možda bi sad obadvoj bili na škatulja. A ko zna, možda bi ti bijo i međ nima što će bit izbiriti«, veli i opet je tako opuščala ruke, da su spale skoro do njegovoga krila. Na leđi je ositijo tople kruščiće njezni nedara. I sve su ga manje žuljili, a više grijali. Ko da su zanemoćali, obadvoj su se primali natrag pod dunju. Ositijo je da mu krv brže struji, a i njegova se zapržitila i ofanj zaduvala. Kafu nisu ni popili do kraj.

Piše: Ivan Andrašić

18. siječnja 2013.

Teško je praznoj vreći stajati uspravno.

Benjamin Franklin

Bolje je malo znati, ali temeljito, nego puno znati površno.

Emanuel Kant

Nije dovoljno stjecati znanje, već ga treba i uporabiti.

Ciceron

POZIVAMO ČITATELJE DA NAM POŠALJU NEKU SVOJU ZANIMLJIVU FOTOGRAFIJU

Bez komentara!

Ljudevit Gaj

Koje godine i gdje rođen hrvatski političar i jezikoslovac Ljudevit Gaj?

Kako se zvao prvi općeprihvaćeni hrvatski pravopis koji je njegovo djelo?

Gdje je tiskano ovo djelo i na kojim jezicima?

Što je uspio 1834. godine?

Kada su izišle prve hrvatske novine s književnim dodatkom?

Kako se zvao književni dodatak?

Koliko je godina trajao ilirski zanos čiji je Ljudevit Gaj bio promotor?

Kako se zove njegova glasovita budnica?

Kada je i gdje umro Ljudevit Gaj?

Roden je 8. srpnja 1809. godine u Krapini.
 Kratka osnova hrvatsko-slavonskog pravopisa.
 U Budimpešti, na hrvatskom i njemačkom.
 Dobiti kraljevsku suglasnost za pokretanje hrvatskih dnevnih novina.
 6. siječnja 1835. godine kao Novine Hrvatske.
 Danica hrvatska, slavonska i dalmatinska.
 Sedam godina sve do zabrane 1843. godine.
 Jos Horvatska ni propala (1833.).
 Umro je 20. travnja 1872. godine u Zagrebu.

Žali se mali Perica:

Doktore, ne mogu disati dobro.

- Sestro, donesite mi instrument – zapovijedi liječnik.

- Ja ne mogu disati, a tebi je do glazbe – naljuti se mališan.

Hvali se Ivica pred društvom:

- Znae, moj tata može podići top.

Svi uglas kažu:

- Nema šanse.

A Perica će:

- Može, kad igra šah!

U tri riječi - **SVJEŽE, DOMAĆE, ZDRAVO !**

JKP "Суботичке пијаце"
Szabadkai Piacok KKV
JKP "Subotičke tržnice"

www.supijace.co.rs

**MILENIJUM
OSIGURANJE**

- Registracija i osiguranje motornih vozila,
- Najpovoljnije osiguranje imovine,
- Kasko osiguranja motornih vozila i radnih strojeva plaćanjem na 12 rata
- Osiguranje robe u transportu i osiguranje nezgode
- Putna zdravstvena osiguranja
- Sigurna i brza isplata štete

POSTANITE I VI ČLAN VELIKE PORODICE »CROATIA OSIGURANJA« D.D. IZ ZAGREBA

»Milenijum osiguranje« A.D.O. Beograd-Filijala Subotica
24000 Subotica, Karadordev put 38, telefon +381(24) 555-867 i 552-406
e-mail: mios@tippnet.rs
www.milenijum-osiguranje.rs
Radno vrijeme: od 8 do 16 sati

SVE NA JEDNOM MJESTU

- PRODAJA POGREBNE OPREME
- PRUŽANJE USLUGA PRIJEVOZA I CEREMONIJALA POKOPA
- KOMUNALNE USLUGE

JKP POGREBNO

SUBOTICA, TRG ŽRTAVA FAŠIZMA BROJ 1.

WWW.POGREBNO.RS

KONTAKT TELEFON
ZA DETALJNIJE INFORMACIJE
+381(24) 66 55 44
DEŽURSTVO 0-24 SATA

I OVAJ VIKEND SUPER AKCIJA

VIKEND AKCIJA *18.1.-21.1.2013. *

Filet soma Pangasius
rinfuzno 1 kg

239.90 ~~265.90~~
din

Jaja A klase 9/1

122.90 ~~145.90~~
din

Pašteta 75 g: goveđa,
sa povrćem, jetrena

19.90 ~~39.90~~
din

Jabuka Zlatni delišes 1 kg

45.90 ~~52.90~~
din

Fileti crvene paprike 650 g
Fileti žute paprike 650 g

99.90 ~~107.90~~
din

Vino Vranec 0.75 l + gratis
100 g Skakavika sa zelenim vinom

315.90 ~~349.90~~
din

Sok Sinalco cola 2 l

389.90 ~~449.90~~
din

Deterdžent za rublje
Bioactive Mountain Fresh
9 kg

899.90 ~~1,350.90~~
din

Televizor Vivax
LCD TV-32S40

26.699.00 ~~32.999.00~~
din

NOVO!

Odgoda plaćanja
čekovima građana
do 365 dana bez
limita kupnje,
na cijeli asortiman
u jednakim
mesečnim ratama

NOVO

PETAK-SUBOTA-NEDJELJA POPUST -10%
popust se odnosi 25. i 26.
na svaku kupnju

NAKLADNIČKA DJELATNOST NIU »HRVATSKA RIJEČ«

